

Landschapsplan Staphorst

Gemeente Staphorst

eindconcept

14 april 2011

gemeente Staphorst

Nieuwland

colofon

opdrachtgever

Gemeente Staphorst
Afdeling Openbare Werken
Binnenweg 26
Postbus 2, 7950 AA Staphorst

telefoon: +31.(0)522.467.400
fax: +31.(0)522.467.500
www.staphorst.nl

Contactpersoon: Bob Boer

opdrachtnemer

Nieuwland Advies
Haagsteeg 4
Postbus 522, 6700 AM Wageningen

telefoon: +31.(0)317.467.246
fax: +31.(0)317.467.200
e-mail: advies@nieuwland.nl
www.nieuwlandadvies.nl

adviseurs:

ing. Maarten Scherrenburg
ir. Tony Hengstmengel
drs. Govert Jansen
ir. René Siemens

vormgeving

NL Landschapsarchitecten, onderdeel van Nieuwland Advies

copyright

8224 SOL © 2011 Nieuwland Advies, Wageningen

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur(s).

Deze uitgave is met de grootste zorgvuldigheid opgesteld. Noch de makers, noch de uitgever stellen zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolkomenheden in deze uitgave.

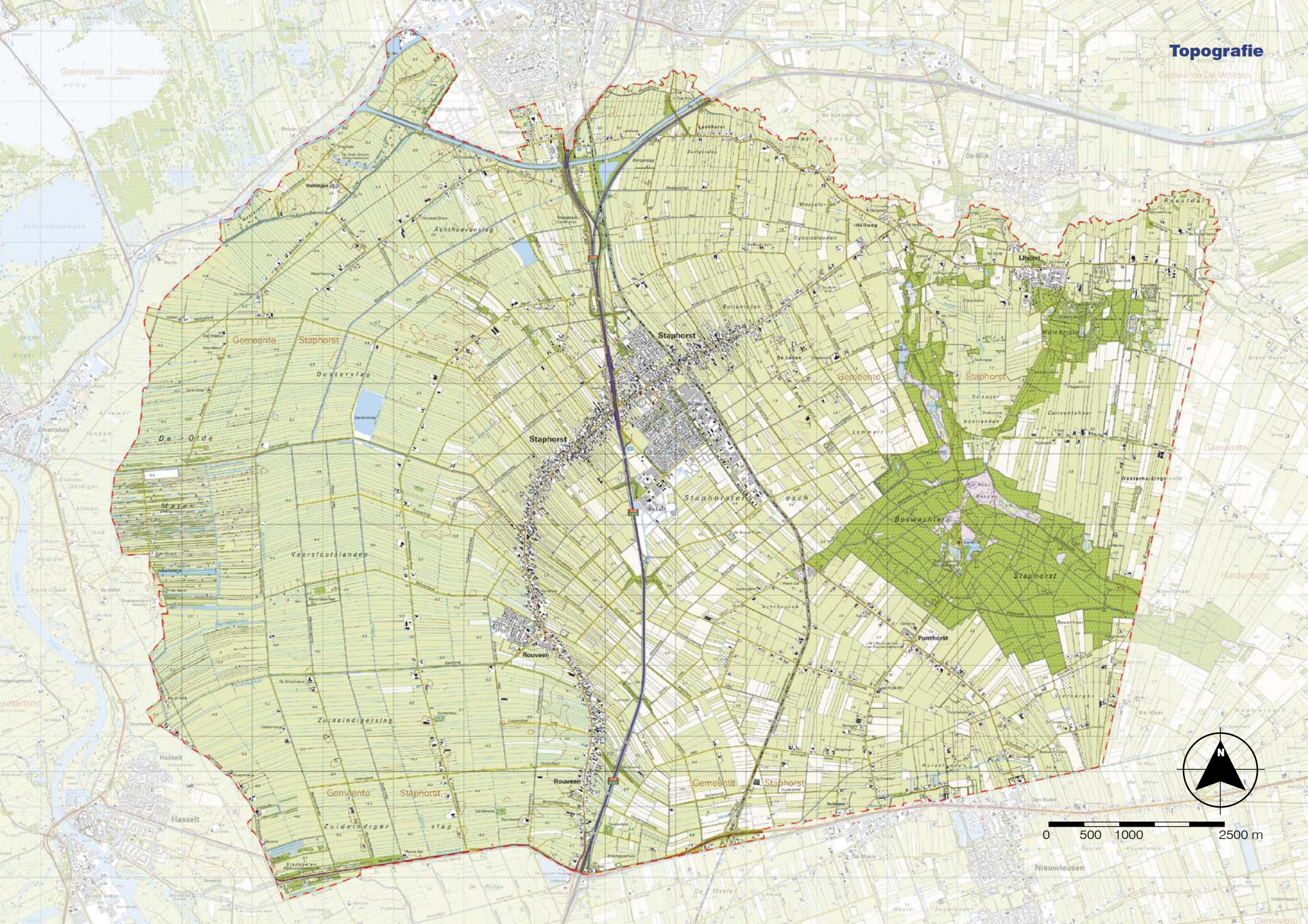
VOORWOORD

pm

INHOUD

hoofdstuk 1: Inleiding	7	hoofdstuk 3: Uitvoeringsplan	35
1.1 Aanleidingen, doelen en status	7	3.1 Uitvoeringsstrategie	35
1.2 Verantwoording planproces	8	3.2 Uitvoeringsorganisatie	39
1.3 Leeswijzer	9	3.3 Projecten	43
1.4 Landschappelijke kwaliteiten (samenvatting)	9	Top-projecten	43
1.5 Beleid en ontwikkelingen (samenvatting)	16	I Houtsingelproject Rouveen - Staphorst	43
1.6 Probleemstelling en opgaven	18	II Project aanpak wegbeplantingen	44
		III Project erfbeplantingen	45
		Projecten en maatregelenlijst	46
		Meeliftprojecten	48
hoofdstuk 2: Landschapsvisie	21	3.4 Financiering en kostenindicatie	49
2.1 Visie op hoofdlijnen	21		
2.2 Houtsingelgebied Staphorst en Rouveen	24	Bijlagendocument (separaat)	
2.3 Laagveengebied	26	A. Landschappelijke opbouw en kwaliteiten	
2.4 Dekzandgebied	28	B. Beleid en ontwikkelingen	
2.5 Oeverlanden Meppelerdiep	30	C. Inventarisatie landschapselementen	
2.6 Reestdal	30	D. Subsidiebronnen	
2.7 Erven en erfbeplantingen	32	E. Verklarende woordenlijst	
2.8 Nieuwe landgoederen	32	F. Literatuur en bronnen	
		G. Deelnemers Projectgroep en Klankbordgroep	

Topografie

0 500 1000 2500 m

INLEIDING

Het buitengebied van Staphorst heeft bijzondere landschappelijke, cultuurhistorische en natuurlijke kwaliteiten. Een deel van het buitengebied is dan ook opgenomen in de landschappelijke canon van Nederland. De dynamiek in het buitengebied in de vorm van verschillende processen en ontwikkelingen hebben hun weerslag op het landschap. De gemeente wil ruimte bieden aan ontwikkelingen in het buitengebied en wil werken aan behoud en versterking van de landschappelijke kwaliteiten.

1.1 Aanleidingen, doelen en status

De gemeente werkt succesvol aan de realisatie van het Landschapsbeleidsplan (1997) door projecten uit te voeren. Tijdens de opstelling van dit Landschapsplan (LP) is onder meer gewerkt aan uitvoering van het Elzensingelproject Rouveen en erfinrichtingsprojecten.

Het plangebied van het Landschapsplan Staphorst bestaat uit het buitengebied van de gemeente Staphorst en de randen van de kernen Staphorst, Rouveen en IJhorst (zie topografische kaart op de naastgelegen pagina).

De volgende punten gaven aanleiding tot het opstellen van een landschapsplan:

- de wens van de gemeente Staphorst om het huidige landschapsbeleid, verwoord in het Landschapsbeleidsplan (1997), te actualiseren en een nieuwe stimulans te geven;
- de behoefte aan een integratiekader voor de afstemming van diverse functies in het buitengebied;
- de behoefte aan een afwegingskader voor ruimtelijke ingrepen;
- de behoefte aan een uitvoeringsplan voor duurzaam beheer;
- ontwikkelingen in het landelijk gebied, die van invloed zijn op en kansen bieden voor de ontwikkeling van het landschap.

Geriefhoutbosje; karakteristiek landschapselement in het open slagenlandschap

Doelen

Het doel van de opstelling van LP Staphorst is om in overleg met gebiedspartijen tot een uitvoeringsgericht plan te komen voor behoud en versterking van het landschap. Een concreet doel is om de afwegingen uit de Kadernota Buitengebied (2008) te beoordelen en indien nodig nieuwe accenten aan te brengen.

Concrete resultaten van het plan zijn:

- benoeming van landschappelijke en ecologische waarden;
- een evenwichtige afweging en afstemming tussen verschillende functies in het buitengebied;
- een landschappelijk afwegingskader (visie);
- doelstellingen per deelgebied;
- een uitvoeringsplan met projecten en maatregelen voor aanleg en beheer van landschapselementen;
- inzicht in het areaal landschapselementen en kosten voor groene en blauwe diensten;
- draagvlakvorming voor landschapsbeleid- en beheer en het opstellen van een communicatieplan.

Status van het landschapsplan

Het Landschapsplan Staphorst heeft geen juridische status, in tegenstelling tot bijvoorbeeld het Bestemmingsplan Buitengebied. Wel kan de visie uit het plan gebruikt worden als integratiekader voor de afstemming van verschillende functies en als afwegingskader voor ruimtelijke ingrepen. Tevens geeft het Landschapsplan Staphorst een nadere invulling van de Kadernota Buitengebied. Het landschapsplan zal bouwstenen leveren voor behoud en versterking van het landschap, bijvoorbeeld bij ruimtelijke ontwikkelingen.

1.2 Verantwoording planproces

Dit landschapsplan is tot stand gekomen door samenwerking met de projectgroep en klankbordgroep (zie Bijlagendocument). Naast vergaderingen hebben een veldbezoek met de projectgroep en een werkbijeenkomst over visievorming met de leden van de projectgroep en klankbordgroep plaatsgevonden (25 maart 2010). Aan de hand van de scenario's uit de werkbijeenkomst is een concept-landschapsontwikkelingsvisie opgesteld. Vervolgens is de visie uitgewerkt en is het uitvoeringsplan gemaakt. Ook is de raad tussentijds geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot het landschapsplan.

1.3 Leeswijzer

In paragraaf 1.4 zijn de landschappelijke kwaliteiten van het plangebied samengevat. Paragraaf 1.5 vat het kaderstellende beleid voor het landschapsplan samen. De probleemstelling opgaven voor het plan zijn opgenomen in paragraaf 1.6. In hoofdstuk 2 komt de landschapsvisie en de uitwerking daarvan in de verschillende deelgebieden aan de orde. In hoofdstuk 3 'Uitvoeringsplan' wordt de visie uitgewerkt in een uitvoeringsstrategie en worden de projecten beschreven die de visie realiseerbaar maken.

Bij dit landschapsplan hoort een bijlagendocument met de volgende onderdelen:

- A. Landschappelijke opbouw en kwaliteiten
- B. Beleid en ontwikkelingen
- C. Inventarisatie landschapselementen
- D. Subsidiebronnen
- E. Verklarende woordenlijst
- F. Literatuur en bronnen
- G. Deelnemers Projectgroep en Klankbordgroep

1.4 Landschappelijke kwaliteiten (samenvatting)

Op het hoogste schaalniveau (hele plangebied) is de herkenbaarheid van de twee grote eenheden van het dekzandgebied en het laagveengebied, en de duidelijke overgang daartussen, waardevol. De basis van de landschappelijke kwaliteit van Staphorst is de samenhang binnen verschillende deelgebieden (zie pagina 12) en de herkenbaarheid van de verschillende landschapstypen. De landschapstypen hebben elk hun eigen kenmerken (zie tabel landschappelijke kenmerken op pagina's 13-15) kwaliteiten, structuren en waarden. Deze zijn duidelijk bepaald door de ondergrond - bodem/water - en de ontginningsgeschiedenis.

Daarnaast heeft het buitengebied van Staphorst veel specifieke kwaliteiten zoals karakteristieke (historische) landschapsstructuren, cultuurhistorische objecten, natuurwaarden, landschapsbelevingswaarden en oriëntatiepunten. Al deze kwaliteiten zijn onderdelen van de identiteit van Staphorst.

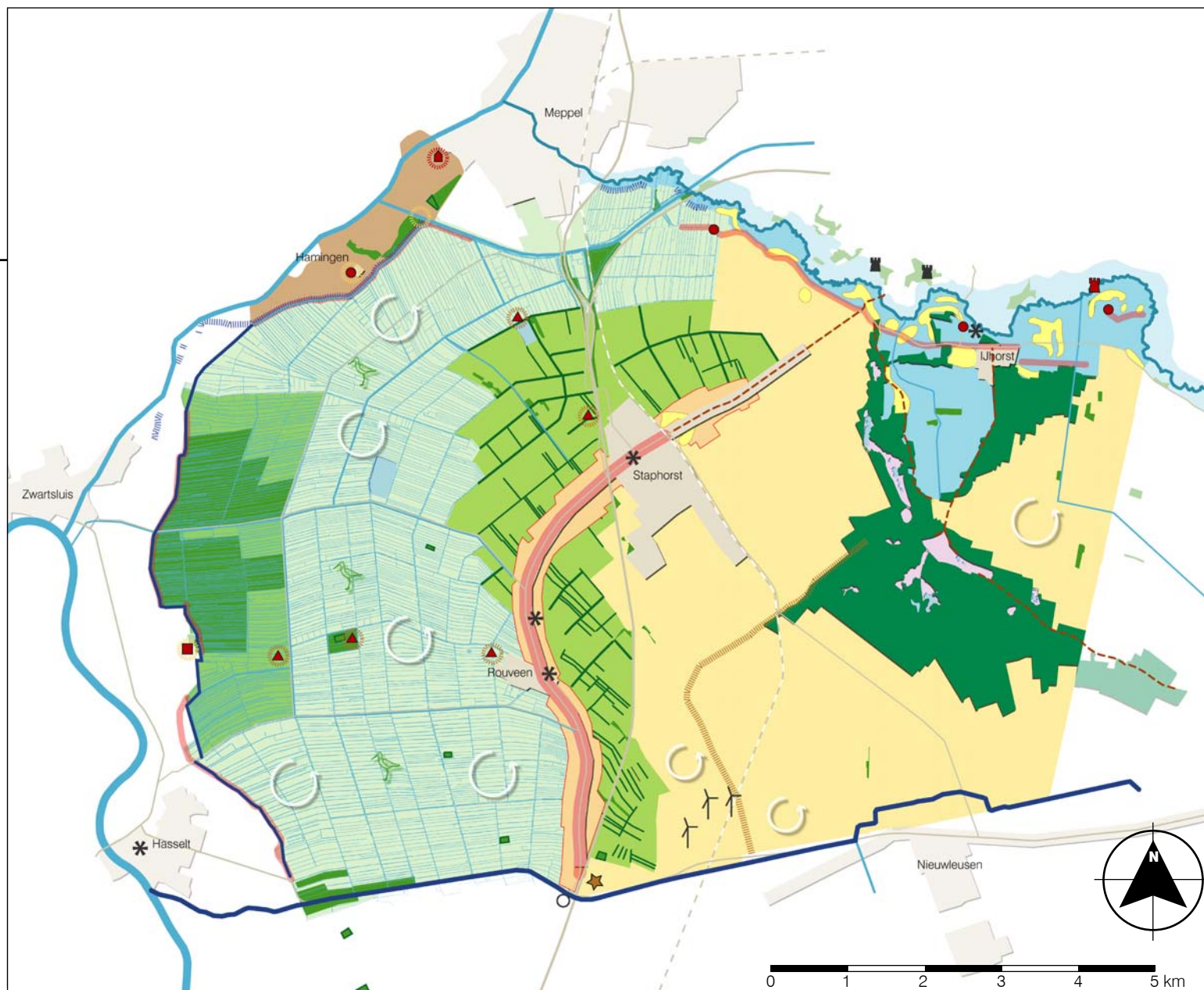
Op lokaal niveau is het landschap veranderd door het verdwijnen van kavelgrens- en wegbepanting in besloten gebieden en door (vaak spontane) begroeiing in open gebieden. De stedelijke ontwikkeling van Staphorst in de zone tussen het spoor en de A28 doorsnijdt de 'historische deelgebieden' en vormt een apart deelgebied.

Specifieke landschappelijke kwaliteiten

Het boerderijlint van Staphorst en Rouveen, inclusief het omliggende houtsingellandschap vormen een beeldbepalend element in het landschap. Beide aaneengesloten lintdorpen met de bijbehorende percelering, structuur en aard van de bebouwing zijn karakteristiek voor het Staphorster landschap en uniek in de wereld. Het houtsingellandschap bij Rouveen is kleinschaliger en de singels bestaan hoofdzakelijk uit elzen. In de singels bij Staphorst treft men ook veel eiken en essen aan. Het Reestdal is een eenheid en een uniek kleinschalig landschap op zich met veel natuurwaarden. Zeer karakteristiek voor het Reestdal zijn de kleine bolvormige essen. Het dorp IJhorst ligt aan de rand van het dal. IJhorst is een typisch beekdaldorp met een verkaveling in hoeven. Een bijzonder element van het dal is de uitblazingskom met het zijdal van de Vledder en Leijer Hooilanden. Ook hier komen bijzondere vegetaties voor.

Het buitengebied van Staphorst is hoofdzakelijk in gebruik als agrarisch gebied. De landbouw is de belangrijkste vorm van ruimtegebruik en een belangrijke bron van werkgelegenheid in Staphorst. Door het agrarisch gebruik blijft de openheid van het open slagenlandschap in stand.

Kwaliteitsbeeld

Legenda

Landschapstypen

- Oeverlanden Meppelerdiep
- Slagenlandschap Olde Maten
- Open slagenlandschap
- Houtsingellandschap De Streek
- Jonge ontginningenlandschap
- Bos- en heidelandschap
- Beekdallandschap Reest

Landschapsstructuren

Waardevolle verkavelingsstructuur van gerende slagenverkaveling met lange opstreckende percelen en herkenbare voormalige ontginningsassen (knik in verkaveling)

Meanderende beekloop

Historische turfwinningstvaart; Dedemsvaart

Historische afwateringstvaart; De Wijk, Stadswijk

Historische leidijk (achterkade)

Restanten (14e eeuwse) stouwdijk

Unieke lintbebouwing Staphorst-Rouveen (beschermd dorpsgezicht)

Historische ontginningsas

Historische ontginningsweg

Cultuurhistorische objecten

Bos met open plekken met heidevelden en vennen

Historische bewoningsplaats

Kasteel / buitenplaats (buiten plangebied)

Voormalige havezathe

Rivierduin / terp

Voormalige huisterp

Rivierduin met voormalig klooster (Zwartwatersklooster)

Voormalige kerkheuvel

Voormalige bisschopsschans (deels hersteld)

Natuur- en landschapsbelevingswaarden

Eendenkooi

Kleine bolvormige essen/ oude bouwlanden

Groen- en/of natuurgebied

Ganzenfoerageer- en weidevogelgebied

Openheid

Oriëntatiepunten

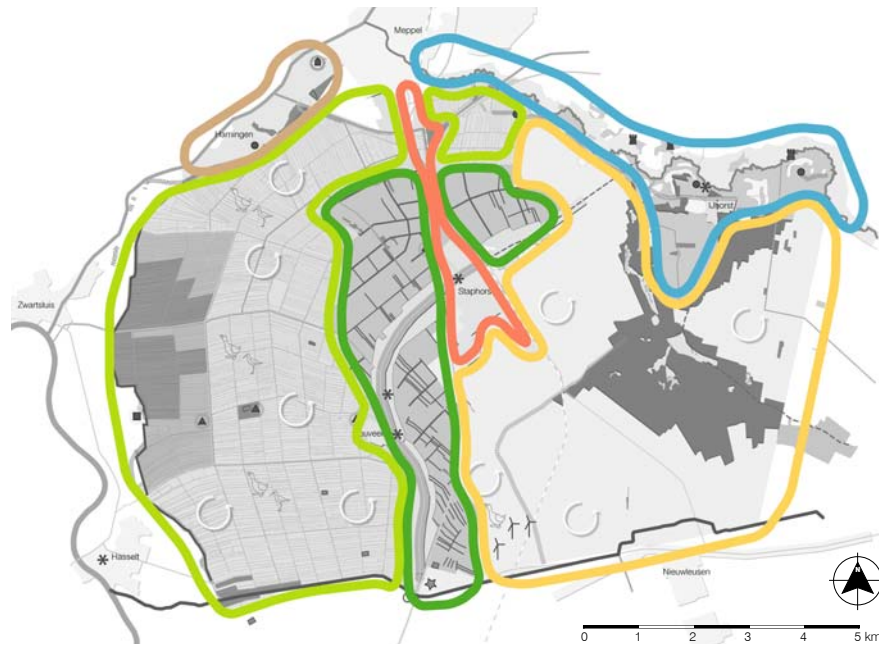
Kerktoren

Windturbine

Markante toren (buiten plangebied)

Deelgebieden

Historisch

- 1. Houtsingelgebied
- 2. Laagveengebied
- 3. Dekzandgebied
- 4. Oeverlanden
- 5. Reestdal

Modern

- 6. Stedelijk gebied

Landschappelijke waarde grote natuurkernen

Het gebied De Olde Maten heeft naast veel natuurwaarden tevens bijzondere cultuurhistorische en landschappelijke waarden. Het gebied kent een karakteristieke ruimtelijke opbouw van legakkers (ribben) en petgaten (trekgaten) in verschillende verlandingsstadia. Sommige petgaten zijn recent weer opengemaakt. Het gebied is niet uniform, er zijn duidelijke ruimtelijke verschillen aanwezig tussen het gebied ten noorden en ten zuiden van de Kostverlorenstreng. Waar het zuidelijk deel dichter is, kent het noordelijk deel iets bredere en meer langgerekte 'kamers' begrensd door lange dichte singels met dwarssingels. De Olde Maten en Veerslotenlanden zijn landschappelijk zeer waardevol, omdat het dynamische gebieden zijn die natuurtypen in verschillende successiestadia bevatten, zoals open water, dichtgroeïende waterlopen, graslanden, trilvenen, ruigten en bos. Ook het Staphorster Bos is een grote natuurkern. De open plekken met heidevelden en vennen vormen hierin een landschappelijke kwaliteit en zijn vanwege de vele overgangen ook belangrijk voor de natuurwaarden. De westrand van het Staphorster

Bos is bijzonder karakteristiek vanwege de eikenrijen tussen de bosrand en de Beugelenveldweg.

Kenmerken deelgebieden

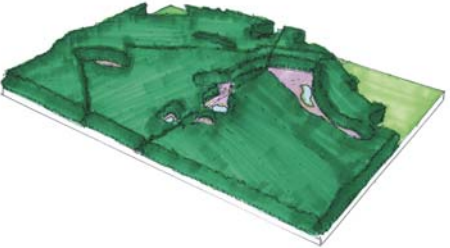

- 1. Houtsingelgebied:** deels gaaf, deels 'gesleten' houtsingellandschap, eikenlanen, lintbebouwing beschermd dorpsgezicht De Streek.
- 2. Laagveengebied:** sloten- en weteringenstelsel, geknikte verkaveling, openheid, eendenkooien, kerkheuvels, grote natuurkernen, ganzen en weidevogels.
- 3. Dekzandgebied:** relatief open gebied, voormalig hoogveengebied op zand, groot bosgebied, laanbeplanting langs wegen, relatief kleinschalige gebied rond Punthorst.
- 4. Oeverlanden:** dijken, oude stroomruggen, terpen, oude strangen.
- 5. Reestdal:** kleinschalig gaaf beekdallandschap, kleine bolvormige essen, beekdalnatuur, hoger gelegen oude bewoningsplaatsen en andere archeologische rijkdom.

TABEL KENMERKEN LANDSCHAPSTYPEN

	Oeverlanden Meppelerdiep	Slagenlandschap De Olde Maten
karacteristiek	 <ul style="list-style-type: none"> - hoger gelegen dan omgeving - omgeven door dijken (alleen dijk langs Meppelerdiep waterkerende functie) - geïsoleerde ligging noordelijke deel door doorsnijding Hoogeveense Vaart - karakteristieke oude bewoningsplaats op rivierduin (Hamingen en huisterp Olde Staphorst) 	 <ul style="list-style-type: none"> - karakteristiek oud slagenlandschap met veel elzensingels en wilgen - karakteristieke verre doorzichten, soms geblokkeerd door dwarssingels - onderdeel van reeks natuurgebieden, aansluitend op De Wieden - zicht op fraai ensemble van bebouwing en beplanting op rivierduin Zwartewatersklooster
bebouwing	<ul style="list-style-type: none"> - weinig bebouwing, enkele vrijliggende erven - bebouwing Hamingen geclusterd op rivierduin 	<ul style="list-style-type: none"> - weinig bebouwing, enige verspreide bebouwing langs wegen
beplanting	<ul style="list-style-type: none"> - weinig beplanting, lijnvormig langs dijk - rondom Hamingen rijke beplanting - natuurlijke beplanting op kreekkrug langs De Oude Stroom - sortiment: wilg, els 	<ul style="list-style-type: none"> - elzensingels - wilgen in opgeslagen boksloten en petgaten (trekgaten). Deel van de boksloten wordt in cyclisch beheer (30 jaar) open gegraven. - rietkragen langs (verlande) sloten
verkaveling	gelijkvormige smalle kavels	zeer smalle en langgerekte percelen
bodem	klei op veen met plaatselijk rivierduin	veen
bodemgebruik	<ul style="list-style-type: none"> - gras- en hooiland - natuur 	<ul style="list-style-type: none"> - extensief gras- en hooiland - natuur
maat van de ruimte	grote mate van openheid, grootschalig	halfopen, lang en zeer smal
reliëf	<ul style="list-style-type: none"> - kreekkruggen - rivierduin en huisterp - bedijking langs Meppelerdiep, Hoogeveense Vaart en Staphorster Grote Stouwe 	nagenoeg vlak
wegenpatroon	<ul style="list-style-type: none"> - weinig wegen, natuurlijk patroon volgend - Oeverlandseweg doorsneden door Hoogeveense Vaart - zandwegen langs Hoogeveense Vaart 	<ul style="list-style-type: none"> - weinig wegen - rationeel recht en grofmazig
waterpatroon	<ul style="list-style-type: none"> - natuurlijke kreek - weinig sloten en greppels - afwatering gericht op Zwarte Water, via Kostverlorenstreng - hoge grondwaterstand 	<ul style="list-style-type: none"> - watersysteem met veel rationeel rechte sloten en brede afwateringsvaarten - hoge grondwaterstanden
beeldkwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> - landschap en bebouwing: hoog - beschermde hooilanden in de Westoevers 	landschap en bebouwing: hoog
invloedsferen / spanningsvelden	<ul style="list-style-type: none"> - natuur - landbouw 	<ul style="list-style-type: none"> - natuur (+ externe werking) (Staatsbosbeheer heeft boeren ook nodig, voor beheer van de graslanden)

De tabel op deze en de volgende pagina's beschrijft de landschappelijke kenmerken van de 7 onderscheiden landschapstypen binnen Staphorst.

Open slagenlandschap	Houtsingellandschap De Streek	
 <ul style="list-style-type: none"> - typisch slagenlandschap met karakteristieke knikken in de verkaveling, soms duidend op voormalige ontginningsassen - veel sloten - veel moderne lintbebouwing, ook "landelijk wonen" - open en grootschalig, maar ook tamelijk veel restanten van oude beplantingsstructuren (ook opschot) - hoofdzakelijk agrarisch 	 <ul style="list-style-type: none"> - tamelijk kleinschalig gebied met kenmerkende houtsingels - elzensingels - eikenlanen - viaducten over A28 in het groen - steeds meer elzensingels verdwijnen - karakteristiek onderscheid tussen houtsingellandschap bij Staphorst en bij Rouveen 	karakteristiek
<ul style="list-style-type: none"> - zeer langgerekte lintbebouwing met veel grote moderne erven op tamelijk grote onderlinge afstand 	<ul style="list-style-type: none"> - unieke lintbebouwing van Staphorst-Rouveen met meerdere boederijen achter elkaar 	bebouwing
<ul style="list-style-type: none"> - beplanting langs wegen en bij aantal erven, maar veel erven met tamelijk weinig erfbeplanting - eendenkooien en pest- en geriefhoutbosjes - veel restanten landschappelijke beplantingen - natuur langs Dedemsvaart - sortiment: es, witte abeel (langs enkele wegen), els 	<ul style="list-style-type: none"> - elzensingels (één rij) op perceelsgrenzen - laanbeplanting van eik langs wegen - rijke erfbeplanting met solitaire kastanje en/of beuk - sortiment: omgeving Rouveen vooral els, omgeving Staphorst ook eik 	beplanting
<ul style="list-style-type: none"> - rationale slagenverkaveling met enkele knikken 	<ul style="list-style-type: none"> - smalle percelering, tamelijk langgerekt, soms met knikken zoals in het open slagenlandschap 	verkaveling
<ul style="list-style-type: none"> - veen 	<ul style="list-style-type: none"> - overgang zand - veen (veldpodzolgronden en gooreerdgronden) 	bodem
<ul style="list-style-type: none"> - hoofdzakelijk grasland 	<ul style="list-style-type: none"> - hoofdzakelijk grasland 	bodemgebruik
<ul style="list-style-type: none"> - (relatief) grote mate van openheid 	<ul style="list-style-type: none"> - kleinschalig halfopen landschap, bestaande uit kleine langgerekte kamers 	maat van de ruimte
<ul style="list-style-type: none"> - nagenoeg vlak, enkele kerkheuvels 	<ul style="list-style-type: none"> - nagenoeg vlak 	reliëf
<ul style="list-style-type: none"> - rationeel recht en grofmazig 	<ul style="list-style-type: none"> - rationeel blokvormig wegenpatroon - grote infrastructuur A28 en spoor doorsnijden landschap 	wegenpatroon
<ul style="list-style-type: none"> - rationeel recht met enkele knikken - systeem van vaarten en sloten - zandwinningsplassen 	<ul style="list-style-type: none"> - weinig sloten 	waterpatroon
<ul style="list-style-type: none"> - landschap: hoog, aandacht voor inpassing grote schuren noodzakelijk - bebouwing: wisselende kwaliteit 	<ul style="list-style-type: none"> - landschap: zeer hoog - bebouwing: (veelal) zeer hoog, typisch kleurgebruik (groen en blauw) 	beeldkwaliteit
<ul style="list-style-type: none"> - landbouw (zowel invloedsfeer als belang) 	<ul style="list-style-type: none"> - gemeente - eigenaren (particulier en agrarisch, huiskavels) - landbouw (kavels achter huiskavels) 	invloedsferen / spanningsvelden

Jonge ontginningenlandschap	Bos- en heidelandschap	Beekdallandschap Reest
 <ul style="list-style-type: none"> - jonge ontginningen van voormalige hoogveen-complexen - lintbebouwing met grote erven en tamelijk veel groen - grote groene kamers door wegbeplanting 	 <ul style="list-style-type: none"> - besloten boslandschap van hoofdzakelijk naaldbos, afgewisseld met open plekken met heidevelden en vennen - De Witte Bergen is hoofdzakelijk natuurlijk bos, ontstaan vanaf 1900 - Staphorster Bos is ontginningsbos, aangeplant in periode 1930-1940 	 <ul style="list-style-type: none"> - halfopen, kleinschalig, "idyllisch" laaglandbeekdal met sterk meanderende beek, coulissen, madelanden en bolvormige eenmansessen - typische "uitstulping" van het beekdal (geomorfologisch: uitblazingskom) met de Vledders en Leijer Hooilanden; grootschalig en open gebied met zijbeek Streitenvaart
<ul style="list-style-type: none"> - voornamelijk langs wegen in open lintbebouwingsstructuur 	<ul style="list-style-type: none"> - weinig bebouwing - recreatieparken (ten oosten van IJhorst) 	<ul style="list-style-type: none"> - verspreide boerderijen op de hogere delen langs de randen van het beekdal
<ul style="list-style-type: none"> - groene kamerstructuur bestaande uit laanbeplanting van eiken - karakteristieke eikenrijen haaks op Staphorster Bos - restanten van perceelsgrensbepanting - sortiment: eik (es) 	<ul style="list-style-type: none"> - naald- en loofbossen met restanten heide en vennen - eikenlanen - sortiment; vooral fijnspar, lariks en Douglasspar, ook Grove, Corsicaanse en Oostenrijkse den, eik 	<ul style="list-style-type: none"> - gevarieerd beplantingspatroon van singels, (hakhout)bosjes en wegbeplanting (eik) - houtwallen (plaatselijk) - sortiment: eik, els, linde
<p>rationele (blok)verkaveling met grote percelen</p>	<p>onregelmatige verkaveling</p>	<p>het natuurlijke patroon volgende, onregelmatige verkaveling, bestaande uit percelen van verschillende vorm en grootte</p>
<p>zandgrond (podzolgronden/ dekzandgronden)</p>	<p>zandgrond (dekzandgronden)</p>	<p>veen en beekduinen</p>
<ul style="list-style-type: none"> - gras- en hooiland - bouwland - enkele boomkwekerij 	<ul style="list-style-type: none"> - bos - natuur - enkele bouwlanden (voornamelijk in bosrand) 	<ul style="list-style-type: none"> - gras- en hooiland - natuur - bouwland
<ul style="list-style-type: none"> - grootschalig landschap met kamerstructuur - Puntenlanden (ten oosten van Schapendijk) kleinschalig 	<p>besloten landschap met enkele kleine open plekken</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kleinschalig halfopen landschap - in oostelijke richting wordt het landschap kleinschaliger
<p>redelijk vlak, oostwaarts licht oplopend terrein</p>	<p>veel reliëf en gradiënten, met name in oostelijk deel en de Witte Bergen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - veel reliëf en gradiënten - bolvormige esakkers
<ul style="list-style-type: none"> - rationeel blokvormig wegenpatroon - relatief veel onverharde wegen 	<p>onregelmatig patroon met veel onverharde wegen en paden</p>	<ul style="list-style-type: none"> - slingerende wegen langs beekdalranden, het natuurlijke patroon volgend - enkele het beekdal doorsnijdende wegen
<ul style="list-style-type: none"> - weinig sloten - goede ontwatering 	<ul style="list-style-type: none"> - enkele sloten/greppels - enkele vennen 	<ul style="list-style-type: none"> - meanderende beek en genormaliseerde zijwatergang
<ul style="list-style-type: none"> - landschap: redelijk hoog (rand bedrijventerrein laag, ongestructureerde plaatsing windturbines) - bebouwing: wisselende kwaliteit 	<ul style="list-style-type: none"> - landschap: hoog - bebouwing: wisselend (inpassing van recreatiebebouwing verdient aandacht) 	<ul style="list-style-type: none"> - landschap en bebouwing: zeer hoog
<ul style="list-style-type: none"> - landbouw 	<ul style="list-style-type: none"> - natuur - recreatie - bosbouw 	<ul style="list-style-type: none"> - natuur - water - landbouw (extensief, met name in benedenloop)

1.4 Beleid en ontwikkelingen (samenvatting)

Zowel vanuit het Rijk en de Provincie als vanuit het Waterschap en op gemeentelijk niveau liggen er diverse beleidsopgaven. Deze paragraaf vat het ruimtelijk beleid kort samen (zie voor een uitgebreidere omschrijving het Bijlagendocument).

Rijks- en Provinciaal beleid

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natura 2000

Het beleid voor de EHS is uitgewerkt in de provinciale Omgevingsvisie Overijssel. De gebieden Olde Maten, Veerslootlanden, de oeverlanden langs het Meppelerdiep, het Reestdal, de Vleders en Leijer Hooilanden, de Witte Bergen en het Staphorster Bos maken onderdeel uit van de EHS. Voor deze gebieden zijn natuurdoeltypen benoemd. Ecologische verbindingzones verbinden de natuurgebieden. In de natuurgebieden komen natuur en recreatief medegebruik op de eerste plaats. De Olde Maten en Veerslootlanden zijn in procedure van aanwijzing als Natura 2000-gebied.

Omgevingsvisie Overijssel 2030

De Omgevingsvisie is de ontwikkelingsvisie voor de fysieke leefomgeving (natuur, landschap, woonomgeving, bereikbaarheid, energie, veiligheid en gezondheid etc.) van de provincie Overijssel voor de komende tientallen jaren. Het beleid staat in het teken van 2 kijkrichtingen; duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. Ruimtelijke kwaliteit betekent dat elke ontwikkeling iets moet bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving, dat wil zeggen de goede functie op de goede plek op de goede manier ingepast in de omgeving.

Europese Kader Richtlijn Water (KRW)

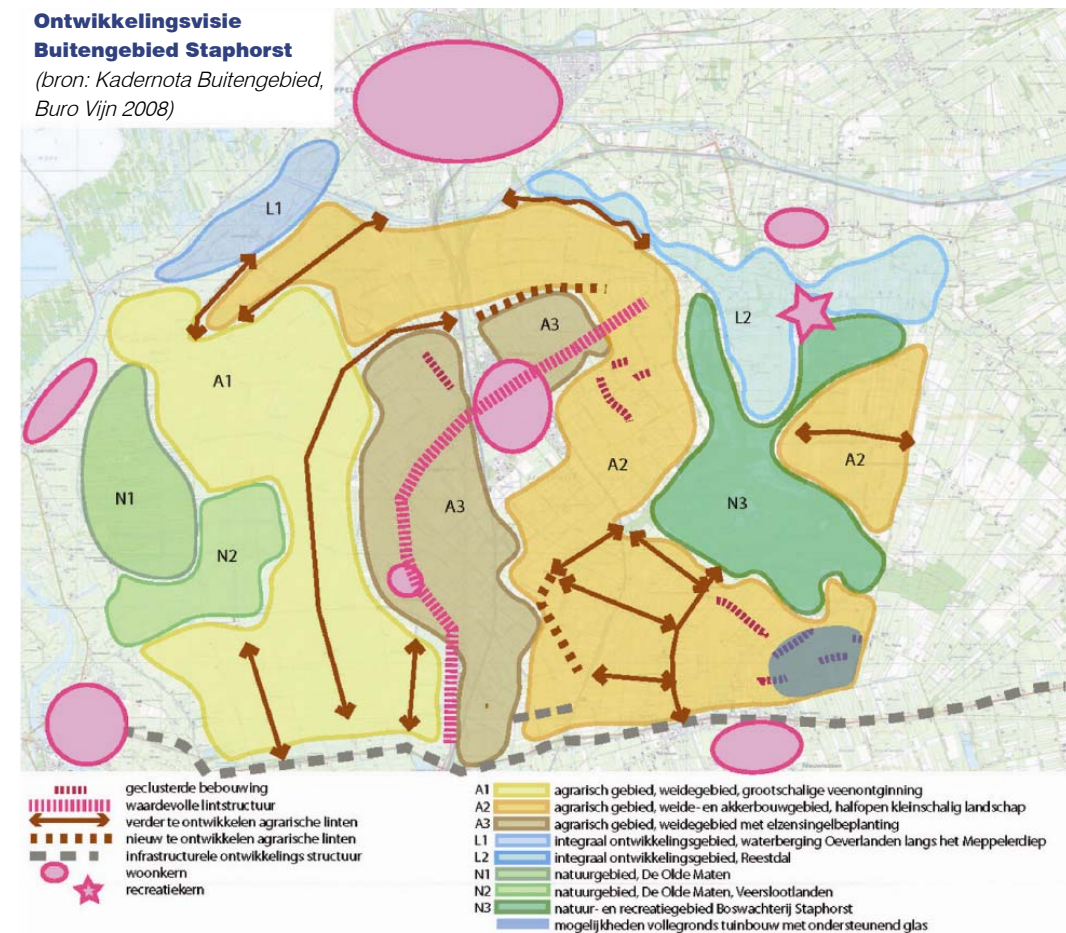
Vasthouden, bergen en afvoeren zijn het uitgangspunt bij de realisatie van een duurzaam watersysteem. Waterlichamen KRW in Staphorst zijn de Beentjesgraven, Dedemsvaart, Kloosterzielstreng, Kostverlorenstreng, Reest en Meppelerdiep. Langs de watergangen

worden natuurvriendelijke oevers en plas-draszones gerealiseerd. Ook geldt er een natuurlijker peilbeheer (afgestemd op de functies langs de watergang).

Lokaal beleid

Kadernota Buitengebied

Een belangrijk beleidskader voor dit landschapsplan is de Kadernota Buitengebied. Ruimtelijke ontwikkelingen zullen niet stil staan.

Deze nota geeft een beeld van de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Staphorst. Het beleid streeft naar een duurzame ruimtelijke ontwikkeling van het buitengebied, die tevens bijdraagt aan de sociale en economische vitaliteit en waarbij cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke waarden worden behouden of versterkt. In beginsel worden nieuwe functies alleen toegestaan als bestaande functies niet worden aangetast. Kort samengevat formuleert de nota het volgende relevante beleid:

Landschap en cultuurhistorie

- Nieuwe ontwikkelingen zijn mogelijk, mits rekening wordt gehouden met de karakteristieken van het landschapstype.
- Bij nieuwe ontwikkelingen dient rekening te worden gehouden met natuur, water en de aanwezigheid van cultuurhistorische en archeologische waarden.

Agrarische bedrijven en bebouwing

- Bij uitplaatsing van agrarische bedrijven uit de Streek is hervestiging mogelijk in het omliggende buitengebied, mits geen beperkingen voor aanwezige agrarische bedrijven en landschappelijk ingepast.
- In ruilverkavelingsgebied Staphorst wordt ruimte gezocht voor schaalvergroting en eventuele nieuw- of hervestiging van agrarische bedrijven.
- Nieuw- of hervestiging wordt geconcentreerd in enkele linten in het buitengebied.
- Bestaande bedrijven in het buitengebied krijgen de ruimte voor intensivering, specialisatie, schaalvergroting en verbreding, gericht op grondgebonden landbouw, mits landschappelijk ingepast. Nevenactiviteiten moeten plaatsvinden in bestaande gebouwen en mogen niet ten koste gaan van de landbouw.
- Bestaande intensieve veehouderij mag groeien. Voor nieuwvestiging is geen ruimte.

Landelijk wonen

- In vrijkomende agrarische bebouwing is ruimte voor nieuwe functies, zoals wonen.
- Nieuwbouw van woningen is mogelijk in het kader van rood-voor-rood.
- Nieuwe landgoederen onder voorwaarden mogelijk.

Recreatie

- Kleinschalige recreatieve ontwikkelingen (zoals Bed & Breakfast of "Kamperen bij de boer") zijn mogelijk, mits rekening wordt gehouden met de karakteristieken van het landschap.
- 'Kamperen bij de boer' is mogelijk als nevenactiviteit, daarnaast is kleinschalige verblijfsrecreatie of B&B mogelijk op voormalige agrarische bedrijven. B&B is ook mogelijk bij burgerwoningen.
- De gemeente biedt ruimte aan routegebonden recreatie en de ontwikkeling van dagrecreatieve voorzieningen.

Bestemmingsplan Buitengebied (uitgangspunten)

Het Bestemmingsplan Buitengebied wordt herzien met als basis de Kadernota Buitengebied. De nota gaat niet concreet in op individuele locaties, daarom is een Nota van uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied opgesteld.

Belangrijke uitgangspunten op het gebied van landschap zijn:

- Bij bouwaanvragen van agrarische bedrijven, waarbij ruimtelijke schaalvergroting plaats vindt moet een inrichtings-schets worden ingediend met o.a. aandacht voor het landschap / verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en de Kwaliteitsimpuls Groene omgeving uit de Omgevingsvisie Overijssel.
- Monumentale bomen als aanduiding op de kaart opnemen.
- Bestaande (elzen)singels en andere waardevolle landschappelijke elementen/structuren specifiek bestemmen

en beschermen via een aanlegvergunningstelsel. Nieuwe landschapselementen zijn bij recht toegestaan binnen de bestemming agrarisch met waarden en natuur.

- Bestaande zandwegen zullen wegens hun karakteristiek specifiek worden bestemd. Aanlegvergunningstelsel voor verharding, indien voldoende noodzaak daarvoor bestaat.
- Hout- en fruitteelt toestaan in het kleinschalige landschap tussen de Punthorst en de Maat en in het halfopen landschap van het Westhuizingerveld, elders niet.
- Nieuwe landgoederen zijn in principe denkbaar aansluitend aan natuurgebied en bos.
- Natuurlijke laagtes in het hele plangebied beschermen tegen egalisatie.

'Bossies an de diek', 'Boeren planten bomen' en 'Boomgaard op je erf'

De gemeente heeft verschillende lokale beleidsplannen met tot doel het stimuleren van erf- en perceelgrensbeplanting. Aan deze regelingen zijn subsidies gekoppeld.

Voor de lintbebouwing van Staphorst-Rouveen is dat 'Bossies an de diek'. Hieraan is een gemeentelijke subsidieregeling gekoppeld die het mogelijk maakt om tot herstel van het karakteristieke dorpsgezicht te komen door het terugbrengen van de oorspronkelijke beplanting op de erven van de boerderijen. 'Boeren planten bomen' is een dergelijke regeling maar dan voor alle erven buiten de bebouwde kom. Ten oosten van de A28 wordt daarnaast in 'Boomgaard op je erf' met subsidies de aanleg van fruitgaarden bij de boerderijen gestimuleerd om het voedselaanbod voor zoogdieren en vogels in dit gebied te vergroten.

1.5 Probleemstelling en opgaven

Herkenbaarheid en samenhang

De landschapstypen zijn grotendeels goed herkenbaar, doordat de hoofdstructuren en samenhang intact zijn en doordat een groot deel van de andere elementen die de landschappelijke identiteit bepalen nog aanwezig zijn. Wel is ondermeer door schaalvergroting het totale areaal aan perceelgrensbeplanting afgenomen, met name in het houtsingellandschap. De verder gaande schaalvergroting blijft het areaal beplantingen onder druk zetten. Hierdoor verandert het landschapsbeeld. Daarnaast zijn er op dit moment onvoldoende middelen om duurzaam beheer (21 jaar) van alle particuliere landschapselementen te organiseren.

Op een aantal plaatsen, zoals de bovenregionale infrastructuur in het noorden van het plangebied (A28, spoorlijn, Hoogeveense Vaart) en de uitbreidingswijken van Staphorst en Rouveen, is de ruimtelijke hoofdstructuur veranderd en is een nieuwe landschapseenheid ontstaan.

Ontwikkelingen

Nieuwe functies en functieveranderingen in het buitengebied hebben op verschillende schaalniveaus (erven en gebieden) invloed op het landschap. Dit kan strijdig zijn met het gewenste landschapsbeeld, maar kan ook kansen bieden voor versterking van de ruimtelijke kwaliteiten.

Opgaven

Het Landschapsplan Staphorst moet antwoord geven op de vraag hoe de landschappelijke kwaliteiten kunnen worden behouden en ontwikkeld en hoe ruimtelijk beleid en ontwikkelingen daaraan kunnen bijdragen.

Hoofdpogaven voor het landschapsplan zijn:

- **behoud en versterking van deelgebieden en landschapstypen;**
- **visie op de beeldkwaliteit** van erven, recreatieterreinen, dorpsranden en nieuwe functies in het landelijk gebied (bijvoorbeeld de uitbreiding van het tuinbouwgebied met ondersteunend glas);
- een **strategie voor behoud, herstel en aanleg van landschapselementen**. Daarbij is het van belang om middelen voor beheer en aanleg van landschapselementen beschikbaar te maken, prioriteiten te stellen en te bedenken hoe de middelen zo efficiënt mogelijk kunnen worden ingezet.
- de **gemeentelijke regie op de landschappelijke kwaliteiten** verder organiseren;
- **communicatie** en afstemming van ruimtelijk beeld en beheer.

Specifieke opgaven (vragen) voor het landschapsplan zijn:

- Wat zijn **(on)geschikte locaties voor nieuwe erven en landgoederen?**
- Welke **principes en bouwstenen zijn er per landschapstype voor landschappelijke inpassing** van nieuwe gebouwen, bestaande gebouwen die van functie veranderen en uitbreidingen van gebouwen?
- Op welke manier kan de **stimulering en handhaving van het behoud van erfbeplanting en kavelgrensbeplanting** worden georganiseerd?
- Op welke manier kan de **financiering van herstel en duurzaam beheer van landschapselementen**¹ worden georganiseerd?

Opgave voor het landschapsplan is het ontwikkelen van een strategie voor herstel van houtsingels waar nu nog relictten van over zijn.

¹ De gemeente staat voor de opgave om in 2010 1,5 miljoen euro aan groene diensten contracten af te sluiten (Landschap Overijssel voert uit). Als dat lukt is tevens voor 2011 1,5 miljoen euro subsidie beschikbaar voor het afsluiten van groene diensten contracten (de subsidie bestaat uit gemeentelijke en provinciale middelen en compensatiemiddelen van Tennet). Het geld wordt ingezet voor elensingels, houtwallen, eendenkooien, geriefbosjes, poelen en dassenrasters.

LANDSCHAPSVISIE

Het plangebied ligt op de overgang van veen naar zand en de verschillende landschapstypen die daarbij horen zijn nog goed herkenbaar. Deze verschillen in openheid / beslotenheid, nat / droog, grootschalig / kleinschalig worden zo veel mogelijk behouden en vormen belangrijke kaders voor ruimtelijke ontwikkelingen. Dit kost voor het ene gebied meer inspanning dan voor het andere gebied. In het uitvoeringsplan (zie hoofdstuk 3) wordt uitgewerkt welke prioriteiten worden gesteld aan de verschillende projecten en maatregelen.

2.1 Visie op hoofdlijnen

Van scenario's naar visie

In de werkbijeenkomst visievorming van 25 maart zijn drie visies gemaakt op de mogelijke landschappelijke ontwikkeling van het plangebied. De drie visies gaan in op de duidelijk te onderscheiden deelgebieden met verschillende accenten en prioriteiten. De concept landschapsvisie is een geïnspireerd door de drie visies en geeft aan hoe de landschappelijke kwaliteiten de komende 15 jaar kunnen worden behouden en versterkt, en welke landschappelijke kaders van belang zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen. Dit is op hoofdlijnen per deelgebied uitgewerkt.

Ambities voor landschap in ontwikkeling

Het landschap is continu in ontwikkeling. Het landschap vertelt het verhaal van haar eigen ontwikkeling. Dat verhaal uit zich in de kernmerken die te zien zijn, zoals openheid en geslotenheid, kavelstructuur, bebouwingsdichtheid, de hoeveelheid water en de verschillende landschapselementen zoals lanen, bosjes, etc. Deze visie spreekt regelmatig van 'behoud', waarmee niet wordt bedoeld dat alles zo moet blijven zoals het is en dat ieder landschapselement moet worden behouden. Het gaat erom dat de karakteristiek van het landschap behouden blijft. Dit kan onder

LANDSCHAPSVISIE OP HOOFDLIJNEN

LANDSCHAPPELIJKE VERSTERKING
LINTENSTRUCTUUR ONTGINNINGSPATROON
EN LANDSCHAPPELIJKE INPASSING ERVEN

BEHOUD EN VERSTERKING HOGE LANDSCHAPPELIJKE
KWALITEITEN HOUTSINGELLANDSCHAP, REKENING
HOUDEND MET VERSCHILLEN TUSSEN:
A HOUTSINGELLANDSCHAP STAPHORST,
MET SUBGERIED GERIEFBOSSJES (*)
B HOUTSINGELLANDSCHAP ROUVEEN
QUA STRUCTUUR EN QUa SOORTEN, EN MET
AGRARISCHE BEDRIJFVIGHEID

BEHOUD EN VERSTERKING
LANDSCHAPSPATRONEN IN
'VERSTEDELIJKT' GEBIED
TUSSEN SNEEWEG EN SPOOR

BEHOUD KARAKTERISTIEK DEVERCANDEN MET
LANDBOUW, NATUURONTWIKKELING EN RUIMTELIJK
VERSTERKEN RIVIERDUIV HAANGEN (RELIEF)

VERSTERKEN HERKENBAARHEID
HISTORISCHE STOUWLIJK (RELIEF)

UITBREIDING ZANDWINPLAS
BINNEN KARAKTERISTIEK
OPEN SLAGENLANDSCHAP

ONTWIKKELEN GROENE KRUISPUNT
WIEDEN - OLDE MATEN

FAUNAPASSAGE
KOSTVERLORENSTRENG

VERSTERKING KARAKTERISTIEKEN EN
NATUURONTWIKKELING OLDE MATEN
VEERSLOOTCANDEN IN AFSTEMMING OP
NATURAZOO- EN EHS-BELEID,
ONTWIKKELING NATTE AS,
BEHEERSGEBIEDEN IN DE RANDZONES,
DRIEDELING IN LANDSCHAPSBELD:
1 KANERS EN LANGE LIJNEN
2 AFWISSELING OPEN BESLOTEN MET
PETGATEN EN LEGAKKERS IN
VERSCHILLENDE VERLANDINGSSTADIA
(OMGEVING VELDSCHUUR MEER OPEN)
3 WEIDEN EN OPEN VEERSLOOTCANDEN,
BLOEMRIJK GRASLAND/ DOTTERBLOEM-
GRASLAND EN BLAUWGRASLAND

ONTWIKKELING NATTE EVZ

BEHOUD KARAKTERISTIEKE
OPENHEID SLAGENLANDSCHAP,
MET EENDENKOOLEN, KERKHEUVELS,
PEST- EN GERIEFHOUTBOSSJES,
DEELS MET WEIDEOGELBEHEER

VERSTERKING EN ONTWIKKELING
GROEN-BLAUWE COMBINATIE VAN
ENKELEZIJDIGE WEG, BEPLANTING EN
NATUURLIJKE INRICHTING WATERGANGEN,
O.A. NATUURVRIENDELIJKE
OEVERS EN VISPASSAGES

AANDACHT VOOR KWALITATIEF HOOGWAARDIG
HOUTSINGELLANDSCHAP LANGS AZ8 ALS
VISITEKAARTJE VAN STAPHORST

BEHOUD OPENHEID GEBIED
RONDOM BISSCHOPSSCHANS

DEKRANDGEBIED MET LANDSCHAPPELIJKE VERSTERKING DOOR ONTWIKKELING
LANDSCHAPPELIJK RAAMWERK IN WATERVORM TOT IN DE PUNTCLANDEN,
MET DRIE ONDERSCHIEDENDE DEELGEBIEDJES:
I DE LEIJEN: VERSTERKING KLEINSCHALIGHEID EN TEGENGAAN VERROMMELING
II BEUGELERVELDWEG: BEHOUD EN VERSTERKING STRUCTUUR
KARAKTERISTIEKE EIKENRIJEN
III PUNTCLANDEN/HULSTCLANDEN: BEHOUD EN VERSTERKING KLEINSCHALIGHEID
(PERCEELSGRENS-, ERF-, EN WEGBEPLANTING)

ONTWIKKELING NATTE EVZ,
O.A. T.S.V. OTTER

REALISEREN NATUURLIJKE INRICHTING
VOORMALIGE ZANDWINPLAS, AANGEVULD MET
RECREATIEVE VOORZIENINGEN

BEHOUD EN ONTWIKKELING KLEINSCHALIG
EN AFWISSELEND NATUUR- EN
CULTUURLANDSCHAP REESTDAL,
MET O.A. VERBINDING VOOR DASSEN,
COULISSEN, MADECANDEN, BOLVORMIGE
EENMANSESSSEN. ONDERSCHIED
IN TWEE ZONES: a OPEN, b HALF OPEN

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING
VERBLIJFSRECREATIE BINNEN
NIEUW RAAMWERK (TEVENS
AANSCHERPEN IN BESTEMMINGSPLAN)

LANDSCHAPPELIJKE INPASSING
RANDEN HALFWEG EN
PUNTHORST

ONTWIKKELING 'OPEN' RANDEN
STAPHORSTERBOS

'HERSTEL' DEDEMSVAART,
LANDSCHAPPELIJKE LIJN HERSTELLEN

meer door ervoor te zorgen dat landschapsstructuren worden benut bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals bij de dorpsranden en dat nieuwe gebouwen passen in het landschap, bijvoorbeeld door realisatie van gebiedseigen landschapselementen en door aanplant van erfbeplanting bij bestaande erven te stimuleren. Ook het beheer van bestaande landschapselementen is van belang voor behoud van de verschillende landschapstypen. De landbouwsector vervult een belangrijke rol bij het behoud en beheer van de verschillende landschapstypen in Staphorst.

Op hoofdlijnen is deze visie gericht op:

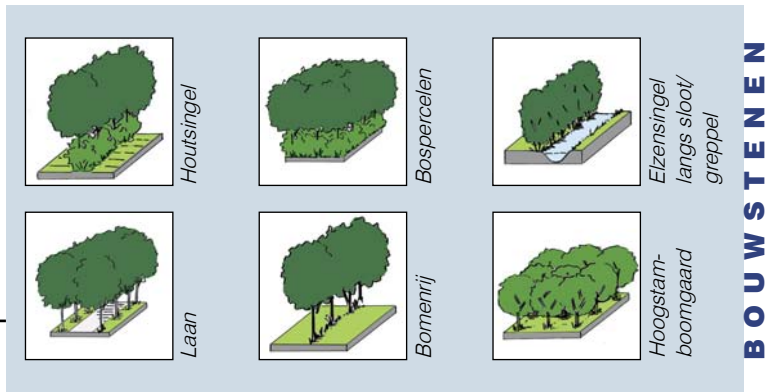
- behoud en versterking van de verschillende landschapstypen door beheer en herstel van landschapselementen;
- actieve ontwikkeling van een landschappelijk raamwerk in gebieden waar veel ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden;
- behoud en versterking van de beeldkwaliteit.

In de paragrafen 2.2 tot en met 2.6 wordt per deelgebied uitgewerkt wat de visie op hoofdlijnen betekent voor verschillende aspecten van het deelgebied. Daarbij worden bouwstenen en principes aangereikt en geïllustreerd in de vorm van streefbeelden en voorbeeldschetsen.

Behoud van karakteristieke zandwegen.

2.2 Houtsingelgebied Staphorst en Rouveen

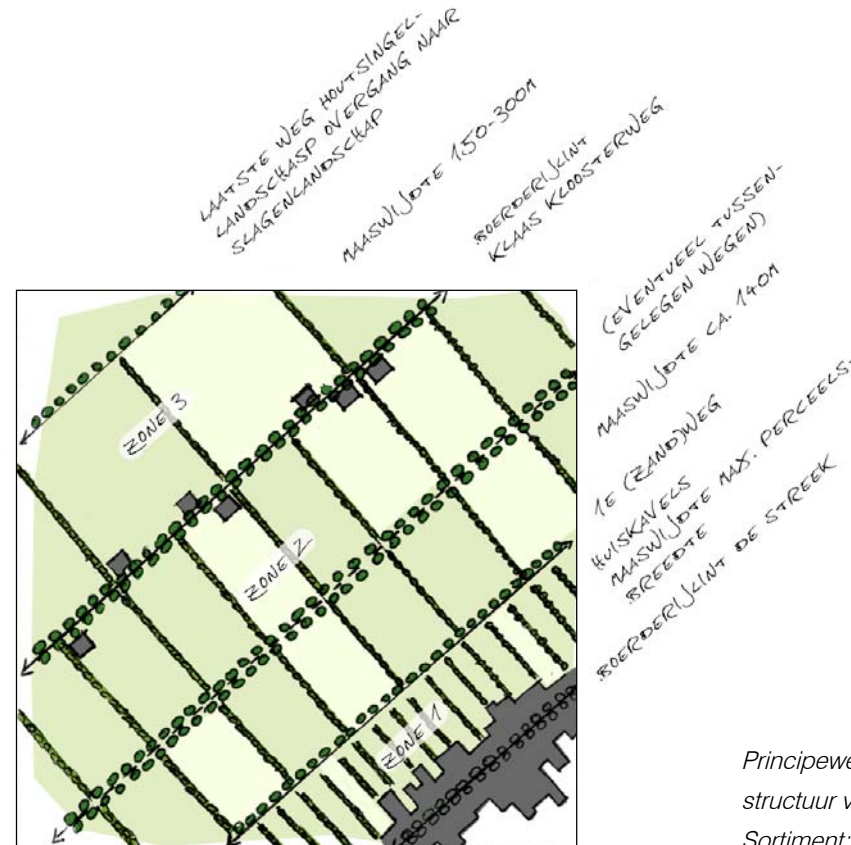
Voor het houtsingelgebied Staphorst en Rouveen wordt gestreefd naar behoud, herstel en versterking vanwege de hoge en bijzondere landschappelijke kwaliteiten en omdat dit gebied in belangrijke mate de identiteit en herkenbaarheid van Staphorst / Rouveen bepaalt. De bouwstenen van het houtsingelgebied zijn elzensingels, sloten, grasland, wegen met laanbeplanting en erven met erfbeplanting. Daarbij wordt aandacht besteed aan het accentueren van de karakteristieke knikken in de verkaveling (dit is maatwerk).

Bij behoud, herstel en versterking wordt rekening gehouden met de verschillen tussen beide gebieden (Rouveen en Staphorst) qua maat en schaal van het landschap, structuur van de landschapselementen en soorten.

Voor het houtsingelgebied Staphorst, dat onderdeel uitmaakt van de Landinrichting Staphorst-Reestdal wordt een strategie voor ontwikkeling bedacht zoals voor het houtsingelgebied Rouveen. Naast de singels zijn tevens de erven met erfbeplanting en geriefbosjes, zoals bij de Heidehoogteweg belangrijke bouwsteen voor versterking van het houtsingelgebied Staphorst.

Het streefbeeld voor het houtsingelgebied Staphorst bestaat uit drie zones (zie deelgebied A op de kaart landschapsvisie op hoofdlijnen):

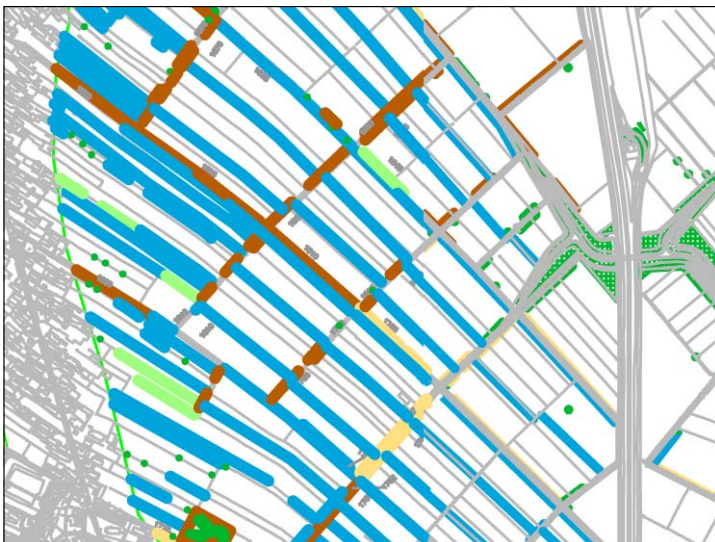
- zone 1 (huiskavel/ 1e zandweg): behoud van de schaal en dichtheid landschapselementen (erfgrensbeplanting) grenzend aan de Streek;
- zone 2 (tot Klaas Kloosterweg): grotere maat, enkele singels met soorten els en eik, en bosjes;
- zone 3 (tot overgang naar slagenlandschap): nog grotere maat (ten opzichte van zone 2) met alleen enkele elzenrijen.

Principeweergave van de landschappelijke structuur van het houtsingelgebied Staphorst.
Sortiment: eik, els, meidoorn, hulst.

Om het karakteristieke houtsingelgebied te versterken wordt gestreefd naar aanvulling van relicten zoals deze voormalige singel. Hierbij wordt rekening gehouden met de verschillen tussen het Rouveense deel en het Staphorster deel qua schaal, structuur en sortiment. Ook het huidig en toekomstig agrarisch gebruik is van invloed.

Stramien van elzensingels (blauw, groen) in houtsingelgebied Rouveen, onderdeel van houtsingelproject Rouveen (Groenblauwe Diensten). Zie ook bijlage C "Inventarisatie Landschapselementen".

Afkoppeling van regenwater in De Streek

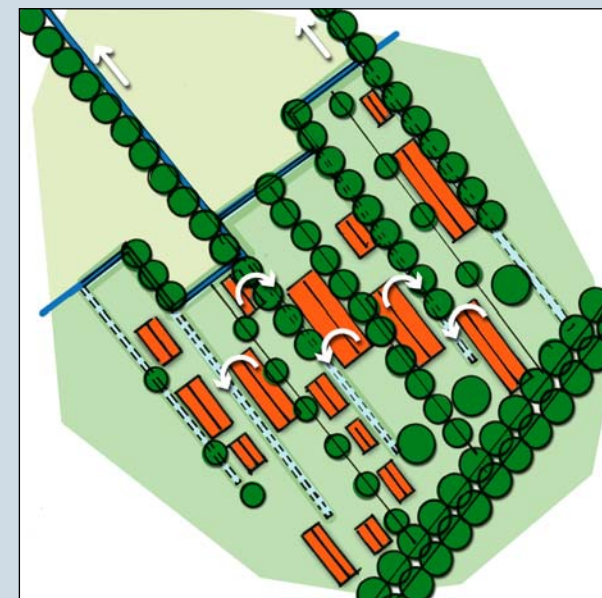
In boerderijlint van De Streek bestaat de wens om het regenwater af te koppelen. Dat wil zeggen dat het regenwater niet direct naar het riool afgevoerd wordt, maar infiltreert op de kavel zelf of via gootjes/greppels wordt afgevoerd richting de openbare weg danwel een infiltratiesloot achter op de erven.

Voordelen:

- voorkomen wateroverlast;
- bestrijding verdroging;
- verbetering kwaliteit van het oppervlaktewater;
- positieve invloed op flora en fauna.

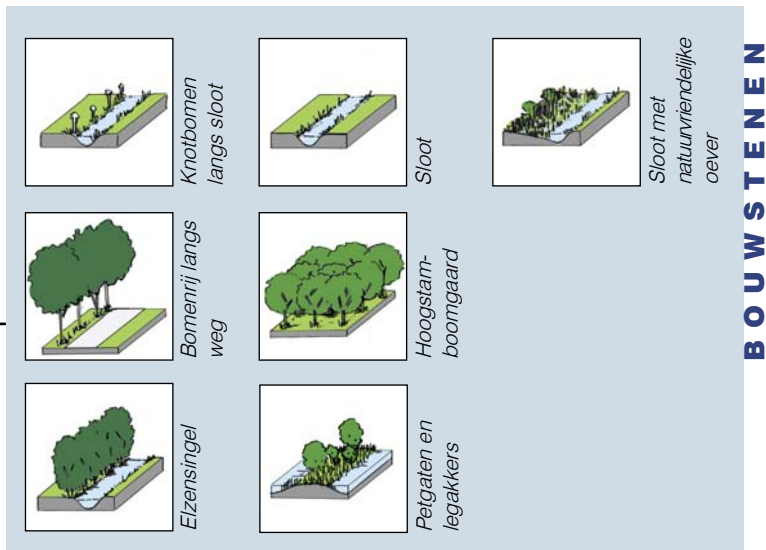
Aandachtspunten:

- voorkeur voor waterdoorlatende verhardingen op het erf;
- geen toepassing van zink en koper dat in aanraking komt met het water.

Schematische weergave van één de mogelijkheden om het schone regenwater af te koppelen van de riolering en via greppels en infiltratiesloten het gebied in te laten stromen.

2.3 Laagveengebied

Bij dit deelgebied wordt gestreefd naar behoud en versterking van het open en weidse landschap. De Klaas Kloosterweg, de Afschuttingweg, de Rechtersweg en de Buiten Middenweg vormen de hoofdstructuren van het gebied. De bouwstenen voor het versterken van deze hoofdstructuren zijn tweezijdige wegbeplanting (indien er voldoende ruimte is) en groene erven. De oost-west georiënteerde lijnen zoals de Stadsweg en Conradsweg vormen de secundaire structuur met eenzijdige, gefragmenteerde wegbeplanting. De eendenkooien en pest- en geriefhoutbosjes zijn belangrijke te behouden groenelementen die in het gebied thuis horen (cultuurhistorische waarde) en het open gebied een maat geven. Om de openheid actief te versterken wordt ook beplanting verwijderd, zoals spontaan opgekomen elzen langs slootkanten. Het behoud van de openheid is tevens een belangrijk aandachtspunt bij de te realiseren EVZ Olde Maten / Stadsgaten en de mogelijke uitbreiding van de zandwinplas aan de Hooijdijk.

Olde Maten

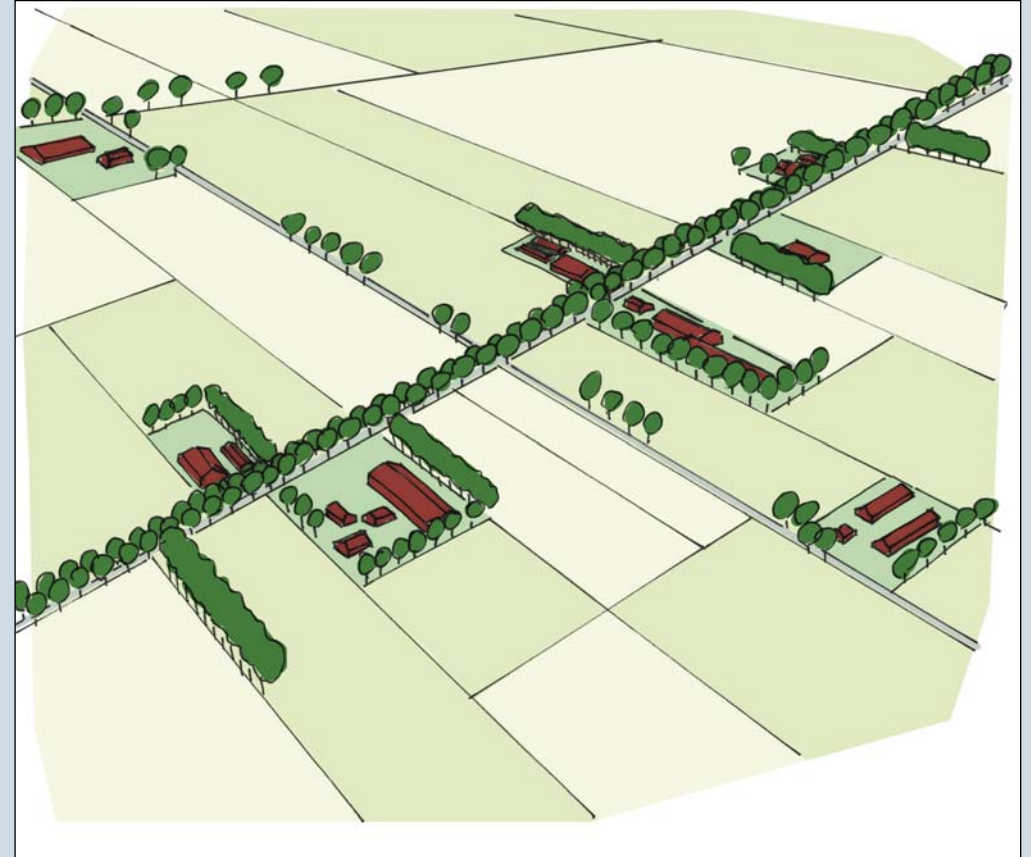
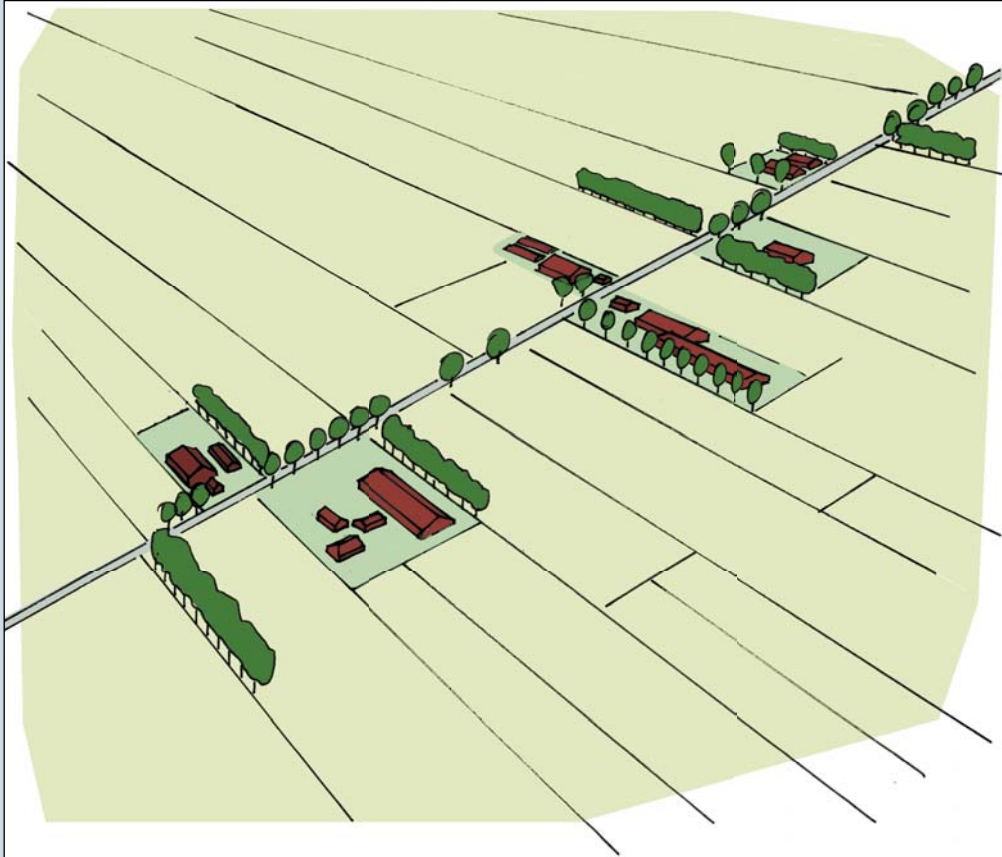
Voor de Olde Maten (en het Reestdal) geldt dat de ontwikkeling voor een groot deel wordt bepaald door natuur(beleids)doelen (Natura 2000 en EHS). Het gebied heeft echter ook grote landschappelijke waarden.

Voor de Olde Maten wordt gestreefd naar de combinatie van natuurontwikkeling en versterking van het landschap. Daarbij is de afwisseling tussen de verschillende successiestadia – moeras, grasland, bos, etc. – zowel voor natuur als landschap waardevol. In de Olde Maten zijn drie verschillende gebieden, met elk eigen landschapsbeeld te onderscheiden (zie kaart "landschapsvisie op hoofdlijnen"):

- noordelijk deel (1): half open landschap met kamers en lange lijnen;
- middendeel (2): afwisseling tussen besloten en open met bosjes, singels en petgaten en legakkers;
- oostelijk deel (Veerslootlanden) en zuidelijk deel (omgeving veldschuur) (3): open gebied met grasland en sloten.

Vanuit het landschap geredeneerd is het wenselijk om dit afwisselende beeld op hoofdlijnen zo veel mogelijk in stand te houden. Vooral het behoud van de openheid van het gebied Veerslootlanden is van belang, als onderdeel van het open en weidse slagenlandschap dat contrasteert met het meer besloten landschap van Olde Maten en het houtsingelgebied Rouveen. Verder zijn behoud van de karakteristiek van het slagenlandschap, behoud en versterking van de west - oost opstreckende verkaveling van belang.

Modellen landschappelijke versterking lintenstructuur ontginningspatroon

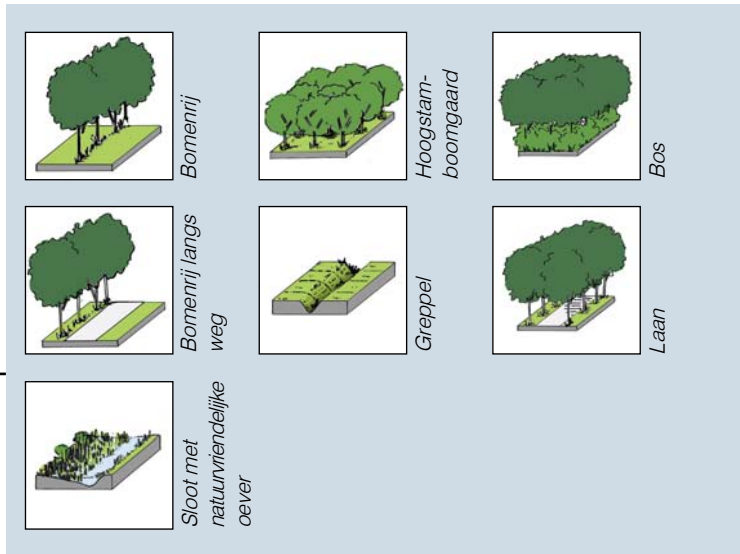

Principeweergave van de landschappelijke versterking van de lintenstructuren die het karakteristieke ontginningspatroon volgen.

Links het open slagenlandschap met inpassing van de erven door een spaarzaam gebruik van erfbeplanting. Hier is dan wel kwaliteitsverbetering van de schuren/ boerderijen zelf gewenst.

Rechts het jonge ontginningslandschap waar binnen de ruimtelijke karakteristiek en de waaierstructuur (zie paragraaf 2.4 Dekzandgebied) de erven worden ingepast met een landschappelijke beplanting.

2.4 Dekzandgebied

Het dekzandgebied kenmerkt zich door een afwisselend landschap van jonge ontginningen. Voor het dekzandgebied geldt dat de kavelstructuur - de 'waaier' waarvan alle lijnen uitkomen in de puntlanden - wordt benut als vormgevend principe voor landschapsversterking. In het dekzandgebied gaat het hierbij vooral om wegbeplanting en perceelgrensbeplanting. De verkaveling is het landschappelijke kader bij ruimtelijke ontwikkelingen zoals dorpsuitbreidingen en de eventuele inplaatsing van nieuwe agrarische bedrijven in de primaire landbouwgebieden.

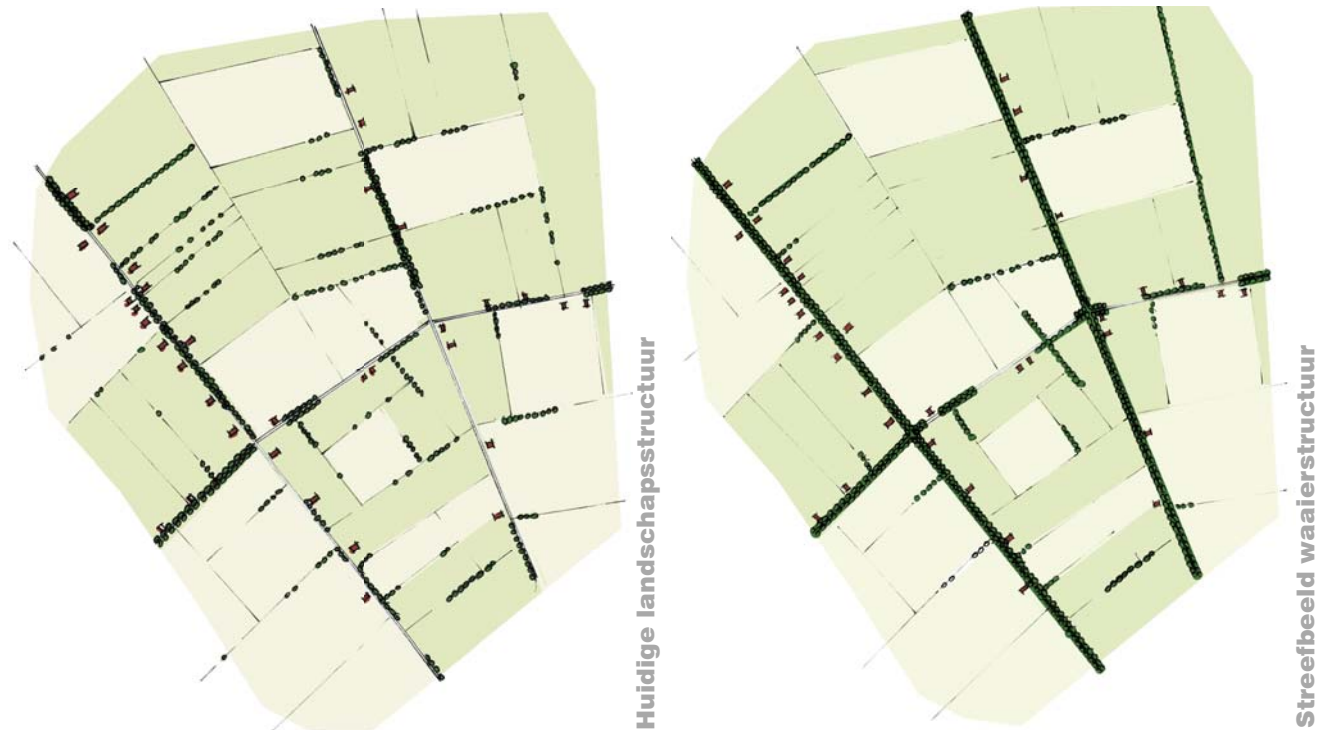
Bijzondere deelgebieden zijn de randen van de kern Staphorst, de Leijen (I), de bosrand met eikenrijen bij de Beugelerveldweg (II) en het kleinschalige gebied puntlanden / Hulstlanden (III) (zie kaart "landschapsvisie op hoofdlijnen").

Voor de randen van de kern Staphorst wordt gestreefd naar het vormgeven van een heldere en groene overgang van het landschap naar het dorp. De kavelstructuur biedt aanknopingspunten voor

groene structuren die de geleidelijke overgang kunnen vormgeven. De overgang wordt vormgegeven door aanleg van nieuwe en versterking van huidige landschapselementen, voordat de stedelijke ontwikkeling plaats gaat vinden.

In de gebieden de Leijen en Puntlanden / Hulstlanden wordt gestreefd naar behoud en versterking van de kleinschaligheid. Bouwstenen hiervoor zijn wegbeplanting, perceelgrensbeplanting en erfbeplanting.

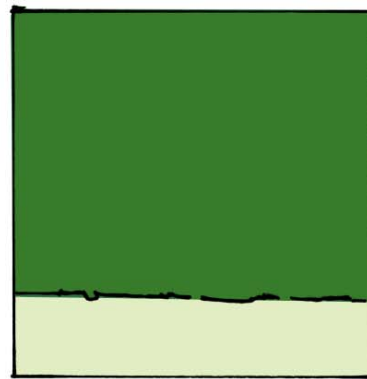
In het gebied tussen de Beugelerveldweg en de bosrand van het Staphorsterbos wordt de landschapsstructuur versterkt door aanplant van nieuwe eikenrijen op perceelgrenzen.

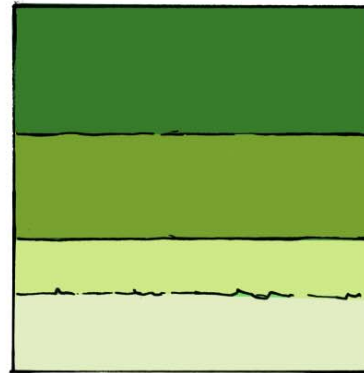
Principe "waaierstructuur" jonge ontginningenlandschap

In de Puntlanden vormt de verkaveling aanknopingspunt voor het inpassen van vollegrond tuinbouwbedrijven met ondersteunend gras en mogelijke nieuwe agrarische erven. In dit gebied zijn behoud en versterking van het kleinschalige landschap in de 'waaierstructuur' het doel. Bouwstenen zijn perceelgrensbeplanting, wegbeplanting en erfbeplanting.

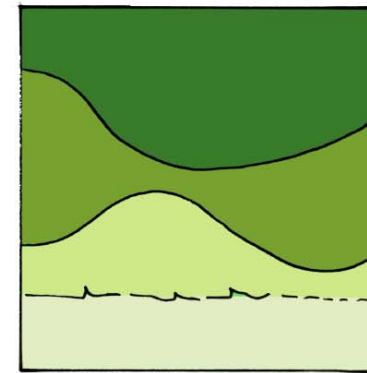
Ten slotte wordt gestreefd naar meer open randen van het Staphorster Bos. Ook daarbij is de kavelstructuur ("waaier") het aanknopingspunt.

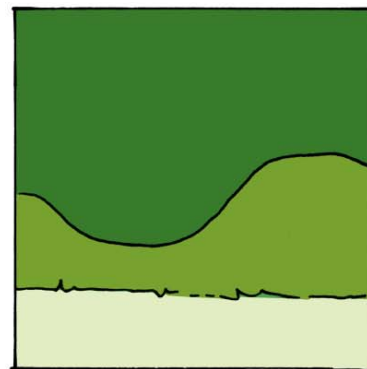
HULDIG

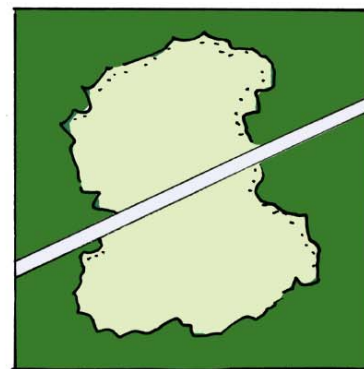
STRAKKE OPBOUW

SPEELSE OPBOUW

FUNCTIONELE OPBOUW

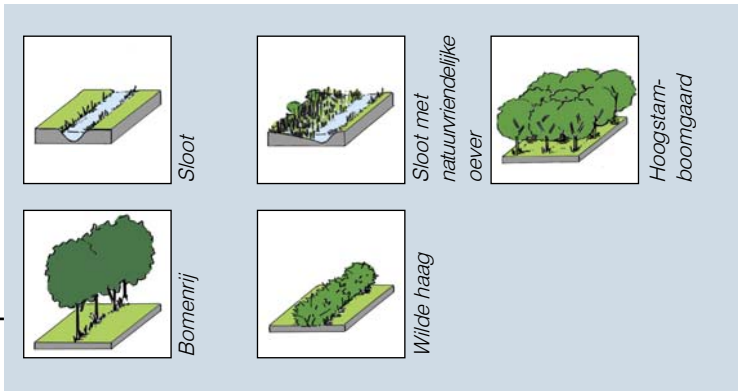

"SPONTANE" OPEN PLEK

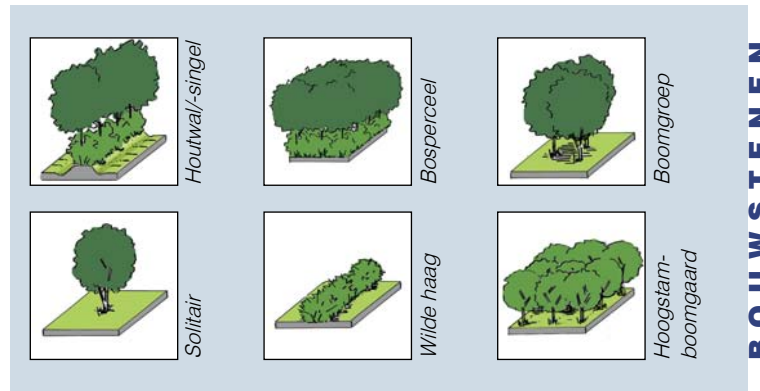
Structuurrijke bosrand met zoom-mantel-kern opbouw.

2.5 Oeverlanden Meppelerdiep

Voor dit gebied wordt gestreefd naar het behoud van het (open) cultureel / (besloten) natuurlijke karakter en natuurontwikkeling (meander Meppelerdiep). De historische stouwdijk wordt geaccentueerd en het bebouwingscluster Hamingen met de ligging op een rivierduin wordt ruimtelijk versterkt.

2.6 Reestdal

Voor het Reestdal wordt gestreefd naar behoud en ontwikkeling van het kleinschalige en afwisselende natuur- en cultuurlandschap. Daarbij wordt het verschil tussen half open oostelijke deel en het relatief open westelijke deel verder ontwikkeld. Bouwstenen hiervoor zijn: graslanden, waardevolle essen, bosjes en perceelgrensbeplanting (oostelijke deel), solitaire bomen en erven met erfbeplanting aan de Lankhorsterweg / Heerenweg. In dit gebied zal extra aandacht worden besteed aan versterking van de recreatie en de beeldkwaliteit van de erven, bijvoorbeeld door een streekeigen huis en erfproject, die ook in andere delen van het Reestdal worden uitgevoerd.

Principeweergave landschappelijke inpassing verblijfsrecreatie IJhorst

Inpassing verblijfsrecreatie door aanleg en herstel landschappelijke structuren.

"Herstel" van de zoom om het vakantiepark door groepsgewijze aanplant van streekeigen beplanting.

2.7 Erven en erfbeplanting

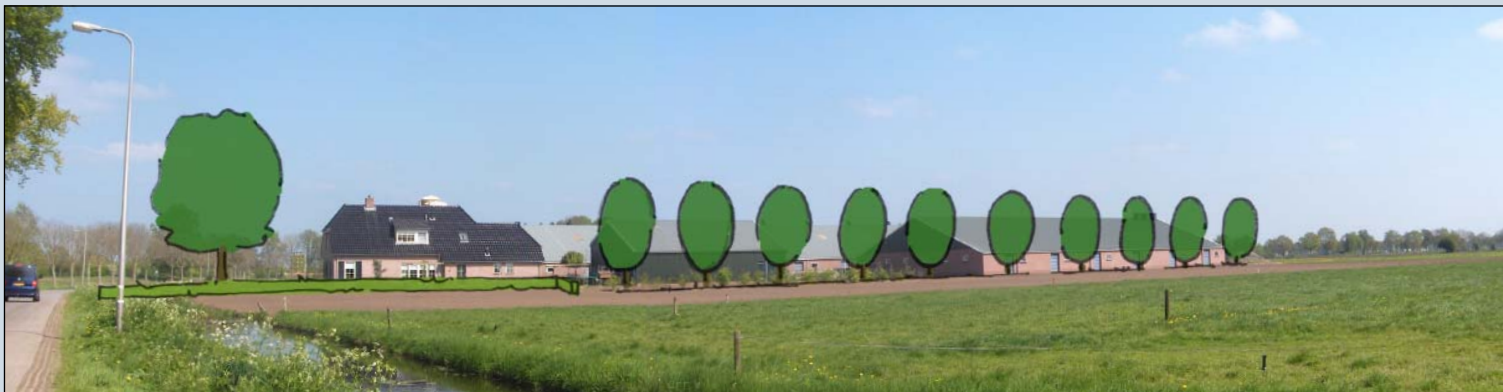
Erven maken een belangrijk deel uit van de landschappelijke kwaliteit van het plangebied. Het stimuleren van de aanleg van erfbeplanting bij bestaande erven en het verplicht stellen van aanleg van erfbeplanting bij nieuwe erven draagt op lokaal schaalniveau bij aan de versterking van de landschappelijke kwaliteit. Daarbij is veel aandacht nodig voor communicatie over de wijze waarop de beeldkwaliteit van erven kan worden versterkt. Aandachtspunten daarbij zijn gebruik van inheemse beplanting, materiaalgebruik, kleurgebruik, positie en richting van gebouwen op het erf (bij nieuwe erven).

2.8 Nieuwe landgoederen

Ontwikkeling van nieuwe landgoederen biedt kansen voor ruimtelijke versterking van het landschap, versterking van de identiteit en verbetering van recreatieve ontsluiting, mits wordt aangesloten bij de karakteristieken van de plek. Nieuwe landgoederen zijn daarmee een impuls voor natuur en landschap. Wel vraagt de bijbehorende bebouwing om zorgvuldige inpassing in het landschap. Hiervoor is provinciaal beleid ontwikkeld. Ook NSW-landgoederen (minimaal 5 hectare, met minimaal 30% natuur danwel bos) kunnen bijdragen. Nieuwe landgoederen zijn tevens een middel om het landschapsbeheer te organiseren en financieren. Primaire landbouwgebieden zijn uitgesloten.

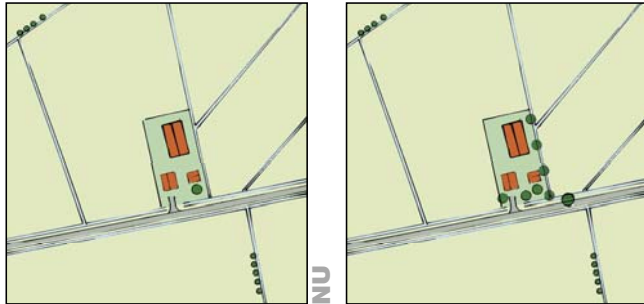
Een mooi voorbeeld van een erf met een rijke erfbeplanting.

Landschappelijke inpassing van (nieuwe) erven en schuren is geen "landschappelijke inpakking". De stallen en schuren weerspiegelen het agrarisch gebruik van het gebied.

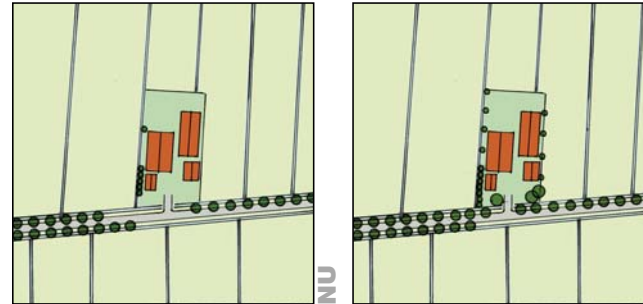
Overzicht voorbeeldschetsen verbetering beeldkwaliteit erven

Oeverlanden Meppelerdiep

Sortiment/ Knotbomen: knotwilgen, knotelzen/ Solitair: eik, es, kastanje

Open slagenlandschap

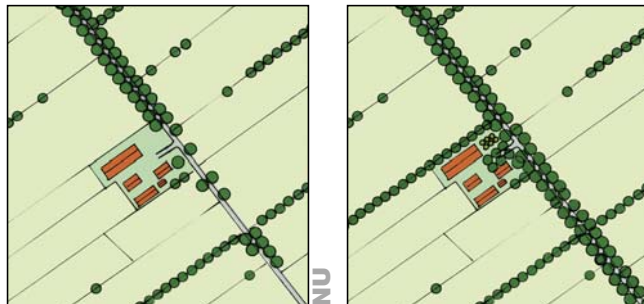
Sortiment/ Knotbomen: knotwilgen, knotelzen/ Solitair: eik, es/ Bomen langs weg: els, eik, es

Slagenlandschap Olde Maten

Sortiment/ Houtsingels: zwarte els, wilg, (populier)/ Solitair: eik, es/ Bomen langs weg: els, eik, es/ Legakkers: o.a. opgeschoten wilg

Houtsingellandschap De Streek

Sortiment/ Houtsingels: els (Rouveen), eik (Staphorst), meidoorn, hulst/ Solitair: eik, beuk, kastanje, linde, noot/ Laan: eik/ Boomgaard: hoogstamfruit, eikengard

Jonge ontginningenlandschap

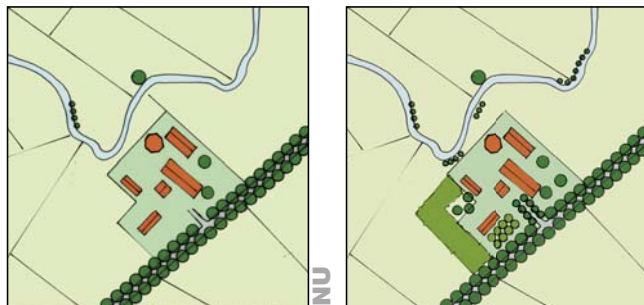
Sortiment/ Houtsingels: eik, ruwe berk, zwarte els, lijsterbes, meidoorn, veldesdoorn, boswilg, hondsroos/ Laan: eik, es, berk/ Boomgaard: hoogstamfruit, eikengarde/ Solitair: eik, beuk, kastanje, linde, noot, grove den

Bos- en heidelandschap Staphorster Bos

Sortiment/ Laan: eik, beuk/ Solitair of boomgroep: eik, beuk, kastanje, linde, noot/ Bos: fijnspaar, grove den, eik

Beekdallandschap Reest

Sortiment/ Houtwal of -singel: eik, es, els, ruwe berk, lijstebes, meidoorn, hazelaar, veldesdoorn, hondsroos, vuilboom, gelderse roos, hulst/ Laan: eik/ Solitair: eik, beuk, kastanje, linde, noot/ Boomgaard: hoogstamfruit

UITVOERINGSPLAN

Er zijn verschillende activiteiten nodig voor de uitvoering van het landschapsplan. De gemeente heeft een belangrijke rol daarbij en werkt daarbij samen met partijen zoals Landschap Overijssel, de agrarische natuurvereniging Horst en Maten, terreinbeherende instanties en particulieren. De gemeente heeft een regierol bij de ontwikkeling van het landschap, voert projecten uit en faciliteert en stimuleert initiatieven van derden.

3.1 Uitvoeringsstrategie

In de visie is een streefbeeld geschetst dat op hoofdlijnen per deelgebied is uitgewerkt. Er is in ambitie neergelegd hoe het Staphorster landschap er in 2020 uitziet. De volgende belangrijke stap is het bepalen van de strategie om dit streefbeeld te verwezenlijken.

Uitgangspunten

De strategie voor de uitvoering van de visie heeft een aantal belangrijke uitgangspunten. Het plan dient duurzaam te zijn, kansen moeten benut worden om samenhangende maatregelen te combineren tot integrale projecten en om krachten te bundelen, het plan moet breed gedragen worden door bevolking en gebieds-partijen, maar bovenal draait het om het motto "Samenwerken aan landschap!"

Continuïteit

Het landschapsplan heeft duurzame en structurele maatregelen nodig om het streefbeeld adequaat te kunnen verwezenlijken. Dit betekent dat projecten de grootste kans van slagen hebben als de continuïteit gewaarborgd is. Structurele financiering en heldere afspraken zijn hiervoor de basis.

Koppeling van belangen

In het buitengebied van Staphorst spelen vele belangen en er zijn vele gebruiksfuncties aanwezig. Dit vergt een goede onderlinge afstemming, maar biedt ook kansen voor integrale projecten. Aandacht is nodig voor de verschillende belangen die uit de gebruiksfuncties voortkomen. Koppeling van belangen en het denken in kansen voor multifunctioneel ruimtegebruik zijn dan het vertrekpunt voor de strategie.

Maatwerk

Koppeling van belangen vraagt om maatwerk. De specifieke problematiek en het specifieke landschap zorgen ervoor dat niet alleen kant-en-klare oplossingen benut moeten worden, maar ook juist aandacht nodig is voor op maat gemaakte maatregelen. Maatregelen en projecten vinden dus daar plaats waar zij het beste passen, zowel vanuit economisch als vanuit landschappelijk en ecologisch perspectief.

Uitvoering op basis van vertrouwen

Veel particulieren, andere grondeigenaren en gebiedspartijen krijgen te maken met de uitvoering van de projecten. Samenwerking, wederzijds vertrouwen en het opbouwen van een duurzame relatie tussen de partijen zijn daarom van essentieel belang om het uitvoeringsplan daadwerkelijk een succes te laten zijn.

Kansen grijpen

Aan de uitvoering zit een prioritering en een planning gekoppeld. Alleen voor de korte termijn, voor de projecten met een hoge prioriteit, is die planning strak. Het uitvoeringsplan is hiermee flexibel, zodat zo veel mogelijk kansen gezien en aangegrepen kunnen worden. Natuurlijk worden hierbij altijd de doelen van het landschapsplan in acht genomen.

De middelen die beschikbaar zijn voor het houtsingelgebied Rouveen en Staphorst een goed voorbeeld van een grote kans om een impuls te geven aan de versterking van het landschap. Indien de gemeente, in samenwerking met de Stichting Groene en Blauwe Diensten Overijssel (SGBDO) en de Agrarische Natuurvereniging Horst en Maten erin slaagt om 1,5 miljoen euro aan contracten af te sluiten in 2010 is hetzelfde bedrag ook beschikbaar voor 2011. De middelen kunnen naast singels in het houtsingelgebied Rouveen - Staphorst ook worden ingezet voor houtwallen, eendenkooien, geriefbosjes, poelen en dassenrasters. Dit wordt gefinancierd door de gemeente Staphorst, provincie Overijssel en Tennet.

Geld met geld maken

De gemeente zoekt voor de uitvoering van de projecten naar slimme constructies om de financiële middelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. Geldstromen en instrumenten zullen daarom optimaal benut moeten worden.

Promotie van landschap

Het vergroten van de beleving van het landschap is een belangrijk doel van het landschapsplan. Bij de uitvoering van de visie is promotie van het landschap dan ook een belangrijk speerpunt. Goede communicatie en informatieverstrekking en het betrekken van alle partijen in het proces zorgt ervoor dat het plan breed gedragen kan worden.

Van visie naar projecten

Om prioriteiten te kunnen stellen en keuzes te kunnen maken is het belangrijk de visie te vertalen naar een korte lijst met concrete, toetsbare doelen. Dit maakt het uitvoeringsplan overzichtelijk en werkbaar. Met deze doelen in het achterhoofd is het mogelijk om gedurende de uitvoering projecten te monitoren en eventueel wijzigingen in de strategie door te voeren. Goede monitorings- en evaluatiemogelijkheden zorgen ervoor dat tijdig kan worden ingespeeld op nieuwe ontwikkelingen.

De doelen van de visie zijn op hoofdlijnen zijn:

1. **behouden en versterken van de verschillende landschappen door beheer en herstel van landschapselementen;**
2. **actief ontwikkelen van een landschappelijk raamwerk in gebieden waar veel ruimtelijke ontwikkelingen plaatsvinden;**
3. **behouden en versterken van de beeldkwaliteit van erven en (nieuwe) ontwikkelingen;**
4. organiseren gemeentelijke regie op landschappelijke kwaliteiten;
5. verbeteren communicatie en afstemming van ruimtelijk beeld en beheer.

Belangrijk speerpunt voor de realisatie van deze doelen is het benutten van de bestaande kwaliteiten van het Staphorster landschap (zie hoofdstuk 3 van de Uitgangspuntennotitie).

De doelen bieden de mogelijkheid voor het aanbrengen van accenten en het stellen prioriteiten. Hierdoor ontstaat een duurzame uitvoering met concrete maatregelen voor “snel zichtbaar succes” op de korte termijn en andere projectideeën en maatregelen met een langere looptijd. Factoren die bij deze prioritering een rol spelen zijn:

- relevantie voor de hoofdzaken en doelen van de visie;
- voorbeeldfunctie en triggering van andere ontwikkelingen;
- integrale benadering en verwevenheid van verschillende thema's;
- beschikbare financiële middelen;
- politiek draagvlak.

Topprojecten

Topprojecten zijn van wezenlijk belang voor een duurzame uitvoering van de landschapsvisie. Deze projecten ondersteunen het landschappelijke raamwerk en de verbetering van ruimtelijke kwaliteit dat de gemeente Staphorst voor ogen heeft.

In dit uitvoeringsplan wordt een drietal van zulke topprojecten benoemd en beschreven (zie paragraaf 3.3). Vanuit de visie is de prioriteit voor deze projecten het hoogst, maar de complexiteit van deze projecten maakt snelle realisatie lastig. Daarom zijn binnen deze projecten maatregelen aangegeven die zogenaamd “quick-win” zijn; maatregelen die zowel technisch, financieel als politiek op korte termijn realiseerbaar zijn. Hiermee zijn zij een stimulans voor de uitvoering van de overige maatregelen, zodat van daaruit het gehele project op den duur gerealiseerd kan worden.

Hieronder zijn de 3 topprojecten aangegeven. Deze geven invulling aan de belangrijkste doelen van de visie.

- I. Houtsingelproject Rouveen – Staphorst
- II. Project aanpak wegbeplantingen
- III. Project erfbeplantingen

Quickwin-maatregelen voor snel zichtbaar succes

Het is van belang om een vliegende start te maken met de uitvoering van het landschapsplan. Een manier om dit te doen is door te beginnen met “zichtbare” maatregelen met als doel andere gebiedspartijen, bewoners en bedrijven enthousiast te maken. De gebruikers en bewoners van het landschap kunnen dan immers snel resultaat zien. Ook dient in het achterhoofd te worden gehouden dat nieuwe aanplant en inrichtingsmaatregelen beter te communiceren en interessanter zijn voor draagkracht dan beheeropgaven. Bewoners en belanghebbenden worden hierdoor geïnspireerd en het plan wordt uiteindelijk een uitvoeringsgericht document waar de hele gemeente, in al haar facetten, achter staat en voor gaat. De “quick-win” maatregelen zijn bij de beschrijving van de topprojecten opgenomen.

Aanbevelingen voor het beleid

Het huidige beleid en gemeentelijk instrumentarium zal niet toereikend zijn voor realisatie van de doelen. De doelen en concrete maatregelen worden daarom meegenomen bij de herzieningen van bestemmingsplannen (en eventueel de welstandsnota). Zo loopt de opstelling van het bestemmingsplan voor het buitengebied parallel aan de opstelling van dit landschapsplan. Tussen beide plannen vindt een wisselwerking plaats. Toetsingskaders en handvatten voor ruimtelijke ontwikkelingen zijn andere direct toepasbare middelen. Beeldkwaliteitplannen voor het buitengebied en voor de stedelijke uitbreidingen zijn efficiënte instrumenten om de doelen van het landschapsplan te verwezenlijken.

Groslijst van projecten en maatregelen

Niet op alle projecten en maatregelen rust een hoge prioriteit. Ook zijn niet alle projecten op korte termijn even cruciaal voor de realisatie van de visie. Voor de periode 2014-2020 is een overzicht van deze projecten gegeven, met onderscheid tussen gebiedsgerichte en gebiedsbrede projecten.

Projecten gebiedsgericht

1. Project versterking lintenstructuur open slagenlandschap
2. Project omvorming bosrand Staphorster Bos
3. Project versterking dekzandgebied
4. Project landschappelijke inpassing recreatieterreinen IJhorst
5. Eendenkooien- en geriefbosjesproject

Projecten gebiedsbreed

6. Beeldenboek landschappen en erven
7. Poelenproject

Meeliften met andere projecten

Belangrijk onderdeel van de uitvoeringsstrategie is het zoeken van concrete projecten om bij aan te sluiten. Naast het landschapsplan zijn er nog diverse andere plannen en projecten waarvan het proces parallel loopt of die nog opgestart moeten worden, zoals het opstellen van de Natura2000-beheerplannen, elzensingelproject Rouveen, project Bossies an de diek en project Boomgaard op je erf. Een aantal maatregelen en aandachtspunten vanuit het landschapsplan kan bij deze plannen en projecten ondergebracht worden, zogenaamde meeliftprojecten. Deze andere plannen en projecten zijn dan ook een kans om een deel van de landschapsvisie integraal uit te voeren en het streefbeeld te bereiken.

Voor alle projecten, of het top-, lange termijn- of meeliftprojecten zijn, geldt dat er sprake is van 2 typen qua aanpak. Er zijn projecten met een vaste looptijd. Deze projecten hebben een begin en een einde. Daarnaast zijn continue programma's waar bij aangehaakt kan worden als bepaalde ontwikkelingen gaan spelen. Het laatste type vraagt meer organisatie vanuit de gemeente.

Regie

Om de doelen te bereiken en voor het toekennen van prioriteiten en aanbrengen van accenten speelt de wijze van sturing door de gemeente een belangrijke rol. Er zijn drie verschillende manieren om sturing te geven aan de uitvoering van de doelen van de visie.

De drie typen regie zijn:

1. actief sturen van ontwikkelingen;
2. faciliteren van ontwikkelingen;
3. stimuleren van ontwikkelingen.

Actief sturen van ontwikkelingen

De gemeente stuurt, trekt of initieert maatregelen en projecten. De maatregelen hebben veelal een hoge prioriteit, de hiervoor genoemde "quick-win" maatregelen. De gemeente heeft bij deze actieve sturing zowel de organisatorische als de financiële verantwoordelijkheid.

Faciliteren van ontwikkelingen

Om de doelen te kunnen realiseren dient de gemeente deze minstens te faciliteren. In dat geval staat zij de ontwikkelingen toe. Dit faciliteren vindt hoofdzakelijk plaats door het geven van ruimte in het beleid en van adviezen aan initiatiefnemers.

Stimuleren van ontwikkelingen

Daarnaast stimuleert de gemeente ontwikkelingen. Dit kan bijvoorbeeld door het verstrekken van of het doorverwijzen naar subsidies (loketfunctie) of het beschikbaar stellen van capaciteit.

Rol gemeente

Beschermen

- Bestemmingsplan
- Vergunningverlening

Toetsen

- Landschappelijke aanvaardbaarheid
- Landschappelijke inpassing (beeldkwaliteitplan)

Stimuleren (pro-actief)

- Voorlichting over kwaliteiten
- Overleg over inpassing
- Subsidieaanvragen begeleiden
- Loketfunctie

Coördineren

- Afstemmen met Provincie en andere gebiedspartijen

Realiseren

- Zelfstandig projecten uitvoeren, werk-met-werk maken
- Samenwerken

Verankering in gemeentelijk beleid

Voor een goede uitvoering van de projecten is een goede verankering in andere beleidsvelden noodzakelijk. Zie bijlage B (bijlagendocument) voor de gemeentelijke beleidsplannen die bij de opstelling van het landschapsplan meegenomen zijn. De gemeente moet de genoemde doelen (zie van visie naar projecten) minimaal faciliteren. De bewaking vindt plaats in onderstaande beleidsdocumenten. Daarnaast is er de toekomstige juridische verankering in het Bestemmingsplan Buitengebied. Het planproces hiervan loopt parallel met het proces van het landschapsplan. Dit biedt dus kansen voor onderlinge afstemming. Tot aan vaststelling

van deze plannen zijn echter de oude bestemmingsplannen vigerend.

- Welstandsnota 2004, geldt zowel voor bebouwde kom als buitengebied;
- Kadernota Buitengebied 2008, overkoepelende nota voor dit landschapsplan;
- Beleidsnotitie Open Plekken 2008, relevant voor bescherming van doorzichten, open plekken en locaties achter aan de stegen aan de Streek;
- Beleidsnotitie Rood voor Rood 2006, relevant voor bedrijfsbeëindigingen en functieverandering;
- Beleidsnotitie Hergebruik Vrijkomende Agrarische Bebouwing 2006, relevant voor economische vitaliteit en nieuwe functie in het buitengebied;
- Waterplan Staphorst 2008, relevant voor natuurvriendelijke oevers, waterberging, waterkwaliteit en waterbeleving.

3.2 Uitvoeringsorganisatie

Het nieuwe landschapsplan is een impuls voor het werken aan het Staphorster landschap. De realisatie van het plan vraagt om een gedegen organisatie. De interne organisatie en de samenwerking met particulieren, gebiedspartijen en andere overheden zijn van essentieel belang voor het slagen van het landschapsplan.

Landschapscoördinator

Binnen de organisatie van de gemeente Staphorst is 0,2 fte (begroting 2011) beschikbaar voor de functie landschapscoördinator. De landschapscoördinator is het aanspreekpunt vanuit de gemeente voor zaken op het gebied van natuur en landschap voor zowel mensen binnen de ambtelijke organisatie als voor particulieren en andere externen. Daarmee is de landschapscoördinator de spin in het web met betrekking tot landschap. De landschapscoördinator ziet de samenhang tussen de diverse projecten en de kansen die zich in het buitengebied van Staphorst

voordoen. Deze persoon is verantwoordelijk voor de uitvoering en voortgang van het landschapsbeleid.

Projectgroep uitvoering

Rechterhand van de landschapscoördinator is de gemeentelijke projectgroep die is ingesteld ten behoeve van de opstelling van het landschapsplan. De leden van deze groep ondersteunen de landschapscoördinator op hun specifieke beleidsvelden. De projectgroep inclusief landschapscoördinator kan regelmatig bijeenkomen om de voortgang van de projecten te bespreken, waar nodig bij te sturen en aan te scherpen door in te spelen op nieuwe ontwikkelingen. De projectgroep bestaat uit vertegenwoordigers van de afdelingen en beleidsvelden: Groen, Economische zaken, Grondzaken en plattelandsvernieuwing.

Samenwerking met SGBDO en ANV Horst en Maten

Bij de uitvoering van landschapsprojecten werkt de gemeente samen met de Stichting Groene en Blauwe Diensten Overijssel (SGBDO) en de Agrarische Natuurvereniging Horst en Maten (ANV). De uitvoeringswerkzaamheden zijn via een samenwerkingsovereenkomst overgedragen aan de SGBDO. ANV Horst en Maten is verantwoordelijk voor de werving van deelnemers en in een deel van het projectgebied Rouveen stellen zij ook werkplannen met eigenaren op.

Klankbordgroep uitvoering

Ook de klankbordgroep die in het kader van de opstelling van het landschapsplan in het leven is geroepen, wordt voortgezet. De klankbordgroep heeft specifieke gebiedskennis en vormt gezamenlijk een klankbord ten aanzien van vraagstukken in het buitengebied. Het is daarom wenselijk om tijdens de uitvoering van de projecten de adviesfunctie van deze klankbordgroep voort te zetten. Deze groep komt één keer per jaar bijeen om de voortgang van landschapsontwikkeling van het gebied te bespreken en de uitvoering te evalueren, speerpunten aan te wijzen en jaarplannen

vast te stellen. Voor een aantal projecten kunnen leden van de klankbordgroep ook bij de uitvoering betrokken worden.

De klankbordgroep bestaat uit: Historische Vereniging Staphorst, Agrarische Natuurvereniging Olde Maten, LTO, Landbouwcontactcommissie, Natuurbeschermingsvereniging IJhorst/Staphorst e.o., Provincie Overijssel, Staatsbosbeheer, Platform Recreatie, Waterschap Reest en Wieden, Agrarisch Jongerencontact Staphorst, Gemeente Staphorst – afdelingen Ruimtelijke Ordening, Recreatie en Monumenten.

Gemeentelijke taken

De gemeente zelf is in feite de initiator van de uitvoering van de meeste projecten van het uitvoeringsprogramma. De gemeente heeft daarnaast een aantal zeer belangrijke taken met betrekking tot het landschap in het algemeen en het realiseren van het streefbeeld van het landschapsplan in het bijzonder.

1. De gemeente beschermt de visie en de uitvoering juridisch in het bestemmingsplan en door middel van het vergunningverleningstelsel. Tevens heeft de gemeente een regietaak in de doorwerking van de visie in het ruimtelijk beleid.
2. De gemeente toetst aanvragen van particulieren en andere partijen op landschappelijke aanvaardbaarheid en een goede landschappelijke inpassing. Het op te stellen instrument Beeldkwaliteitplan/ Beeldenboek Landschap kan daarvoor worden gebruikt.
3. De gemeente stimuleert pro-actief de uitvoering van het landschapsplan en particuliere initiatieven daartoe door voorlichting over de landschapskwaliteiten, overleg over inpassing en begeleiding van subsidieaanvragen.
4. De gemeente vervult een loketfunctie voor subsidieaanvragen, coördineert de uitvoering van de projecten en stemt dit af met andere gebiedspartijen en overheden, zoals de Provincie, het Waterschap, LTO, Agrarische Natuurverenigingen, Rijkswaterstaat en Staatsbosbeheer.

5. De gemeente realiseert een aantal projecten zelfstandig en maakt in die voorbeeldfunctie zodoende werk-met-werk en is niet afhankelijk van andere partijen. Daarnaast werkt de gemeente nauw samen met deze partijen bij uitvoering van de projecten.

Landschapsfonds

De financiering van landschapsprojecten loopt via het landschapsfonds. Dit is ook voorwaarde voor het verkrijgen van cofinanciering voor landschapsprojecten, die via het provinciaal Meerjarenprogramma beschikbaar is. Daarom is het momenteel mogelijk om via het landschapsfonds de middelen te verdrievoudigen (1,5 miljoen euro voor 2011 en mogelijk ook 1,5 miljoen euro voor 2012, zie ook paragraaf 3.1).

Een landschapsfonds bundelt private middelen en publieke middelen. Naast overheden kunnen particulieren, bedrijven of projectontwikkelaars die landschapsontwikkeling en –beheer steunen, een bijdrage leveren aan het landschapsfonds. Dit is bijvoorbeeld gebeurd in de vorm van de compensatiemiddelen van Tennet.

Het landschapsfonds kan tevens worden gevuld door een financiële compensatie van nieuwe ingrepen in het landschap, naast de landschapsmaatregelen die ter plekke van de nieuwe ingreep worden genomen. Zo kan het opzetten van een regeling voor verevening ook inkomsten genereren voor het landschapsfonds. Hiermee wordt geregeld dat per vierkante meter rode ontwikkeling een aantal euro's in het landschapsfonds moet worden gestort (bijvoorbeeld €5,- per m² ontwikkeling). Dit kan van toepassing zijn bij de ontwikkeling van bijvoorbeeld bedrijventerreinen of woonwijken. In feite komt een landschapsfonds erop neer dat de Staphorster zelf aan de instandhouding van de kwaliteiten van haar buitengebied bijdraagt. Een stichtingsbestuur beheert het landschapsfonds en zorgt voor een goede besteding van de gelden aan projecten. In het bestuur

kunnen verschillende gebiedspartijen zitting hebben. Voordeel van een stichting is dat zij vaak een hogere co-financiering verkrijgen dan een gemeente. Het landschapsfonds kan in het budget voor de landschapscoördinator voorzien.

Het landschapsfonds zorgt voor meer betrokkenheid van burgers, bedrijven en ondernemers bij natuur en landschap. Een goede PR en uitstraling is daarvoor wel een vereiste.

Streekrekening

Een nieuwe mogelijke manier van financiering van landschapsprojecten is de 'streekrekening'. Het basisprincipe van de streekrekening is dat bewoners, overheden, bedrijven en maatschappelijke organisaties investeren in hun eigen woon-, en werkomgeving. Projecten kunnen worden gefinancierd met de opbrengst van rente van de rekening.

Communicatieplan

Het landschapsplan wordt actief ingezet in het bewustwordingsproces voor politiek, bewoners en gebruikers. Communicatie is een essentieel onderdeel voor het creëren van draagvlak en medewerking van particulieren en andere partijen voor de visie en de uitvoering van het landschapsplan. Betrokken partijen moeten optimaal geïnformeerd zijn over de uitvoering om vertrouwen te krijgen. Hiervoor kan in samenwerking met de afdeling PR een communicatieplan worden opgesteld. Ook kan de landschapscoördinator of een bestuurder af en toe naar buiten treden met aansprekende voorbeelden van uitgevoerde projecten.

Het doel van communicatie is tweeledig:

1. Informeren – grondeigenaren in het buitengebied informeren over hun landschap en landschapstype en welke concrete maatregelen er zijn om dit landschap te versterken. Daarnaast inwoners informeren wat de gemeente te bieden heeft, zoals subsidies en medewerking bij andere plannen van betrokkenen.

2. Overtuigen en stimuleren – grondeigenaren overtuigen dat landschapsversterking goed is voor hun gebied, bijvoorbeeld voor recreatie, landschapsbehoud en economie. Ook is het van belang grondeigenaren te overtuigen van het “voor wat hoort wat”-principe; als mensen vrijwillig acties ondernemen om het landschap te versterken, heeft de gemeente daarvoor subsidies en valt er ook over andere plannen te praten. De stimulerende rol van communicatie vergroot het draagvlak voor behoud en herstel van landschapskwaliteiten.

Suggesties voor het communicatieplan zijn:

- Brochure: Een publieksbrochure voor het gehele landschapsplan kan worden gebruikt om in de inspraakperiode via een helder opgezette beknopte brochure het plan te toelichten. De brochure beschrijft hoe de mensen kunnen bijdragen aan een mooi landschap.
- Persberichten: Het uitbrengen van persberichten bij vaststelling van het plan en bij uitvoer van projecten waarbij de gemeente en particulieren samenwerken om betrokkenheid en draagvlak te vergroten.
- Nieuwsbrief en website: Het verspreiden van een (jaarlijkse) nieuwsbrief en het opzetten en onderhouden van een website houdt inwoners betrokken bij nieuwe ontwikkelingen in het buitengebied. Hiertoe kan een eigen herkenbare stijl worden ontwikkeld.
- Voorlichtingsavonden: Het organiseren van voorlichtingsavonden om informatie te verstrekken over particulier landschapbeheer en financieringsmogelijkheden.

- Informatie in het veld: Informatieverstrekking op strategische plaatsen biedt op locatie inzicht in de specifieke kwaliteiten van het Staphorster landschap. Een andere mogelijkheid is het opzetten van een informatiecentrum, bijvoorbeeld in samenwerking met de natuur- en landschapsverenigingen.
- Landschapscatalogus/-folder/-poster/beeldenboek landschap en erven: Een landschapscatalogus geeft aan wat de ruimtelijke kwaliteiten van het Staphorster landschap zijn, welke ontwikkelingen er mogelijk zijn en hoe die mogelijk zijn. De landschapscatalogus is daarmee een receptenboek voor de ondernemer die wat wil ontwikkelen in het buitengebied.

3.3 Projecten

Top-projecten

I Houtsingelproject Rouveen - Staphorst

Een uitvoeringsproject dat grootschalige landschapsverbetering zal opleveren in de gemeente Staphorst is het herstellen, en waar nodig aanleggen, en uiteindelijk duurzaam beheren van elzen- en eikensingels. Het houtsingellandschap is uniek in Nederland en bepaalt in grote mate de uitstraling en het imago van de gemeente. In het houtsingelproject Rouveen - Staphorst wordt gestreefd naar behoud, herstel en versterking vanwege de hoge en bijzondere landschappelijke kwaliteiten en omdat dit gebied in belangrijke mate de identiteit en herkenbaarheid van de gemeente Staphorst naar buiten toe bepaalt. De bouwstenen van het houtsingellandschap zijn elzensingels, eikensingels, sloten, grasland, wegen met laanbeplanting en erven met erfbeplanting.

Het project bestaat uit 2 deelgebieden met specifieke opgaven:

1. Vernieuwing houtsingellandschap Rouveen (binnen de ruilverkaveling)
2. Vernieuwing houtsingellandschap Staphorst (buiten de ruilverkaveling)

Bij behoud, herstel en versterking dient rekening te worden gehouden met de verschillen en het onderscheid tussen beide gebieden, qua maat en schaal van het landschap, structuur van de landschapselementen en soorten.

1 Vernieuwing houtsingellandschap Rouveen

Voor het Rouveense deel van het houtsingellandschap kan meegelift worden met het bestaande houtsingelproject

Rouveen, waarbij een deel van de vervallen beplantingspatronen op perceelgrenzen worden behouden, herstelt en onderhoudt. In kader van dit project worden met grondeigenaren afspraken gemaakt over het herstel en beheer van dit unieke landschap. Grondeigenaren kunnen voor de aanleg, herstel en duurzaam beheer vergoedingen ontvangen. Realisatie zonder verlies van landschappelijke kwaliteit is mogelijk dankzij een bredere aanpak, o.a. in het kader van ruilverkaveling Rouveen. Sortiment: els.

2 Vernieuwing houtsingellandschap Staphorst

Het 'gesleten' houtsingellandschap rondom Staphorst wordt aangepakt. Hiervoor dient een strategie te worden ontwikkeld, zoals voor het houtsingellandschap Rouveen. Een deel van de vervallen beplantingstructuren op perceelsgrenzen en langs wegen worden behouden, hersteld en er wordt onderhoud uitgevoerd. Beplantingsplan wordt nader uitgewerkt in navolging van het voorgestelde stramien in de visie. Onderdeel van het houtsingellandschap is het gebied met geriefbosjes d'Olde Diek (apart eendenkooien- en geriefbosjesproject). Sortiment: eik, els, meidoorn, hulst.

Maatregelen:

- behoud en onderhoud van [pm] km bestaande houtsingels;
- herstel en vervanging van [pm] km houtsingels;
- omvorming van [pm] km bomenrijen met struiken op perceelsgrenzen naar houtsingels;
- aanleg van houtsingelbeplanting langs de belangrijke wegen in het gebied;

- inventariseren grondeigenaren geriefbosjes (d'Olde Diek), zie ook het eendenkooien- en geriefbosjesproject (paragraaf 3.4, gebiedsgericht project 5);
- vervreemden gemeentelijke elzensingels naar agrarische natuurvereniging, ca. 10,6 ha.

Doel / Herstel houtsingellandschap (75% van de elzensingels in Rouveen, Staphorst volgens te ontwikkelen strategie), duurzaam beheer (hakhoutbeheer) gedurende 21 jaar.

Beoogd resultaat / Robuust en duurzaam (beheerd) houtsingellandschap, karakteristiek voor Rouveen en Staphorst.

Kosten/investering / Investeringsbudget deel van de beschikbare €3.000.000 (t/m 2013 subsidie)
Aanlegkosten houtsingels €25.000 per ha., gemeente 25%
Herstelkosten houtsingels €30.000 per ha., gemeente 25%
Beheerkosten houtsingels €67.000 per ha., gemeente 25%

Financiering / gemeentelijk budget, Groen Blauwe Diensten (Rouveen), TenneT-gelden, landschapsfonds, particuliere grondeigenaren

Initiatiefnemer/trekker / gemeente Staphorst

Partners / Landschap Overijssel, Provincie, Agrarische Natuurvereniging, particuliere grondeigenaren

Tijdspad / 2010-2014 (Rouveen) aanleg en herstel, 2011-2014 (Staphorst) aanleg en herstel, beheer geregeld tot 2030

II Project aanpak wegbeplantingen

'Wegbeplantingen' is een actueel onderwerp. De visie stelt voor om langs verschillende wegen de beplantingsstructuur te versterken.

Thema's zijn onder meer:

1. Waaiersstructuur - versterken laanbeplanting langs wegen in de waaiersstructuur (zie onder).
2. Beheer van bestaande en nieuwe wegbeplantingen.
3. Mogelijkheden voor landbouwvoertuigen - wegbeplanting afstemmen op gebruik wegen door (grote) landbouwvoertuigen.

Het project bouwt voort op het bestaande beleid ten aanzien van wegbeplantingen en zet niet per definitie in op intensivering van de beplantingen langs de wegen.

Kernwoorden bij de aanpak van de wegbeplantingen zijn 'functioneel' en 'met kwaliteit'. Dit project is gericht op het bieden van handvatten vanuit landschappelijk oogpunt. Daarom is het ook noodzakelijk om de karakteristieke wegbeplantingen te benoemen.

Langs wegen (en kavelgrenzen) in het dekzandgebied wordt de karakteristieke waaiersstructuur die tot in de Puntlanden uitloopt, in het landschap versterkt met beplanting. De verkaveling vormt zo het landschappelijk kader bij ruimtelijke ontwikkelingen, zoals dorpsuitbreidingen (woningbouw en bedrijventerreinen), eventuele inplaatsing van nieuwe agrarische bedrijven in de primaire landbouwgebieden en inpassing vollegrond tuinbouwbedrijven met ondersteunend glas. Langs de wegen gebeurt dat door het versterken van de aanwezige laanbeplantingsstructuur. Waar kansen zich voordoen kan dat door 'gesleten' kavelgrensbeplantingen "te verplaatsen". Hiervoor is tevens juridische verankering noodzakelijk.

Langs een tweetal belangrijke wegen in het open landschap wordt uit het streven naar landschapsversterking en oriëntatie het aanvullen en vernieuwen van de enkelzijdige wegbeplanting voorgesteld. Het gaat om de Conradsweg naar Zwartsluis en de Stadsweg naar Hasselt. Vanwege een eenduidig wegbeeld wordt hier voor één soort (per weg) gekozen.

Ook elders blijft duurzaam beheer van wegbeplantingen nodig, zoals in het houtsingellandschap en waar nodig in de boerderijlinten. Blijvend aandachtspunt is om langs (smalle) wegen rekening te houden met de steeds bredere en grotere landbouwvoertuigen. Het durven weghalen van beplanting is dan ook de orde waar zij niet karakteristiek is maar waar wel een spanningsveld is met andere belangen.

Maatregelen:

- beheer wegbeplantingen langs zandwegen in het dekzandgebied, onderhoud elke 7 jaar opslag afzetten (zo nodig elke 5 jaar);
- beheer wegbeplantingen langs belangrijke wegen in het dekzandgebied;
- inventariseren karakteristieke wegbeplantingen;
- onderzoeken mogelijkheden en uitvoeren juridische verankering realisatie waaiersstructuur;
- realisatie laanbeplantingen waaiersstructuur (zie ook gebiedsgericht project 3 Versterking dekzandgebied);
- versterken enkelzijdige uniforme wegbeplanting langs Conradsweg en Stadsweg.

Quick-win maatregel:

- aanvang aanleg enkelzijdige wegbeplanting langs gemeentelijke wegen, in samenspraak met Waterschap i.v.m. schouwpaden.

Per weg wordt een wegbeplantings(deel)plan opgesteld. Hierin dienen onder meer de te gebruiken soorten, het dwarsprofiel, plantafstand en ritme te worden vastgelegd. Ook zijn hier het beheer en de beheersintensiteit in opgenomen.

Doel / Versterken van de beplantingsstructuur langs wegen, verhogen van de ruimtelijke kwaliteit en oriëntatie, bieden van landschappelijk raamwerk (voor inpassing nieuwe (beleids)ontwikkelingen) in het dekzandgebied.

Beoogd resultaat / Landschappelijk raamwerk in "waaivorm", uitvoering wegbeplantingen volgens wegbeplantingsplannen

Kosten/investering /

Aanleg wegbeplanting €2.500 per 100 m

Beheer wegbeplanting €500 per 100 m (1x snoeien)

Financiering / gemeentelijk budget, landschapsfonds, Provincie (provinciale wegen)

Initiatiefnemer/trekker / gemeente Staphorst

Partners / Waterschap Reest en Wieden, Landschap Overijssel, Provincie, particuliere grondeigenaren, Mooi Nederland (dorpsranden)

Tijdspad / start 2011, 2011-2014 wegbeplantingen open landschap, 2011-2020 programma waaiersstructuur

III Project erfbeplantingen

Het project (stimuleren aanleg) erfbeplantingen zet de lijn van de regeling Streekeigen Huis en Erf (SHE) van de provincie Overijssel door. Dit uitvoeringsproject zet in op het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en streekeigenheid van erven in de gehele gemeente Staphorst, met name met betrekking tot het groene aspect. Project erfbeplantingen geldt als stimulant om zowel (historisch) karakteristieke als nieuwe erven op te knappen danwel ruimtelijk in te passen. De kenmerken van het landschapstype waar het erf in ligt, zijn hierbij uitgangspunt. Inpassen betekent per definitie niet “inpakken”.

Thema's zijn onder meer:

1. Erfbeplanting en perceelgrensbeplanting – landschappelijke inpassing, aanleg, herstel, beheer en toe te passen assortiment.
2. Doorzichten – behoud van karakteristieke doorzichten op het achterland vanuit de boerderijlinten (Nota 'Open plekken Staphorst').
3. Communicatie – voorlichting over kapvergunning, herplantplicht, uitbreiding van erven.

Aan de basis van het project erfbeplantingen staat het opstellen van een beeldenboek landschap en erven. In het beeldenboek worden per landschapstype de typerende kenmerken van het landschap en van de erven (inclusief beplanting) en bebouwing verbeeld. Het is bedoeld als inspiratie voor alle planners, beleidsmedewerkers en vooral ook de inwoners en ondernemers van Staphorst. Het kan gebruikt worden bij concrete toetsing en planvorming en daarmee benut worden als toetsingskader bij kleinschalige initiatieven; bijvoorbeeld bij het beoordelen van en communiceren over landschappelijke inpassing, transformaties van erven en nieuwe erven. Overigens kan

er ook voor gekozen worden om per landschapstype een aparte brochure of in plaats van een beeldenboek een inspiratieposter uit te brengen.

Maatregelen:

- opstellen beeldenboek/brochure/poster landschap en erven (zie ook gebiedsbreed project 6 Beeldenboek landschap en erven);
- verbeteren streekeigen erfbeplantingen op 36 erven en herstel typische Staphorster bebouwing op 9 erven ('Streekeigen Huis en Erf');
- herstel (oorspronkelijke) erfbeplanting in De Streek ('Bossies an de diek');
- aanleg erfbeplantingen buiten de bebouwde kom ('Boeren planten bomen');
- aanleg fruitgaarden op erven ('Boomgaard op je erf');
- verbeteren bestaande erfbeplantingen;
- herstel bestaande boomgaarden;
- verbeteren en nieuwe aanleg particuliere erf(grens)beplantingen in de Puntlanden;
- opstarten communicatietraject ter voorlichting over kapvergunningen, de herplantplicht en erfuitbreidingen (o.a. om vrees onder agrariërs weg te nemen dat aangeplante elementen nooit meer verwijderd zouden mogen worden).

Streekeigen Huis en Erf (SHE)

Om te voorkomen dat boerenerven in Staphorst hun streekeigen karakter verliezen, kent de gemeente Staphorst het project Streekeigen Huis en Erf. Dit project is een samenwerking tussen de gemeente, de provincie, Landschap Overijssel, Monumentenwacht en Het Oversticht. Streekeigen Huis en Erf richt zich zowel op het rood (opknappen van de boerderij en/of schuur) als het groen (erfinrichting en verbeteren van de beplanting). Zie voor de hieraan gekoppelde subsidieregeling verder bijlage D Subsidiebronnen, Regeling Streekeigen Huis en Erf (SHE) (bijlagendocument).

Doel / Stimuleren van een goede beeldkwaliteit, verbeteren van de streekeigenheid van erven en het opstellen van handvatten om deze doelen te bereiken.

Beoogd resultaat / Afname van de verrommeling van het landschap, verbetering van de ruimtelijke kwaliteiten en specifieke karakteristieken van erven in het Staphorster landschap, versterking van de leefbaarheid en vergroting van de beleving van de aanwezige landschappelijke en cultuurhistorische kwaliteiten.

Kosten/investering / Aanleg/herstel erfbeplanting 50 erven €25.000 per jaar, gemeente 50%

Financiering / gemeentelijk budget (co-financiering), particuliere grondeigenaren, subsidies 'bossies an de diek', 'boeren planten bomen', 'boomgaard op je erf', Regeling Streekeigen Huis en Erf, TenneT-gelden, SHE Stadsrandzone Reestdal (€70.000, 14 erven groene component, 2 erven rode component)

Initiatiefnemer/trekker / gemeente Staphorst

Partners / particuliere grondeigenaren, Landschap Overijssel, Het Oversticht, Monumentenwacht

Tijdspad / 2011-2020, mogelijk gefaseerd per deelgebied (gebiedsgericht) anders vrij naar aanvraag (keuze)

Gebiedsgerichte projecten

1 Project versterking lintenstructuur open slagenlandschap

Onderdeel van visie op landschappelijke versterking van de lintenstructuur die het ontginningspatroon volgt, is het ruimtelijk versterken van de boerderij- en bebouwingslinten in het open slagenlandschap (zie Modellen landschappelijke versterking lintenstructuur ontginningspatroon, paragraaf 2.3).

Dit project gaat over de volgende linten/ontginningsstructuren:

- Buiten Middenweg
- Rechterensweg-Berggiersweg-Noordweg-Vaartweg-Reggersweg
- Afschuttingweg
- Klaas Kloosterweg
- Koezenkooiweg

Kans is het aanhaken bij de verdere ontwikkeling van de agrarische linten zoals voorgesteld in de Kadernota Buitengebied (Buro Vijn 2008). Het project behelst dan ook niet alleen het op verantwoorde wijze landschappelijk inpassen van bestaande woon- en boerderijerven, maar ook van nieuwe erven. Met name deze nieuwe ontwikkelingen bieden een kans om voorwaarden te stellen en het landschappelijk groen te versterken.

Onderdelen van het project zijn het opstellen van een beplantingsplan/beeldkwaliteitplan, al dan niet per lint, zoals voor de Gemeenteweg-Oude Rijksweg is gebeurd (Inrichtingsplan De Diek, concept nov. 2008) en het meewerken aan initiatieven en stimuleren (communicatie naar eigenaren) van aanleg van erfbeplantingen. Belangrijk uitgangspunt is hierbij de karakteristieken van het open slagenlandschap te waarborgen.

Trekker(s) / gemeente Staphorst

Partner(s) / particulieren, Landschap Overijssel, Het Oversticht, LTO

2 Project omvorming bosrand Staphorster Bos

De landschapsvisie streeft naar een meer open structuur van de bosranden van het Staphorster Bos (zie Principes opbouw structuurrijke bosrand Staphorster Bos, paragraaf 2.4). Geleidelijke overgangen tussen bos en het open terrein zijn van grote betekenis voor flora en fauna en bieden een natuurlijker aanblik. Bijkomend voordeel is dat langs landbouwgronden een structuurrijke bosrand voor een grote afstand tot het opgaande bos zorgt en de overschaduw van gewassen dus vermindert. In het ideale geval bestaat een de bosrand uit een mantel met struiken en een zoom van meerjarige kruiden. Ruimtelijk aanknopingspunt voor de omvorming is de in de visie voorgestelde waaierstructuur, waardoor “inhammen” worden gecreëerd en de lengte van de bosrand aanzienlijk wordt vergroot. Er dient afstemming met Staatsbosbeheer plaats te vinden, die de bossen beheert.

Trekker(s) / Staatsbosbeheer, gemeente Staphorst

Partner(s) / Landschap Overijssel, natuurbeschermingsvereniging

3 Project versterking dekzandgebied

Het project versterking dekzandgebied is tweeledig.

1. De ruimtelijke karakteristieken van het dekzandgebied worden versterkt door de “waaierstructuur” in dit gebied als structuurbepalend en vormgevend principe te benutten (zie Principe “waaierstructuur” jonge ontginningenlandschap, paragraaf 2.4). Het gaat hierbij vooral om het aanvullen van wegbeplantingen zonder onderbegroeiing (zie ook project II Project aanpak wegbeplantingen) en strategisch benutten

en aanvullen van kavelgrensbeplantingen. Communicatie met grondeigenaren (in de vorm van voorlichting, advisering, stimulering) is essentieel om het streefbeeld te bereiken.

2. Langs de bosrand van het Staphorsterbos, ter hoogte van de Beugelerveldweg staan karakteristieke eikenrijen op een aantal perceelsgrenzen haaks op de bosrand. Om de karakteristiek van dit unieke deel van het dekzandgebied te versterken wordt dit patroon aangevuld en met nieuwe eikenrijen. Beheer van de nieuwe en bestaande eikenrijen is onderdeel van het behoud van deze cultuurhistorische elementen.

Trekker(s) / gemeente Staphorst

Partner(s) / (particuliere) grondeigenaren, LTO

4 Project landschappelijk inpassing recreatieterreinen IJhorst

Het project beoogt de inpassing van de verblijfsrecreatieterreinen rondom IJhorst door aanleg en herstel landschappelijke structuren (zie Principeweergave landschappelijke inpassing verblijfsrecreatie IJhorst, paragraaf 2.6). Het doel is het verbeteren van de beeldkwaliteit, onder andere door onthekking en meer gebruik van landschappelijke perceelsgrensbeplantingen. Landschappelijke versterking wordt bereikt door het aanbrengen van gebiedseigen beplantingen, zoals houtwallen en -singels en het weghalen van gebiedsvreemde beplanting. Karakteristieke beplantingsstructuren worden geïnventariseerd en behouden. Communicatie met eigenaren is belangrijk om project een succes te laten zijn. Hierbij kan ook gedacht worden aan het opzetten van een catalogus en voorlichting over het gebruik van gebiedseigen elementen om de beeldkwaliteit te verbeteren, zoals over (draad)hekken, schuttingen en (inheems) beplantingssortiment. Tenslotte is een verkenning van de juridische mogelijkheden om een verantwoorde

landschappelijke inpassing bij eigenaren af te dwingen en een steeds verdere illegale toe-eigening van de zoom rondom de recreatieparken (zie ook de principeweergave) door particulieren te voorkomen onderdeel van het project.

Trekker(s) / gemeente Staphorst

Partner(s) / recreatie-ondernemers

5 Eendenkooien- en geriefbosjesproject

Dit project zet zich in voor het behoud en herstel van de cultuurhistorische waarden van zowel de eendenkooien in het open slagenlandschap als de geriefbosjes langs d'Olde Diek in het houtsingellandschap. Bij deze cultuurhistorische landschapselementen speelt dezelfde problematiek, namelijk dat de meesten vele eigenaren kennen, waardoor onderhoud en beheer slecht is en bosjes verrommelen.

In de eerste plaats dienen voor elke kooi en elk bosje de eigenaren te worden geïnventariseerd en kan bij grote fragmentatie van de eigendommen een kleinschalige ruilverkaveling worden opgezet en beheerafspraken worden gemaakt.

Daarnaast worden met dit project de eendenkooien en geriefbosjes in oude staat hersteld en de toegankelijkheid verbeterd. Een informatiepaneel bij het element met informatie over de kooi of het bosje en de omgeving behoort daar ook bij. Bovendien kunnen één of meerdere eendenkooien een interessante educatieve excursie voor scholen en andere belangstellenden vormen.

Trekker(s) / gemeente Staphorst

Partner(s) / (particuliere) grondeigenaren, agrarische natuurvereniging, historische vereniging, natuurbeschermingsvereniging

Gebiedsbrede projecten

6 Beeldenboek landschappen en erven

In het beeldenboek worden per landschapstype de typerende kenmerken van het landschap verbeeld. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om erfbeplanting en perceelsgrensbeplantingen. Het beeldboeken reikt inrichtingsprincipes en het toe te passen inheems sortiment aan. Basis hiervoor is de visie op de verbetering van de beeldkwaliteit van erven (paragraaf 2.8).

Het beeldenboek is bedoeld als inspiratie voor alle planners, beleidsmedewerkers en vooral ook de inwoners van de gemeente. Het kan gebruikt worden bij concrete toetsing en planvorming en daarmee benut worden als toetsingskader bij kleinschalige initiatieven; bijvoorbeeld bij het beoordelen van en communiceren over landschappelijke inpassing, transformaties van erven en nieuwe erven. Het beeldenboek kan ook als poster en/of in brochurevorm worden uitgevoerd. Zo wordt de brochure 'Bossies an de diek' reeds opgesteld met voorbeelden van erven langs aan de Streek (quick-win maatregel).

Trekker(s) / gemeente Staphorst

Partner(s) / Landschap Overijssel, Het Oversticht

7 Poelenproject

Dit project zet in op de aanleg van amfibiepoelen verspreid door de gemeente (op gemeentegrond deels op te pakken als quick-win). Een poel is een belangrijke voortplantings- of voedselplek voor verschillende diersoorten, waaronder de kamsalamander en diverse kikkersoorten. Goed beheer is hierbij een must. De waterkwaliteit wordt aangetast door de aanwezigheid van bomen en de vele bladeren die in het water vallen. Beheermaatregelen bestaan onder meer uit het kappen van bomen en baggeren van de poelen. De oevers worden op een natuurvriendelijke wijze

ingericht. Nut, functionaliteit en de juiste locatie van poelen dient eerst door middel van een ecologische quick-scan onderzocht te worden.

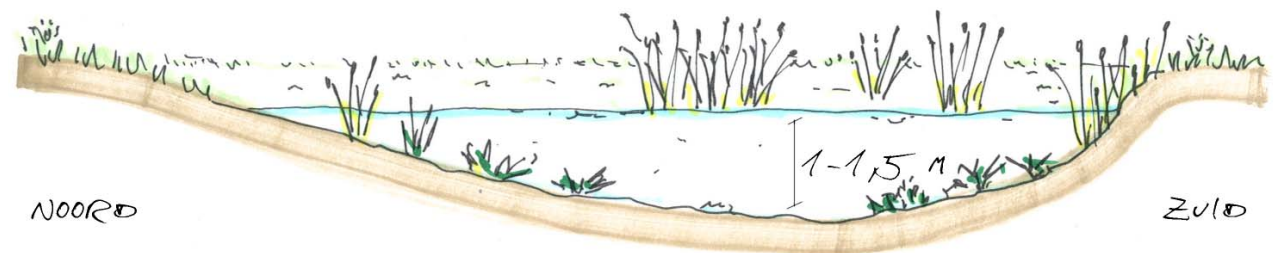
Trekker(s) / gemeente Staphorst

Partner(s) / (particuliere) grondeigenaren, Landschap Overijssel, Provincie, agrarische natuurvereniging

Meeliftprojecten

Lopende projecten om bij aan te haken zijn:

- Elzensingelproject Rouveen
- Bossies an de diek (Staphorst - Rouveen)
- Boomgaard op je erf
- Stadsrandzone Meppel – Reestdal
- Inrichtingsplan Olde maten – Veerslootlanden (gekoppeld aan ruilverkaveling Rouveen)
- Inrichting watergangen (uitvoering KRW-maatregelen)
- Overgangsgedebied Staphorster Es / A28 (o.a. waterberging en singelstructuren)
- Inrichtingsplan Stadsgaten
- Beheerplannen Natura2000 (regievoering vanuit het landschapsplan, input vanuit landschap)

Principeprofiel van een amfibiepoel. Oever aan de zonzijde (noordoever) dient zwak hellend te zijn, min. 1:4.

3.4 Financiering en kostenindicatie

Duurzame financiering is zeer belangrijk voor een gedegen uitvoering van het landschapsplan. De gemeente heeft een structureel budget van €33.000 per jaar beschikbaar voor landschapsprojecten. Daarbij is voor het projectgebied een budget van in totaal €3.000.000 (Groene en Blauwe Diensten, TenneT-compensatiegelden, gemeente) beschikbaar. Voorwaarde om dit budget te verkrijgen is het wegzetten van €1.500.000 in meerjarige contracten in 2011 en vervolgens de tweede €1.500.000 voor 2013. Aanvankelijk waren deze gelden alleen beschikbaar voor het houtsingelproject. Het College van Burgemeester&Wethouders heeft echter besloten het budget breder in te zetten, mits het accent op Groenblauwe Diensten blijft liggen en een beheercomponent is opgenomen. Elementen die in aanmerking komen naast de houtsingels (project I) zijn bijvoorbeeld andere kleine landschapselementen (o.m. eikenrijen project 3), geriefbosjes en eendenkooien (project 5), poelen

(project 7), dassenrasters, etc. Dit biedt kansen om een vliegende start te maken met de uitvoering van de benoemde projecten en maatregelen in het Landschapsplan. Bovendien komt de inspanning om het bedrag tijdig weg te zetten met dit plan dichterbij.

Er zijn ook subsidies beschikbaar vanuit de provincie, het rijk en Europa om landschapsprojecten te realiseren. Verschillende (cultuur)fondsen kunnen hier specifiek een aanvulling op zijn. Ook een nieuw landschapsfonds (zie paragraaf 3.2) kan eventueel financiering voor de projecten genereren. Een overzicht van de financiële middelen die bij kunnen dragen aan de kostendekking van de projecten voor de uitvoering van het landschapsplan is opgenomen in bijlage D (bijlagendocument). Deze paragraaf bevat hieronder een globale kostenraming per project.

project	toelichting	schatting kosten	eenheid
I Houtsingelproject Rouveen - Staphorst	Aanleg houtsingel	€ 25.000	ha
	Herstel houtsingel	€ 30.000	ha
	Beheer houtsingel	€ 67.000	ha
II Project aanpak wegbeplantingen	Beheer wegbeplanting	€ 500	100 m (1x snoeien)
III Project erfbeplantingen	Aanleg/ herstel erfbeplantingen	€ 25.000	per jaar (50 erven)
	Streekeigen Huis en Erf, rode component	€ 10.000	erf
	Streekeigen Huis en Erf, groene component	€ 500	erf incl. advieskosten
1 Project versterking lintenstructuur open slagenlandschap	Versterken erfbeplanting	€ 500	erf
2 Project omvorming bosrand staphorst	Rooien bomen	€ 20.000	ha
	Aanplant mantel (struiken)	€ 4.000	ha
	Zaaien zoom (kruiden)	€ 1.000	ha
3 Project versterking dekzandgebied	Herstel wegbeplanting	€ 2.500	100 m
	Aanleg eikenrijen	€ 100	boom
4 Project landschappelijke inpassing recreatieterreinen IJhorst	Plankosten	€ 5.000	plan
	Inrichting landschappelijk groen	€ 30	m ²
5 Eendenkooien- en geriefbosjesproject	Plan- en beheerkosten	€ 5.000-10.000	kooi/bosje
6 Beeldenboek landschappen en erven	Opstellen beeldenboek/brochure	€ 5.000-8.000	plan
7 Poelenproject	Aanleg poelen	€ 2.000	poel (300 m ²)

Nieuwland Advies

Nieuwland Advies is een adviesbureau, gespecialiseerd in beleidstrajecten voor het stedelijk en landelijk gebied. Nieuwland Advies is sterk in de praktische uitwerking van dat beleid in beheer- en inrichtingsplannen, onderzoek en expertise-ontwikkeling en in de organisatie en uitvoering van communicatie-activiteiten. Onze kracht ligt in creatief meedenken en in de kennis van het beleid en de praktijk. Het proces - de communicatie, het draagvlak en het meedenken van betrokkenen - krijgt bij ons veel aandacht. Nieuwland Advies staat voor ruimtelijke kwaliteit. De principes van een duurzame samenleving komen terug in onze dienstverlening en bedrijfsvoering.

Nieuwland Groep

Nieuwland Advies

bezoekadres **Haagsteeg 4**
postadres **Postbus 522**
6700 AM Wageningen
telefoon + **31.(0)317.467.246**
fax + **31.(0)317.467.200**
e-mail **advies@nieuwland.nl**
www.nieuwlandadvies.nl

Nieuwland Geo-informatie & Opleidingen

bezoekadres **Hesselink van Suchtelenweg 4**
postadres **Postbus 522**
6700 AM Wageningen
telefoon + **31.(0)317.421.711**
fax + **31.(0)317.425.046**
e-mail **info@nieuwland.nl**
www.nieuwland.nl

Bijlagendocument Landschapsplan Staphorst

Gemeente Staphorst

14 april 2011

gemeente Staphorst

Nieuwland

colofon

opdrachtgever

Gemeente Staphorst
Afdeling Openbare Werken
Binnenweg 26
Postbus 2, 7950 AA Staphorst

telefoon: +31.(0)522.467.400
fax: +31.(0)522.467.500
www.staphorst.nl

Contactpersoon: Bob Boer

opdrachtnemer

Nieuwland Advies
Haagsteeg 4
Postbus 522, 6700 AM Wageningen

telefoon: +31.(0)317.467.246
fax: +31.(0)317.467.200
e-mail: advies@nieuwland.nl
www.nieuwlandadvies.nl

adviseurs:

ing. Maarten Scherrenburg
ir. Tony Hengstmengel
drs. Govert Jansen
ing. Corrie de Jonge

vormgeving

NL Landschapsarchitecten, onderdeel van Nieuwland Advies

copyright

8224 SOL © 2011 Nieuwland Advies, Wageningen

Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur(s).

Deze uitgave is met de grootste zorgvuldigheid opgesteld. Noch de makers, noch de uitgever stellen zich echter aansprakelijk voor eventuele schade als gevolg van eventuele onjuistheden en/of onvolkomenheden in deze uitgave.

INHOUD

bijlage A: Landschappelijke opbouw en kwaliteiten	5
bijlage B: Beleid en ontwikkelingen	23
bijlage C: Inventarisatie landschapselementen	37
bijlage D: Subsidiebronnen	41
bijlage E: Verklarende woordenlijst	47
bijlage F: Literatuur en bronnen	51
bijlage G: Deelnemers projectgroep en klankbordgroep	53

LANDSCHAPPELIJKE OPBOUW EN KWALITEITEN

Het huidige landschap van de gemeente Staphorst is het resultaat van een continue wisselwerking tussen natuurlijke processen en menselijke ingrepen, waarbij de laatste steeds nadrukkelijker van invloed is geworden. Het plangebied heeft een bijzondere ligging, op de overgang van veen naar zand.

De ondergrond

In grote lijnen bestaat de ondergrond van het plangebied uit vier verschillende bodemkundige landschappen, namelijk het rivierengebied, het laagveengebied, het dekzandgebied en het Reestdal. Deze landschappen zijn gerelateerd aan het reliëf. Het maaiveld loopt licht af van oost naar west.

Het laagveengebied ligt voor het grootste deel net onder NAP (tot -0,5 m). Er zijn hier veel watergangen vanwege de laaggelegen slecht doorlatende veengronden. Er is nagenoeg geen reliëf. Op enkele plaatsen is turf gewonnen. Verlande petgaten (trekgaten), bijvoorbeeld in de Olde Maten, zijn hier nog sporen van.

Langs het Zwarte Water en Meppelerdiep is klei op het veen afgezet. Bijzondere elementen in dit rivierengebied zijn de rivierduinen. Het gehucht Hamingen ligt op zo'n rivierduin.

Het oostelijk deel van het plangebied ligt hoger, tot meer dan +3,5 m NAP, en kent een groter reliëf. Hier is door de wind dekzand afgezet. Om de vruchtbaarheid van de bodem te vergroten is het dekzandgebied bemest en ligt er een dun humusdek.

De Vledder en Leijer Hooilanden vormen een uitblazingskom; een door de wind uitgeblazen paraboolvormige laagte uit het begin van het Holoceen (ca. 10.000 jaar geleden). Door plantengroei heeft zich een laag veengrond gevormd. Langs de rand van dit gebied ligt het stuifduingebied van de Witte Bergen, gevormd in de ijstijd en later doordat het oostelijker gelegen dekzandplateau na intensieve begrazing weer was gaan stuiven. Verschillende bodemsoorten liggen hier nu door elkaar.

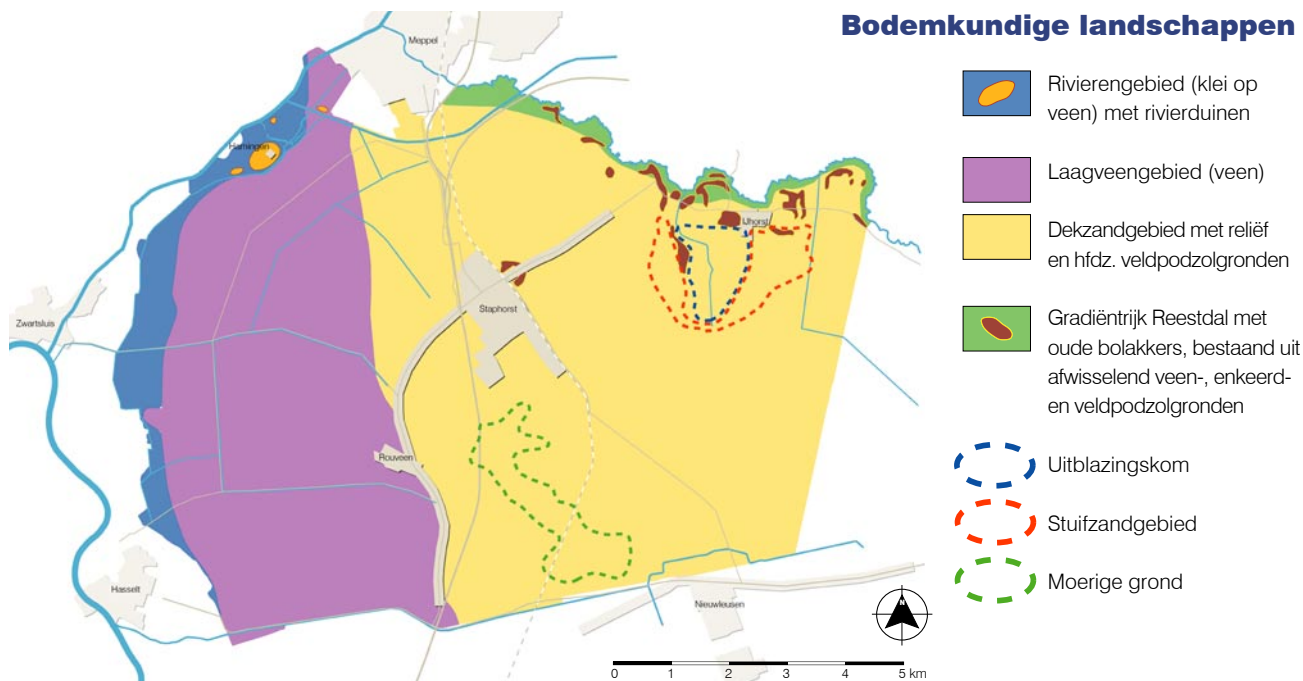
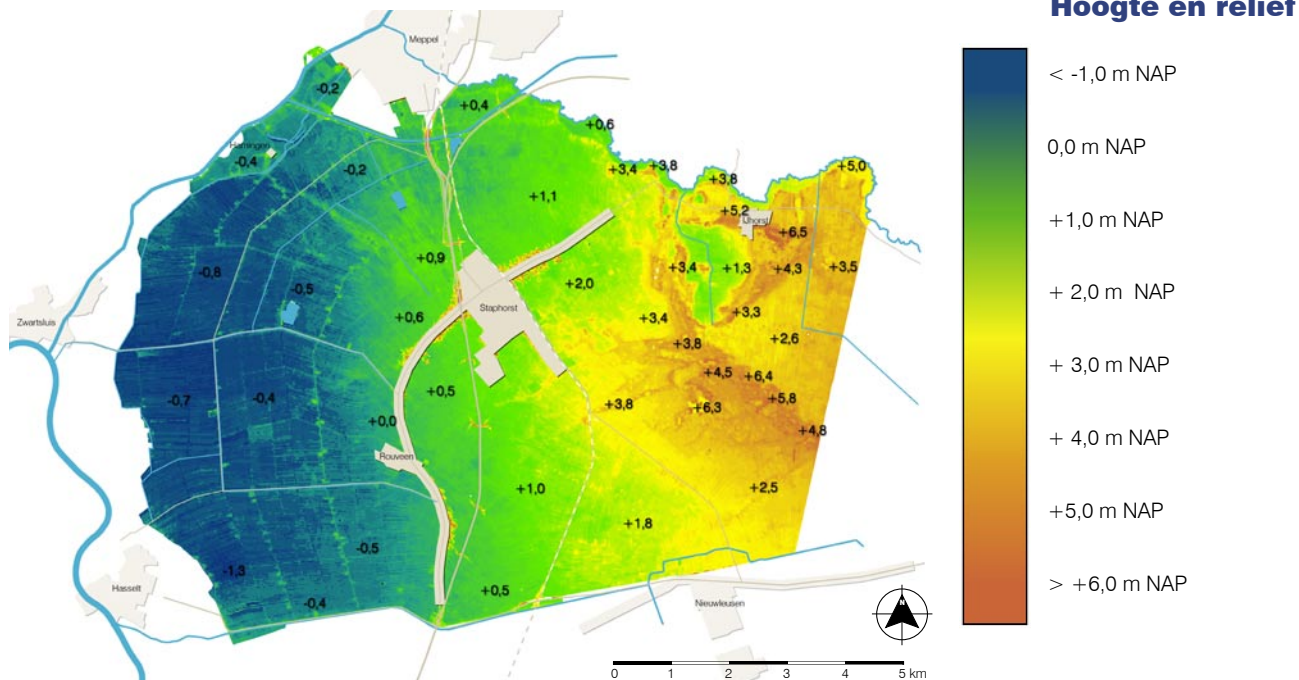
Langs de Reest komen opvallende hoogteverschillen voor en wisselen veen en zandgronden elkaar af. Met name aan de randen van het Reestdal komen (dekzand)ruggen voor. Op deze beekduinen en dekzandopduikingen liggen plaatselijk oude bolakkers (eenmansessen) met dikke eerdgronden.

Waterhuishouding en grondgebruik

De grondwaterstand hangt nauw samen met het reliëf en de bodemkundige landschapstypen. Het grondwater stroomt af in westelijke richting. Het hele westelijke gebied is kwelgebied en het grondwaterpeil wordt hoog gehouden om oxidatie en inklink van de veengrond af te remmen. In het westen liggen dan ook moerasgebieden en natte, natuurlijke graslanden, zoals de Olde Maten en Veerslootlanden. In samenhang met deze “natuurlijke” omstandigheden zijn de landbouwgronden voornamelijk als weidegrond in gebruik.

Het boerderijlint van Staphorst en Rouveen ligt op de overgang van laag naar hoog. Beide dorpen zijn hiermee typische veenrandnederzettingen. Ten westen van het bebouwingslint domineert grasland op de lagere gronden en ten oosten, op de hogere gronden, is meer akkerbouw aanwezig. Ook komt er in het oostelijk deel her en der boomteelt voor.

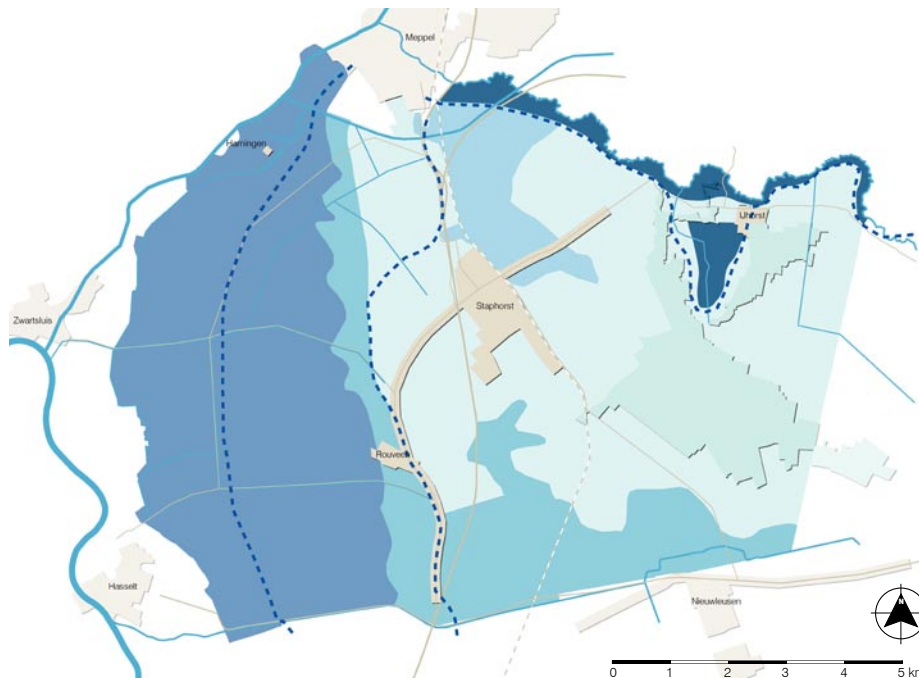
De meest reliëfrijke delen van het dekzandgebied zijn bebost. Op het stuifzand van de Witte Bergen is vanaf 1900 deels een natuurlijk bos ontstaan maar is ook bos aangeplant om verstuiving tegen te gaan. Het Staphorster Bos is aangeplant in de jaren '30-'40 van de vorige eeuw en een typisch ontginningsbos op voormalige heidegrond met houtproductie als hoofddoel. Verspreid in het bos liggen enclaves van heidevelden en vennen. Dankzij het goeddoorlatende dekzand treedt wegzijging op.

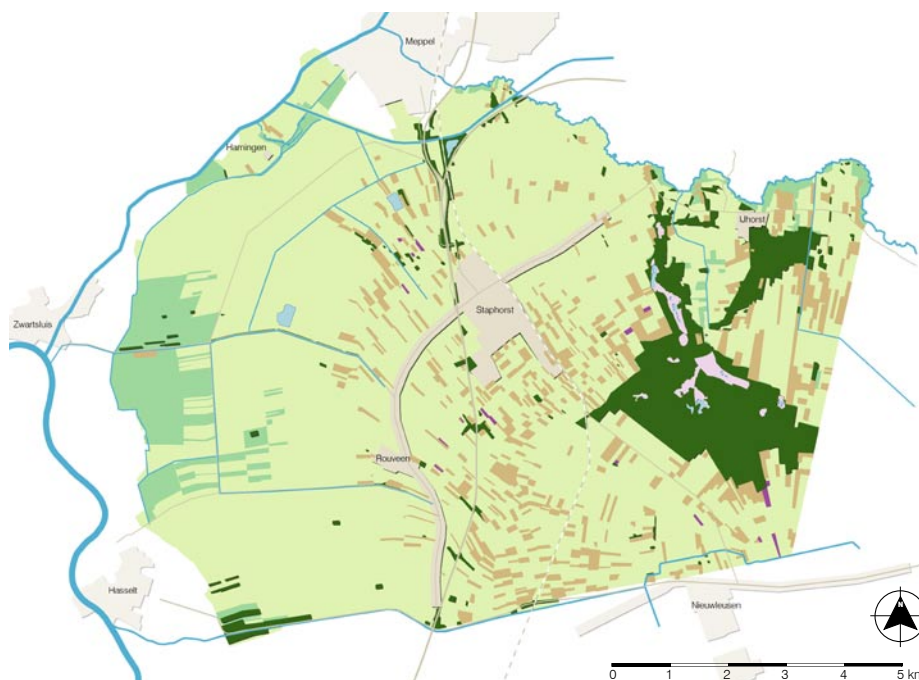
Grondwater

GWT	GHG (cm -mv)	GLG (cm -mv)
I	<20	<50
II	<40	50-80
II*	25-40	50-80
III	<40	80-120
IV	>40	80-120
IV*	25-40	80-120
V	<40	>120
V*	25-40	>120
VI	40-80	>120
VII	>80	(>160)
VII*	>140	(>160)

Grondgebruik

Het Reestdal is uniek in zijn soort. Direct langs de Reest zijn de gronden zeer nat en komt natuur voor in de vorm van moeras en natuurlijk grasland. Er heerst een grotendeels natuurlijke kwelsituatie. Verderaf bevindt zich een mozaïek van afwisselend akkerbouwpercelen (bolakkers) en graslanden.

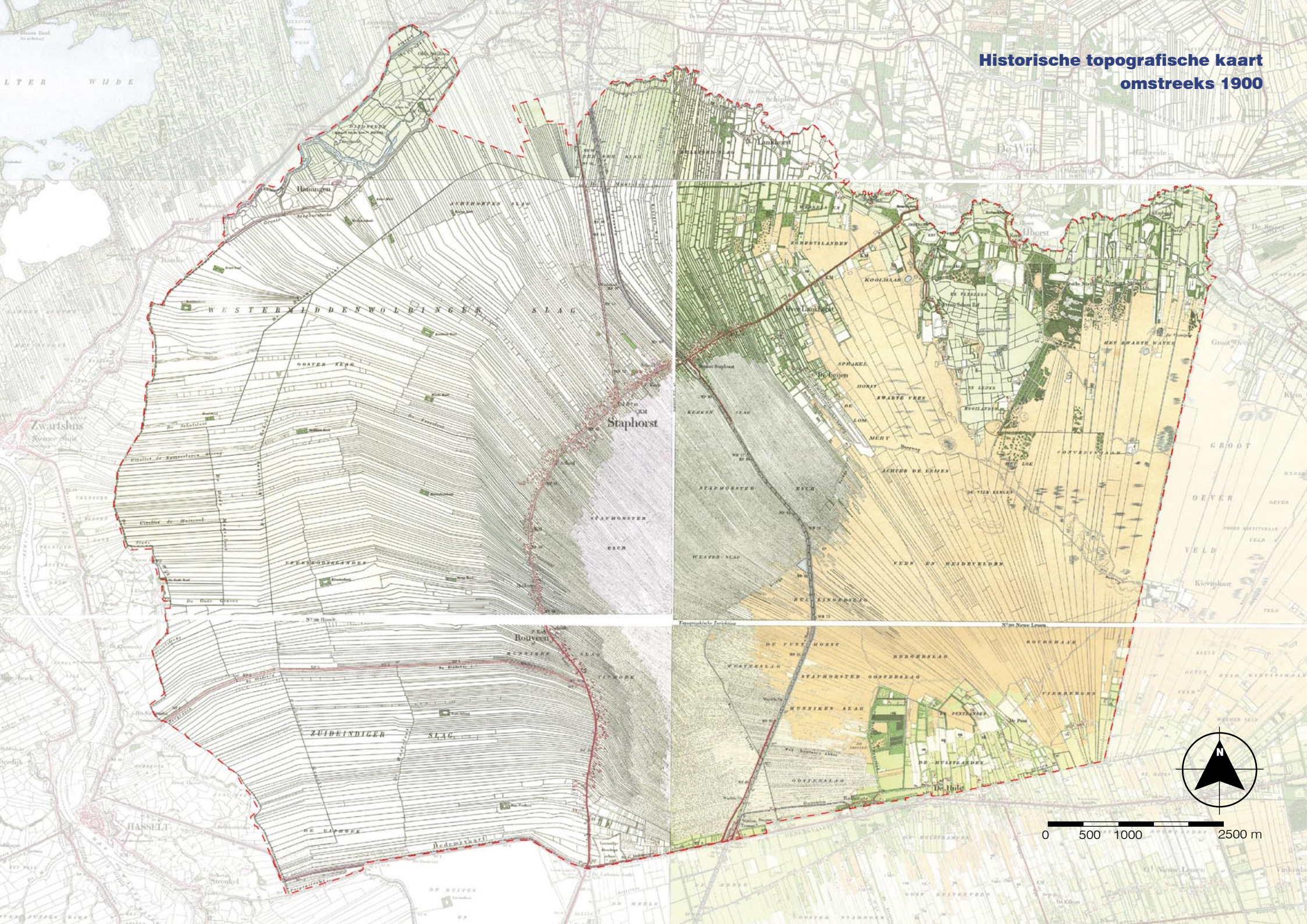
Ook de Vledder en Leijer Hooilanden kennen een zeer hoge grondwaterstand, en er treedt kwel vanuit de iets hoger gelegen Witte Bergen op. Direct langs de Streitenvaart (ook wel Vledder) liggen ook natte natuurlijke graslanden.

Ontginningsgeschiedenis

De eerste nederzettingen en ontginningen ontstonden in de 12^e eeuw vanaf de oeverwallen langs het Zwarte Water en Meppelerdiep. De ontginning van het gebied resulteerde in langgerekte smalle kavels. Het Zwartwatersklooster, net ten westen van het plangebied, had hier een belangrijke rol in. Doordat de ontginningsbasis een gebogen vorm had (met het Zwarte Water en Meppelerdiep mee) ontstond een 'gerende' verkaveling die uiteindelijk als een "taartpunt" samenkwam in de puntlanden bij Punthorst. De Leidijk is een historische achterkade van de ontginningen en ligt in ditzelfde patroon. Het Reestdal vormt een uitzondering op deze ontginningswijze. Het Reestdal is namelijk vanuit klooster Dikninge (gelegen aan de overzijde van de Reest bij De Wijk) ontgonnen.

Bij de ontginning van het (laagveen)gebied verschoven de nederzettingen met de ontginning mee in oostelijke richting tot aan waar het boerderijlint van Staphorst en Rouveen nu ligt. De knikken in de huidige verkavelingsstructuur duiden nog op de voormalige ontginningsbases en nederzettingen. Op zandopduikingen in het laagveengebied stonden kerken, zogenaamde kerkheuvels.

**Historische topografische kaart
omstreeks 1900**

Het (hoog)veen en de heide ten oosten van de Leidijk is in de jaren '30 van de vorige eeuw systematisch ontgonnen. Dat gebeurde vanuit Punthorst. Dankzij de economische crisis in die tijd kon het Staphorster Bos worden aangelegd. Dit leverde een ruim opgezet wegenpatroon op om het hout af te voeren.

Door vererving werden in Staphorst en Rouveen de lange smalle kavels in de lengte opgedeeld, waardoor de kavels steeds smaller werden. Op den duur paste de boerderijen niet meer naast elkaar, maar werden achter elkaar geplaatst. Hierdoor is de unieke opbouw van het boerderijlint ontstaan, met soms vijf boerderijen achter elkaar. Deze unieke lintbebouwing is aangewezen als beschermd dorpsgezicht.

Uiteindelijk werden de percelen te smal en klein om doelmatig in landbouwkundig bedrijf te kunnen zijn. Daarom werd in de jaren '40 in meerdere fasen ruilverkaveling Staphorst uitgevoerd waarbij de waterhuishouding en infrastructuur werden verbeterd en in onbruik geraakte cultuurgronden herontgonnen werden. Recent is een nieuwe ruilverkavelingsronde in Rouveen uitgevoerd, waarbij de verkaveling is verbeterd (schaalvergroting), wegen zijn vernieuwd, maar ook de landschappelijke structuur is versterkt door de aanleg van brede elzensingels. Voor de rest van het plangebied is ruilverkaveling Staphorst Reestdal in voorbereiding (zie bijlage B "Beleid en ontwikkelingen").

Landschapstypen

Op basis van de geomorfologische eigenschappen, de ontginningsgeschiedenis en de huidige ruimtelijke samenhang en zichtbare kenmerken zijn zeven landschapstypen te onderscheiden. Het zijn de oeverlanden Meppelerdiep, het slagenlandschap Olde Maten, het open slagenlandschap, het houtsingellandschap De Streek, het jonge ontginningens-landschap, het bos- en heidelandschap en het beekdallandschap Reest.

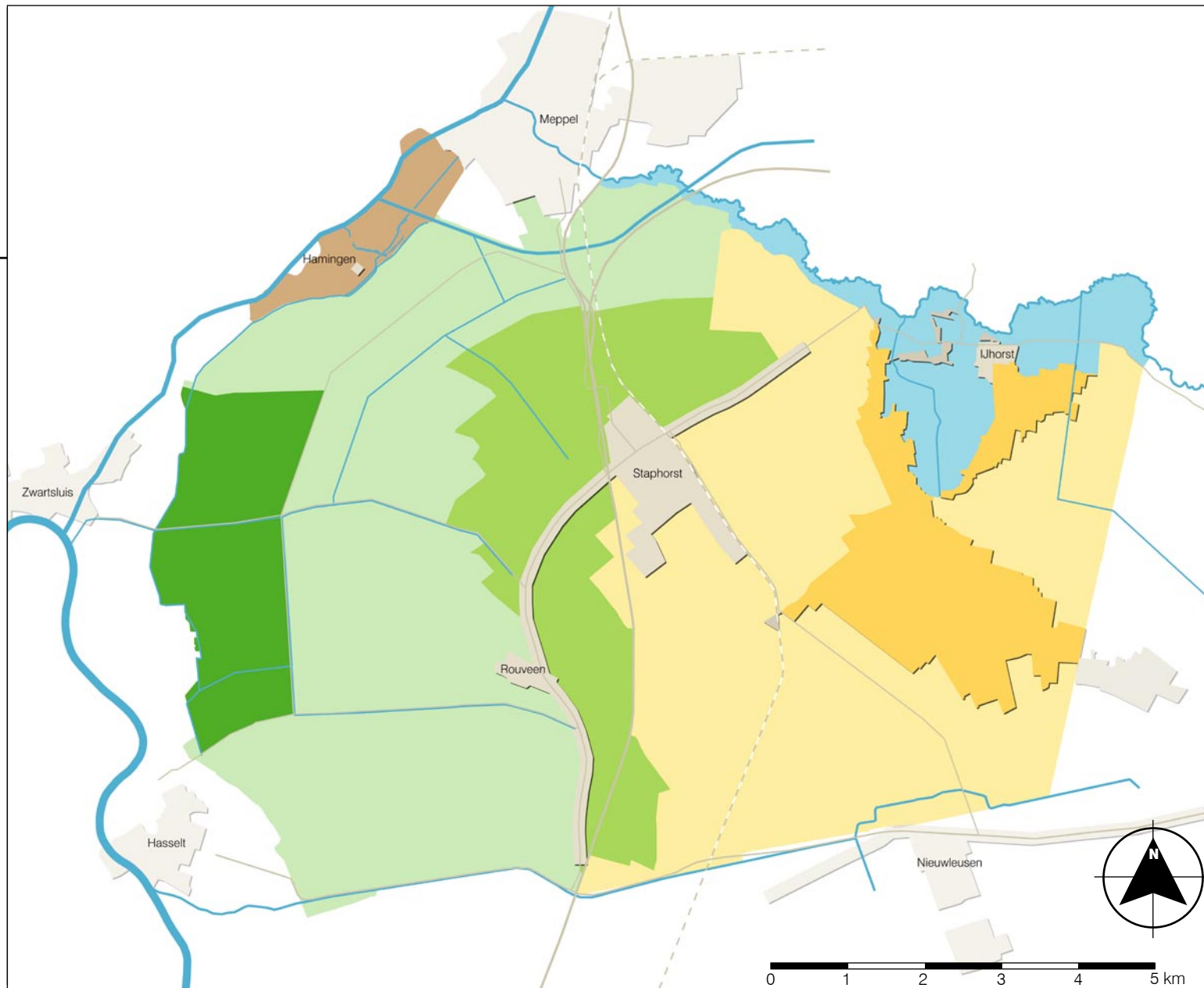

De boerderijen staan achter elkaar in het lint van Staphorst en Rouveen

Factoren voor de indeling zijn de aard en groepering van de bebouwing, het beplantingspatroon, de verkaveling, het bodemgebruik, de maat en begrenzing van de ruimte, het reliëf, het patroon van de wegen en waterlopen en de beeldkwaliteit. De tabel "Kenmerken landschapstypen" op pagina 11-13 vat de ruimtelijke kenmerken van de landschapstypen samen. De huidige landschapsstructuur hangt nog steeds sterk samen met de historische ontstaansgeschiedenis. Daarom zijn de verschillen tussen de landschapstypen vaak nog goed herkenbaar.

Overigens is het opvallend dat de rand van het laagveengebied niet overeenkomt met de rand van het slagenlandschap. Ter hoogte van Rouveen ligt in noord-zuid richting de scheidslijn van zand en veen in de ondergrond. De gerende slagenverkaveling buigt met het Zwarte Water en Meppelerdiep mee en loopt ook op het zand door. Dit is goed zichtbaar in de wegbeplanting binnen het slagenlandschap. Op het veen is hoofdzakelijk geen wegbeplanting aanwezig, op het zand zijn de wegen in het slagenlandschap voorzien van een laanbeplanting. De overgang tussen veen en zand is ook zichtbaar in het houtsingellandschap. In de omgeving van Rouveen bestaat het sortiment voornamelijk uit els, in de omgeving van Staphorst komt ook eik voor.

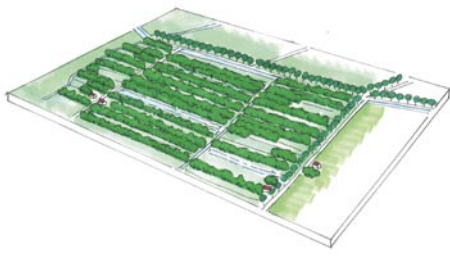
Landschapstypen

Legenda

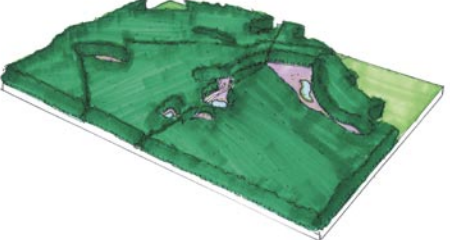

- Oeverlanden Meppelerdiep
- Slagenlandschap Olde Maten
- Open slagenlandschap
- Houtsingellandschap De Streek
- Jonge ontginningenlandschap
- Bos- en heidelandschap
- Beekdallandschap Reest

TABEL KENMERKEN LANDSCHAPSTYPEN

	Oeverlanden Meppelerdiep	Slagenlandschap De Olde Maten
karacteristiek	 <ul style="list-style-type: none"> - hoger gelegen dan omgeving - omgeven door dijken (alleen dijk langs Meppelerdiep waterkerende functie) - geïsoleerde ligging noordelijke deel door doorsnijding Hoogeveense Vaart - karakteristieke oude bewoningsplaats op rivierduin (Hamingen en huisterp Olde Staphorst) 	 <ul style="list-style-type: none"> - karakteristiek oud slagenlandschap met veel elzensingels en wilgen - karakteristieke verre doorzichten, soms geblokkeerd door dwarssingels - onderdeel van reeks natuurgebieden, aansluitend op De Wieden - zicht op fraai ensemble van bebouwing en beplanting op rivierduin Zwartewatersklooster
bebouwing	<ul style="list-style-type: none"> - weinig bebouwing, enkele vrijliggende erven - bebouwing Hamingen geclusterd op rivierduin 	<ul style="list-style-type: none"> - weinig bebouwing, enige verspreide bebouwing langs wegen
beplanting	<ul style="list-style-type: none"> - weinig beplanting, lijnvormig langs dijk - rondom Hamingen rijke beplanting - natuurlijke beplanting op kreekkrug langs De Oude Stroom - sortiment: wilg, els 	<ul style="list-style-type: none"> - elzensingels - wilgen in opgeslagen boksloten en petgaten (trekgaten). Deel van de boksloten wordt in cyclisch beheer (30 jaar) open gegraven. - rietkragen langs (verlande) sloten
verkaveling	gelijkvormige smalle kavels	zeer smalle en langgerekte percelen
bodem	klei op veen met plaatselijk rivierduin	veen
bodemgebruik	<ul style="list-style-type: none"> - gras- en hooiland - natuur 	<ul style="list-style-type: none"> - extensief gras- en hooiland - natuur
maat van de ruimte	grote mate van openheid, grootschalig	halfopen, lang en zeer smal
reliëf	<ul style="list-style-type: none"> - kreekkruggen - rivierduin en huisterp - bedijking langs Meppelerdiep, Hoogeveense Vaart en Staphorster Grote Stouwe 	nagenoeg vlak
wegenpatroon	<ul style="list-style-type: none"> - weinig wegen, natuurlijk patroon volgend - Oeverlandseweg doorsneden door Hoogeveense Vaart - zandwegen langs Hoogeveense Vaart 	<ul style="list-style-type: none"> - weinig wegen - rationeel recht en grofmazig
waterpatroon	<ul style="list-style-type: none"> - natuurlijke kreek - weinig sloten en greppels - afwatering gericht op Zwarte Water, via Kostverlorenstreng - hoge grondwaterstand 	<ul style="list-style-type: none"> - watersysteem met veel rationeel rechte sloten en brede afwateringsvaarten - hoge grondwaterstanden
beeldkwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> - landschap en bebouwing: hoog - beschermde hooilanden in de Westoevers 	landschap en bebouwing: hoog
invloedsferen / spanningsvelden	<ul style="list-style-type: none"> - natuur - landbouw 	<ul style="list-style-type: none"> - natuur (+ externe werking) (Staatsbosbeheer heeft boeren ook nodig, voor beheer van de graslanden)

De tabel op deze en de volgende pagina's beschrijft de landschappelijke kenmerken van de 7 onderscheiden landschapstypen binnen Staphorst.

Open slagenlandschap	Houtsingellandschap De Streek	
 <ul style="list-style-type: none"> - typisch slagenlandschap met karakteristieke knikken in de verkaveling, soms duidend op voormalige ontginningsassen - veel sloten - veel moderne lintbebouwing, ook "landelijk wonen" - open en grootschalig, maar ook tamelijk veel restanten van oude beplantingsstructuren (ook opschot) - hoofdzakelijk agrarisch 	 <ul style="list-style-type: none"> - tamelijk kleinschalig gebied met kenmerkende houtsingels - elzensingels - eikenlanen - viaducten over A28 in het groen - steeds meer elzensingels verdwijnen - karakteristiek onderscheid tussen houtsingellandschap bij Staphorst en bij Rouveen 	karakteristiek
<ul style="list-style-type: none"> - zeer langgerekte lintbebouwing met veel grote moderne erven op tamelijk grote onderlinge afstand 	<ul style="list-style-type: none"> - unieke lintbebouwing van Staphorst-Rouveen met meerdere boederijen achter elkaar 	bebouwing
<ul style="list-style-type: none"> - beplanting langs wegen en bij aantal erven, maar veel erven met tamelijk weinig erfbeplanting - eendenkooien en pest- en geriefhoutbosjes - veel restanten landschappelijke beplantingen - natuur langs Dedemsvaart - sortiment: es, witte abeel (langs enkele wegen), els 	<ul style="list-style-type: none"> - elzensingels (één rij) op perceelsgrenzen - laanbeplanting van eik langs wegen - rijke erfbeplanting met solitaire kastanje en/of beuk - sortiment: omgeving Rouveen vooral els, omgeving Staphorst ook eik 	beplanting
<ul style="list-style-type: none"> - rationale slagenverkaveling met enkele knikken 	<ul style="list-style-type: none"> - smalle percelering, tamelijk langgerekt, soms met knikken zoals in het open slagenlandschap 	verkaveling
<ul style="list-style-type: none"> - veen 	<ul style="list-style-type: none"> - overgang zand - veen (veldpodzolgronden en gooreerdgronden) 	bodem
<ul style="list-style-type: none"> - hoofdzakelijk grasland 	<ul style="list-style-type: none"> - hoofdzakelijk grasland 	bodemgebruik
<ul style="list-style-type: none"> - (relatief) grote mate van openheid 	<ul style="list-style-type: none"> - kleinschalig halfopen landschap, bestaande uit kleine langgerekte kamers 	maat van de ruimte
<ul style="list-style-type: none"> - nagenoeg vlak, enkele kerkheuvels 	<ul style="list-style-type: none"> - nagenoeg vlak 	reliëf
<ul style="list-style-type: none"> - rationeel recht en grofmazig 	<ul style="list-style-type: none"> - rationeel blokvormig wegenpatroon - grote infrastructuur A28 en spoor doorsnijden landschap 	wegenpatroon
<ul style="list-style-type: none"> - rationeel recht met enkele knikken - systeem van vaarten en sloten - zandwinningsplassen 	<ul style="list-style-type: none"> - weinig sloten 	waterpatroon
<ul style="list-style-type: none"> - landschap: hoog, aandacht voor inpassing grote schuren noodzakelijk - bebouwing: wisselende kwaliteit 	<ul style="list-style-type: none"> - landschap: zeer hoog - bebouwing: (veelal) zeer hoog, typisch kleurgebruik (groen en blauw) 	beeldkwaliteit
<ul style="list-style-type: none"> - landbouw (zowel invloedssfeer als belang) 	<ul style="list-style-type: none"> - gemeente - eigenaren (particulier en agrarisch, huiskavels) - landbouw (kavels achter huiskavels) 	invloedsferen / spanningsvelden

Jonge ontginningenlandschap	Bos- en heidelandschap	Beekdallandschap Reest
 <ul style="list-style-type: none"> - jonge ontginningen van voormalige hoogveen-complexen - lintbebouwing met grote erven en tamelijk veel groen - grote groene kamers door wegbeplanting 	 <ul style="list-style-type: none"> - besloten boslandschap van hoofdzakelijk naaldbos, afgewisseld met open plekken met heidevelden en vennen - De Witte Bergen is hoofdzakelijk natuurlijk bos, ontstaan vanaf 1900 - Staphorster Bos is ontginningsbos, aangeplant in periode 1930-1940 	 <ul style="list-style-type: none"> - halfopen, kleinschalig, "idyllisch" laaglandbeekdal met sterk meanderende beek, coulissen, madelanden en bolvormige eenmansessen - typische "uitstulping" van het beekdal (geomorfologisch: uitblazingskom) met de Vledders en Leijer Hooilanden; grootschalig en open gebied met zijbeek Streitenvaart
<ul style="list-style-type: none"> - voornamelijk langs wegen in open lintbebouwingsstructuur 	<ul style="list-style-type: none"> - weinig bebouwing - recreatieparken (ten oosten van IJhorst) 	<ul style="list-style-type: none"> - verspreide boerderijen op de hogere delen langs de randen van het beekdal
<ul style="list-style-type: none"> - groene kamerstructuur bestaande uit laanbeplanting van eiken - karakteristieke eikenrijen haaks op Staphorster Bos - restanten van perceelsgrensbepanting - sortiment: eik (es) 	<ul style="list-style-type: none"> - naald- en loofbossen met restanten heide en vennen - eikenlanen - sortiment; vooral fijnspar, lariks en Douglasspar, ook Grove, Corsicaanse en Oostenrijkse den, eik 	<ul style="list-style-type: none"> - gevarieerd beplantingspatroon van singels, (hakhout)bosjes en wegbeplanting (eik) - houtwallen (plaatselijk) - sortiment: eik, els, linde
<ul style="list-style-type: none"> - rationale (blok)verkaveling met grote percelen 	<ul style="list-style-type: none"> - onregelmatige verkaveling 	<ul style="list-style-type: none"> - het natuurlijke patroon volgende, onregelmatige verkaveling, bestaande uit percelen van verschillende vorm en grootte
<ul style="list-style-type: none"> - zandgrond (podzolgronden/ dekzandgronden) 	<ul style="list-style-type: none"> - zandgrond (dekzandgronden) 	<ul style="list-style-type: none"> - veen en beekduinen
<ul style="list-style-type: none"> - gras- en hooiland - bouwland - enkele boomkwekerij 	<ul style="list-style-type: none"> - bos - natuur - enkele bouwlanden (voornamelijk in bosrand) 	<ul style="list-style-type: none"> - gras- en hooiland - natuur - bouwland
<ul style="list-style-type: none"> - grootschalig landschap met kamerstructuur - Puntenlanden (ten oosten van Schapendijk) kleinschalig 	<ul style="list-style-type: none"> - besloten landschap met enkele kleine open plekken 	<ul style="list-style-type: none"> - kleinschalig halfopen landschap - in oostelijke richting wordt het landschap kleinschaliger
<ul style="list-style-type: none"> - redelijk vlak, oostwaarts licht oplopend terrein 	<ul style="list-style-type: none"> - veel reliëf en gradiënten, met name in oostelijk deel en de Witte Bergen 	<ul style="list-style-type: none"> - veel reliëf en gradiënten - bolvormige esakkers
<ul style="list-style-type: none"> - rationeel blokvormig wegenpatroon - relatief veel onverharde wegen 	<ul style="list-style-type: none"> - onregelmatig patroon met veel onverharde wegen en paden 	<ul style="list-style-type: none"> - slingerende wegen langs beekdalranden, het natuurlijke patroon volgend - enkele het beekdal doorsnijdende wegen
<ul style="list-style-type: none"> - weinig sloten - goede ontwatering 	<ul style="list-style-type: none"> - enkele sloten/greppels - enkele vennen 	<ul style="list-style-type: none"> - meanderende beek en genormaliseerde zijwatergang
<ul style="list-style-type: none"> - landschap: redelijk hoog (rand bedrijventerrein laag, ongestructureerde plaatsing windturbines) - bebouwing: wisselende kwaliteit 	<ul style="list-style-type: none"> - landschap: hoog - bebouwing: wisselend (inpassing van recreatiebebouwing verdient aandacht) 	<ul style="list-style-type: none"> - landschap en bebouwing: zeer hoog
<ul style="list-style-type: none"> - landbouw 	<ul style="list-style-type: none"> - natuur - recreatie - bosbouw 	<ul style="list-style-type: none"> - natuur - water - landbouw (extensief, met name in benedenloop)

Natuur

De natuurwaarden van het buitengebied van Staphorst zijn groot. Dit geldt zowel voor de flora als de fauna. Door de diversiteit aan biotopen in dit gebied komen er veel verschillende planten-, vogel- en vlindersoorten voor. Het natuurlijk reliëf, de ligging op de overgang van veen- en kleigebied naar dekzandgebied, de kwelsituatie en de aanwezigheid van bossen in het Reestdal ligt ten grondslag aan deze hoge natuurwaarden. Bijzondere flora- en faunasoorten komen voor in het Staphorsterbos, het slagenlandschap, de oeverlanden en in het Reestdal. In het houtsingelgebied en het dekzandgebied komen alleen algemene soorten voor.

Staphorsterbos

In het Staphorsterbos zijn hoge natuurwaarden te vinden, onder meer heide- en venvegetaties. De fauna bestaat uit Das, roofvogels, reptielen en dagvlinders.

Olde maten en het slagenlandschap

Natuurwaarden komen zowel in de natuurreservaten Olde Maten, Veerslootlanden en Stadsgaten voor als in het agrarisch gebied. Dit geldt vooral voor sloot- en oevervegetaties, weidevogels (Wulp en Grutto die hier zeer zeldzaam is) en vlinders (Aarbeivlinder, Zilveren maan en Groot dikkopje). Ook de Waterspitsmuis komt hier voor. Vooral kwelplaatsen met ruigte en opgaande begroeiing zijn leefgebied van de waterspitsmuis. Een deel van het slagenlandschap is landschap van internationale betekenis als fourageergebied voor de Kleine zwaan en de Kolgans (beleidsmatige betekenis). De das komt voor in de bosjes van de Achthoevenslag, waar ook burchten aanwezig zijn. In de Olde Maten zijn vanuit De Wieden otters gekomen. In het Rienkskanaal is onlangs een otter gesignaleerd.

Alleen in de natuurreservaten komen zeer bijzondere natuurwaarden voor. In de Olde Maten zijn dat moerasvogels als Waterral en Snor en amfibieën. De Veerslootlanden en Stadsgaten zijn bijzonder vanwege de schrale graslandvegetaties. Het gebied Stadsgaten is tevens waardevol vanwege de voorkomende dagvlinders. Bijzondere natuur- en cultuurhistorische landschapselementen in het slagenlandschap zijn de eendenkooien.

Oeverlanden Meppelerdiep

Ook de oeverlanden langs het Meppelerdiep zijn fourageergebied van de Kleine zwaan en Kolgans. Daarmee zijn de oeverlanden van internationale betekenis. In de vochtige hooilanden langs het Meppelerdiep groeit een zeer bijzondere soort Schorpioenmos. Het Meppelerdiep en omgeving zijn ook van belang voor de Waterral en Snor en fourageergebied voor de Purperreiger en de Aalscholver. In het voorjaar overnachten hier Wulp, Kempphaan en Grutto. Net als in slagenlandschap komen in de oeverlanden Waterspitsmuizen voor.

Reestdal

Het beekdal van de Reest geeft een grote variatie aan terreintypen te zien (graslanden, hooilanden, moerasjes, bossen). Plaatselijk is nog sprake van zogenaamde half-natuurlijke graslanden met zeldzame plantensoorten zoals Draadrus en Noordse zegge. De moerasgebieden zijn vooral te vinden in het gebied van de Vledders en Leijer Hooilanden met onder meer Snavelzegge en Waterdrieblad. In dit gebied komen hoge natuurwaarden voor, mede omdat delen van de benedenloop regelmatig overstomen. Matig voedselrijke graslandvegetaties, sloot- en oevervegetaties, Das, reptielen, amfibieën en vissen vormen in het Reestdal de belangrijkste natuurwaarden.

Het gevarieerde landschap van het Reestdal is zeer rijk aan natuurwaarden

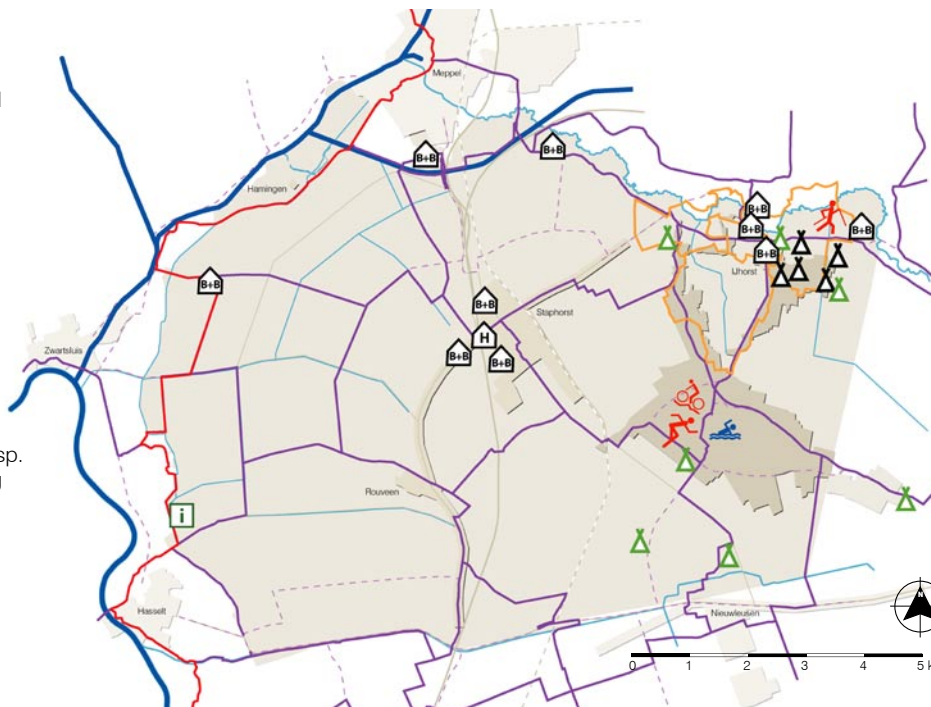
Houtsingellandschap en dekzandlandschap

Het houtsingelgebied heeft weinig natuurwaarden. Alleen voor de marterachtigen (Wezel) en kleine zangvogels is het gebied van betekenis. Ook het dekzandlandschap is relatief arm aan natuurwaarden. Er komen voornamelijk algemene plantensoorten voor.

Echter de Bisschopsschans is een uitzondering binnen het dekzandlandschap. Deze "parel" kent met name natte natuurwaarden (van oorsprong moerasgebied), welke met het herstel van het fort (zie bijlage B "Beleid en ontwikkelingen") verder versterkt zullen worden.

Recreatie

- Fietsrouten netwerk Overijssel
- Lange-afstand fietsroute
- Overige fietspaden
- Wandelroutes
- Tourvaartnetwerk
- Informatiecentrum
- Hotel resp. Bed & Breakfast
- Camping/ bungalowpark resp. mini-camping/ paalcamping
- Mountainbikeparcours
- Trimparcours
- Nordic-walking
- Zwemwater

Recreatie

In Staphorst vindt recreatie hoofdzakelijk als recreatief medegebruik plaats. Vooral het Staphorster Bos en omgeving is aantrekkelijk voor de recreatie. Uit de wijde omgeving komt men hier wandelen en recreëren. Er komt zowel dagrecreatie als verblijfsrecreatie voor. Het ven van de Zwarte Dennen is als zwemwater bijzonder in trek. Met name IJhorst is een kern voor verblijfsrecreatie met meerdere bungalowparken en campings. Bed & breakfastmogelijkheden komen ook in Staphorst zelf en in het westelijke plangebied voor. Staatsbosbeheer heeft een informatiecentrum in de Veldschuur "Bid en Werk".

Het routenetwerk binnen de gemeente Staphorst is uitgebreid, met name voor fietsers. Rondom IJhorst komen ook wandelroutes voor. De grote wateren zijn geschikt voor tourvaart.

Landschappelijke kwaliteiten

De basis van de landschappelijke kwaliteit van Staphorst is de samenhang binnen verschillende deelgebieden en de herkenbaarheid van de verschillende landschapstypen. Daarnaast heeft het buitengebied van Staphorst veel specifieke kwaliteiten zoals karakteristieke (historische) landschapsstructuren, cultuurhistorische objecten, natuurwaarden, landschapsbelevingswaarden en oriëntatiepunten. Al deze kwaliteiten zijn een belangrijk onderdeel van de identiteit van Staphorst. De kaart "Huidige landschappelijke kwaliteiten" op pagina 20-21 geeft een beeld van de landschappelijke kwaliteiten, ofwel de waarde van het landschap.

Op het hoogste schaalniveau (hele plangebied) is de herkenbaarheid van de twee grote eenheden van het dekzandgebied en het laagveengebied, en de duidelijke overgang daartussen, waardevol.

Op kleiner schaalniveau (deelgebieden) is de herkenbaarheid van de verschillende landschapstypen waardevol. De landschapstypen hebben elk hun eigen kwaliteiten, structuren en waarden. Deze zijn duidelijk bepaald door de ondergrond (bodem/water) en de ontginningsgeschiedenis.

Op lokaal niveau is het landschap veranderd door het verdwijnen van kavelgrens- en wegbeplanting in besloten gebieden en door (vaak spontane) begroeiing in open gebieden. De stedelijke ontwikkeling van Staphorst in de zone tussen het spoor en de A28 doorsnijdt de historische landschappen/ deelgebieden. Hierdoor is als het ware een nieuw landschap (een nieuw deelgebied) ontstaan.

Deelgebieden

Historische landschappen/ deelgebieden

Het landschap rond Staphorst en Rouveen is van bijzonder hoge kwaliteit vanwege de herkenbare verschillende (historische) landschappen; de oeverlanden langs het Meppelerdiep, het slagenlandschap van het laagveengebied, het houtsingellandschap, het dekzandgebied en het Reestdal. In de historische landschappen ofwel deelgebieden zijn hoge aardkundige, cultuurhistorische, ecologische en ruimtelijke waarden in onderlinge samenhang aanwezig.

1. Houtsingelgebied: deels gaaf, deels 'gesleten'

houtsingellandschap, eikenlanen, lintbebouwing beschermd dorpsgezicht De Streek.

2. Laagveengebied: sloten- en weteringenstelsel, geknikte

verkaveling, openheid, eendenkooien, kerkheuvels, grote natuurkernen, ganzen en weidevogels.

3. Dekzandgebied: relatief open gebied, voormalig

hoogveengebied op zand, groot bosgebied, laanbeplanting langs wegen, relatief kleinschalige gebied rond Punthorst.

4. Oeverlanden: dijken, oude stroomruggen, terpen, oude

strangen.

5. Reestdal: kleinschalig gaaf beekdallandschap, kleine

bolvormige essen, beekdalnatuur, hoger gelegen oude bewoningsplaatsen en andere archeologische rijkdom.

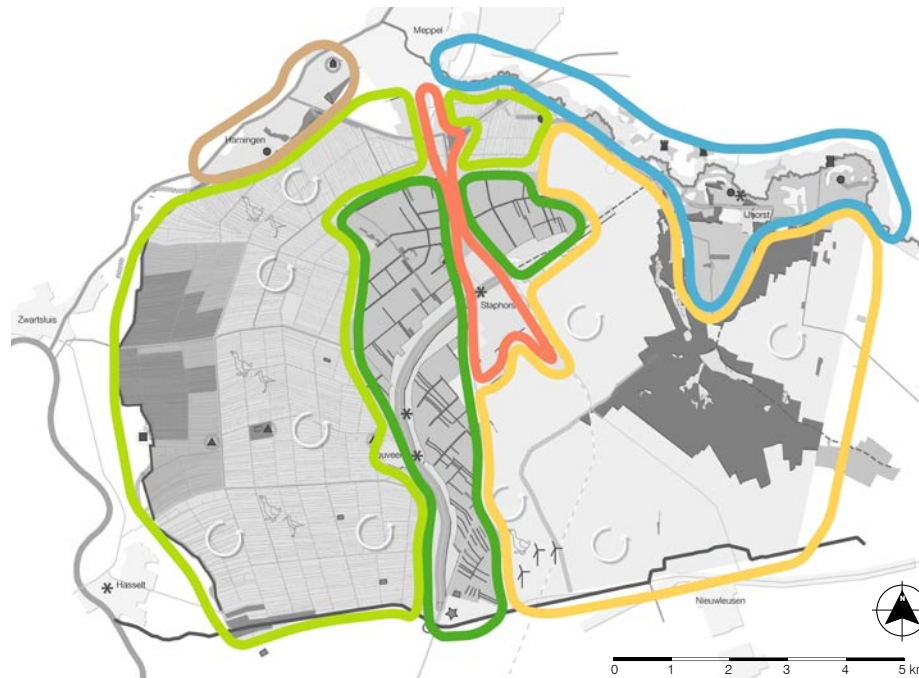
Deelgebieden

Historisch

- 1. Houtsingelgebied
- 2. Laagveengebied
- 3. Dekzandgebied
- 4. Oeverlanden
- 5. Reestdal

Modern

- Stedelijk landschap/ deelgebied

Nieuw landschap/ deelgebied

De uitbreidingen in de zone tussen de A28 en de spoorlijn vormen een nieuw landschap/ deelgebied. De stedelijke inrichting is gekoppeld aan de nieuwe infrastructuur en heeft weinig relatie met de ondergrond. Dit geldt met name voor de kleine uitbreiding van Rouveen en het gebied ten noorden van de J.J. Gorterlaan. In deze zone vinden allerlei stedelijke ontwikkelingen plaats, waaronder mogelijk ook de opening van een nieuw treinstation. Ten zuiden van de J.J. Gorterlaan is de landschappelijke samenhang tussen weerszijden van de infrastructuur intact, wat een unieke beleving van het houtsingellandschap vanaf de snelweg oplevert.

Specifieke landschappelijke kwaliteiten

Boerderijlint Staphorst en Rouveen (De Streek) en het houtsingellandschap

Het boerderijlint van Staphorst en Rouveen is een beeldbepalend element in het landschap. Beide aaneengeschakelde lintdorpen met de bijbehorende percelering, structuur en aard van de bebouwing zijn karakteristiek voor het Staphorster landschap en uniek in de wereld. Op deze overgang ligt ook het eerder genoemde karakteristieke houtsingellandschap. Er zijn duidelijke verschillen tussen het singellandschap bij Rouveen en bij Staphorst. Het singellandschap bij Rouveen is kleinschaliger en de singels bestaan hoofdzakelijk uit elzen. In de singels bij Staphorst treft men ook veel eiken en essen aan.

Het boerderijlint van Staphorst en Rouveen kent een aantal bijzondere visueel ruimtelijke kenmerken.

- Zeer smalle verkaveling van de erven met de Oude Rijksweg/ Gemeenteweg er dwars overheen.
- Boerderijen, die vlak naast en achter elkaar liggen, volgen de richting van de verkaveling en niet die van de weg.
- Groepering van een aantal erven in een buurtschap met gemeenschappelijke toegang.
- Hoog opgaande beplanting langs de kavelgrenzen en strak geschoren hagen en hekken evenwijdig aan de Oude Rijksweg/ Gemeenteweg.
- Hoogstamfruitbomen in de voortuin.
- Voordeur zit asymmetrisch in de voorgevel, daarom zijn ook tuin en erf asymmetrisch ingedeeld.
- Variatie in hoogte van de beplanting; hoge bomen, middelhoge bomen, struiken, hagen (hekken), kruiden.

Deze kenmerken vormen samen het karakteristieke waardevolle dorpsgezicht.

Het Reestdal

Het Reestdal is een eenheid en een uniek kleinschalig landschap op zich met veel natuurwaarden. Zeer karakteristiek voor het Reestdal zijn de bolakkers. Het dorp IJhorst ligt aan de rand van het dal. IJhorst is een typisch beekdaldorp met een verkaveling in hoeven. Een bijzonder element van het dal is de uitblazingskom met het zijdal van de Vledder en Leijer Hooilanden (zie "De ondergrond" op pagina 5). Ook hier komen bijzondere vegetaties voor.

Staphorst als agrarische gemeente

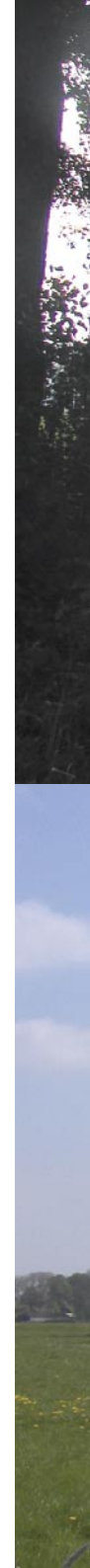
Het buitengebied van Staphorst is hoofdzakelijk in gebruik als agrarisch gebied. De landbouw is de belangrijkste vorm van ruimtegebruik en een belangrijke bron van werkgelegenheid in Staphorst. Door het agrarisch gebruik blijft de openheid van het open slagenlandschap in stand. Door alle seizoenen heen zorgt het beheer van de graslanden voor steeds veranderende kleuren, wat de belevingswaarde verhoogt.

Landschappelijke waarde grote natuurkernen

De Olde Maten is een groot natuurgebied in het westen van het plangebied. Het gebied bestaat uit een karakteristieke ruimtelijke opbouw van legakkers (ribben) en petgaten (trekgaten) in verschillende verlandingsstadia. Sommige petgaten zijn recent weer opengemaakt. Het gebied is niet uniform, er zijn duidelijke ruimtelijke verschillen aanwezig tussen het gebied ten noorden en ten zuiden van de Kostverlorenstreng. Waar het zuidelijk deel dichter is, kent het noordelijk deel iets bredere en meer langgerekte 'kamers' begrensd door lange dichte singels met dwarssingels.

De Olde Maten en Veerslotenlanden zijn landschappelijk zeer waardevol, omdat het dynamische gebieden zijn die natuurtypen in verschillende successiestadia bevatten. Zo zijn er open water, dichtgroeïende waterlopen, verruigende graslanden, trilvenen, veenmosrietlanden, ruigten en bos te vinden.

Ook het Staphorster Bos is ook een grote natuurkern. Het gebied is net als de Olde Maten, het Reestdal, Witte Bergen en Vledder/Leijer Hooilanden onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De open plekken met heidevelden en vennen vormen hierin een landschappelijke kwaliteit en zijn vanwege de vele gradiënten ook belangrijk voor de natuurwaarden. De westrand van het Staphorster Bos is bijzonder karakteristiek vanwege de eikenrijen tussen de bosrand en de Beugelenveldweg.

Het imago van de gemeente Staphorst zijn de elzensingels

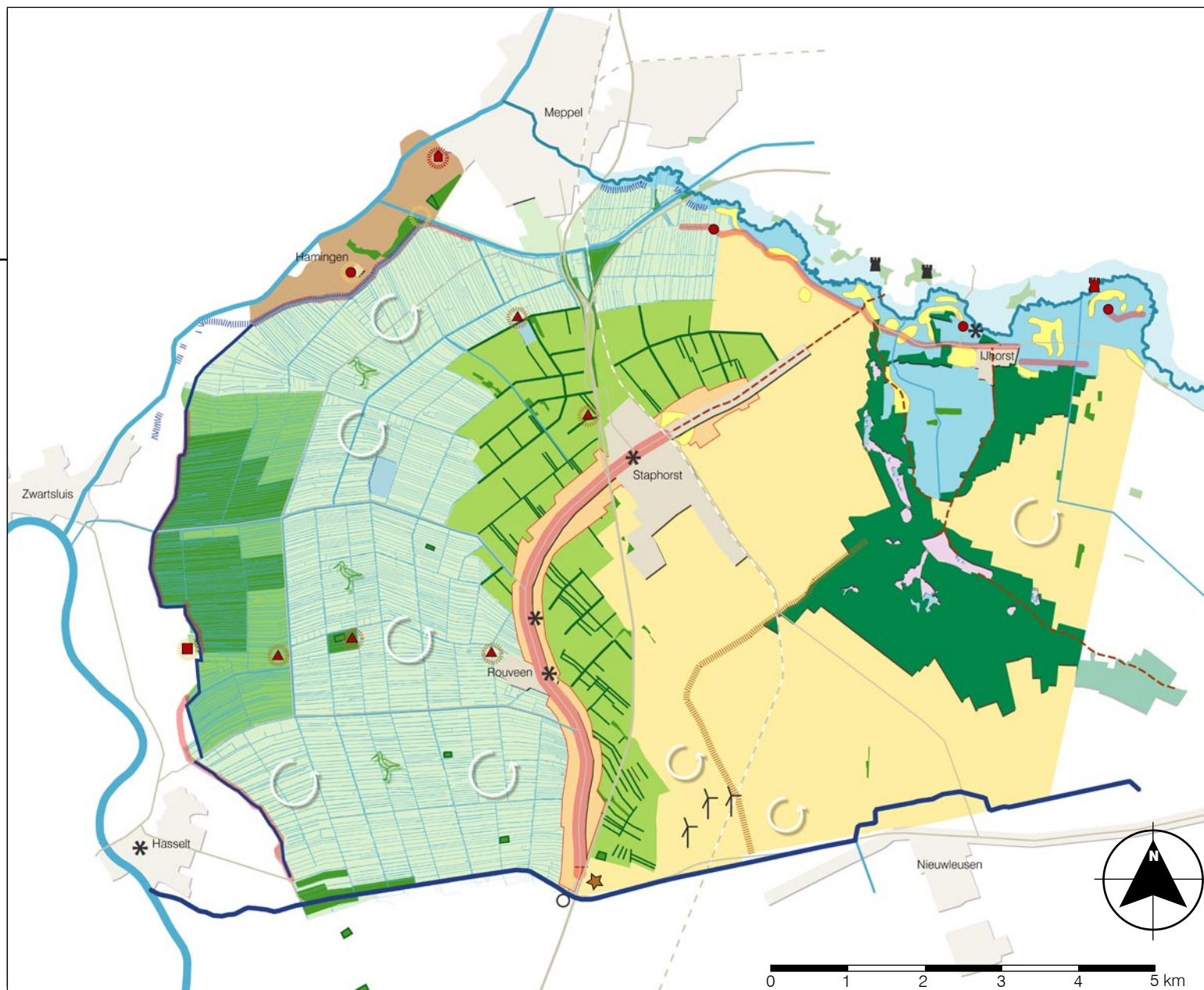

Eendenkooi in het open slagenlandschap

Eiken op de overgang van laag naar hoog

Huidige landschappelijke kwaliteiten

Legenda

Landschapstypen

- Oeverlanden Meppelerdiep
- Slagenlandschap Olde Maten
- Open slagenlandschap
- Houtsingellandschap De Streek
- Jonge ontginningenlandschap
- Bos- en heidelandschap
- Beekdallandschap Reest

Landschapsstructuren

- Waardevolle verkavelingsstructuur van gerende slagenverkaveling met lange opstreckende percelen en herkenbare voormalige ontginningsassen (knik in verkaveling)
- Meanderende beekloop
- Historische turfwinningstvaart; Dedemsvaart
- Historische afwateringstvaart; De Wijk, Stadswijk
- Historische leidijk (achterkade)
- Restanten (14e eeuwse) stouwdijk
- Unieke lintbebouwing Staphorst-Rouveen (beschermd dorpsgezicht)
- Historische ontginningsas
- Historische ontginningsweg

Cultuurhistorische objecten

- Bos met open plekken met heidevelden en vennen
- Historische bewoningsplaats
- Kasteel / buitenplaats (buiten plangebied)
- Voormalige havezathe
- Rivierduin / terp
- Voormalige huisterp
- Rivierduin met voormalig klooster (Zwartewatersklooster)
- Voormalige kerkheuvel
- Voormalige bisschopsschans (deels hersteld)

Natuur- en landschapsbelevingswaarden

- Eendenkooi
- Kleine bolvormige essen/ oude bouwlanden
- Groen- en/of natuurgebied
- Ganzenfoerageer- en weidevogelgebied
- Openheid

Oriëntatiepunten

- Kerktoren
- Windturbine
- Markante toren (buiten plangebied)

BELEID EN ONTWIKKELINGEN

Zowel vanuit het Rijk en de Provincie als vanuit het Waterschap en op gemeentelijk niveau liggen er diverse beleidsopgaven. Het kaartbeeld bij deze bijlage vat het ruimtelijk beleid samen dat het kader vormt voor de landschapsvisie. Een zeer belangrijk beleidskader voor dit Landschapsplan is de Kadernota Buitengebied Staphorst. Het beleid heeft samen met de autonome ontwikkelingen, met name in de landbouw, invloed op de ruimtelijke kwaliteiten en biedt kansen voor verbetering.

Rijks- en Provinciaal beleid

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De belangrijkste opgave vanuit het Rijksbeleid is de realisatie van de EHS. Dit beleid is uitgewerkt in de provinciale Omgevingsvisie Overijssel. De kaart geeft de begrensde gebieden van de EHS weer. Het gaat om de Olde Maten, Veerslootlanden en de oeverlanden langs het Meppelerdiep. Deze gebieden sluiten aan op De Wieden. Ook het Reesdal, de Vledders en Leijer Hooilanden, de Witte Bergen en het Staphorster Bos zijn EHS. De gebieden voor nieuwe natuur zijn in het natuurgebiedsplan begrensd en van doeltypen voorzien. Ecologische verbindingzones verbinden de natuurgebieden. Door middel van de Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving (KIP) wordt in de begrensde gebieden getracht aansluiting te zoeken bij bestaande natuur. In de natuurgebieden komen natuur en recreatief medegebruik op de eerste plaats.

Natura2000

De Olde Maten en Veerslootlanden zijn in procedure van aanwijzing als Natura2000-gebied. De begrenzing staat echter nog ter discussie. Er is een grenswijzigingsvoorstel ingediend bij het ministerie van LNV. De Provincie werkt aan de beheerplannen voor deze gebieden.

Verschillende habitattypen worden beschermd, waarvan de blauwgraslanden het meest bijzonder en meest kwetsbaar zijn. Op gebied van waterhuishouding wordt prioriteit gegeven aan verhoging van het grondwaterpeil, herstel van kwel en maatregelen om water in het natuurgebied vast te houden. Inzet is de bestaande activiteiten zoveel mogelijk ongemoeid te laten¹ en de externe werking van buiten het gebied zo veel mogelijk te beperken.

¹ Verplaatsing van bedrijven is niet uitgesloten.

Voor nieuwe ontwikkelingen in en nabij De Olde Maten en Veerslootlanden is een vergunningstelsel ingesteld. Probleem is de stikstofdepositie (ammoniak) die het halen van de natuurdoelen moeilijk maakt. Een daling hiervan moet op termijn worden gerealiseerd.

Omgevingsvisie Overijssel 2030

De Provincie Overijssel heeft het Streekplan, verkeer- en vervoerplan, waterhuishoudingsplan en milieubeleidsplan samengevoegd tot één Omgevingsvisie. De Omgevingsvisie is de ontwikkelingsvisie voor de fysieke leefomgeving (natuur, landschap, woonomgeving, bereikbaarheid, energie, veiligheid en gezondheid etc.) van de provincie Overijssel voor de komende tientallen jaren.

Het provinciaal beleid staat in het teken van 2 kijkrichtingen; duurzaamheid en ruimtelijke kwaliteit. Duurzaamheid zit in aandacht voor zuinig ruimtegebruik, uitwerking geven aan de wateropgave en een bijdrage leveren aan de reductie van broeikasgassen. De provincie wil ruimte creëren voor duurzame energie, zoals windenergie, koude- warmteopslag, zonne-energie en biomassa. Ruimtelijke kwaliteit betekent dat elke ontwikkeling iets moet bijdragen aan de kwaliteit van de leefomgeving, dat wil zeggen de goede functie op de goede plek op de goede manier ingepast in de omgeving.

Sturing wordt gegeven via ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken. Ontwikkelingsperspectieven geven aan wat waar ontwikkeld kan worden. Ze weerspiegelen de beleids- en kwaliteitsambities. Ontwikkelingen vinden plaats aan de hand van gebiedskenmerken, omschreven in de gebiedskenmerkencatalogus. Deze kwaliteitsopgaven en –voorwaarden hebben te maken met landschappelijke inpassing, infrastructuur, milieuaspecten, bodemaspecten, cultuurhistorie, toeristische en recreatieve aantrekkingskracht, natuur en water.

Onderstaand 'vishaakje' model geeft schematisch de sturing aan of, waar en hoe een ruimtelijke ontwikkeling gerealiseerd kan worden, dus of er behoefte aan is, waar het in de ontwikkelingsvisie paste en hoe het uitgevoerd kan worden.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

(bron: Omgevingsvisie Overijssel, 2009)

Belangrijke beleidskeuzes waarmee de Provincie haar ambities voor 2030 wil realiseren zijn onder meer:

- integrale aanpak van de water- en natuuropgave door optimalisering watercondities (kwaliteit en kwantiteit) voor landbouw, wonen, natuur en landschap;
- realisatie van de EHS in 2018 in de vorm van een vitaal en samenhangend stelsel van natuurgebieden (EHS, robuuste verbindingzones, Natura 2000);

- ontwikkeling ruimtelijke plannen ontwikkelen aan de hand van de specifieke gebiedskenmerken en keuzes voor duurzaamheid door versterking identiteit en onderlinge diversiteit van landschappen en dorpen en behoud en versterking cultureel erfgoed (monumenten, industrieel en agrarisch erfgoed);
- zeker stellen ontwikkelingsmogelijkheden voor de landbouw, met inachtnaam van behoud en versterking van de ruimtelijke kwaliteit.

Meer concreet voor Staphorst betekent dit dat de Olde Maten, Veerslootlanden, Stadsgaten, oeverlanden Meppelerdiep, Reestdal en Staphorsterbos (bestaande natuur, nieuwe natuur EHS en Natura2000 en gebieden waar water de bepalende functie is) gecombineerd worden tot een robuust netwerk met landschappelijke kwaliteit. De Olde Maten is tevens aangewezen als TOP-gebied, gericht op het oplossen van verdrogingsverschijnselen. Voor het houtsingellandschap ligt het accent op veelzijdige gebruiksruimte, dat wil zeggen dat het streven is om de karakteristieke gevarieerde opbouw te versterken. De overige gebieden (open slagenlandschap, jonge ontginningenlandschap) zijn aangewezen als landbouwgebieden die bijdragen aan de kwaliteit van de grote open cultuurlandschappen ("schoonheid van de moderne landbouw"), met het accent op agrarische productie. Ook zijn in de Omgevingsvisie uitbreidingslocaties voorzien en de realisatie van een treinstation in Staphorst.

Europese Kader Richtlijn Water (KRW)

Het Waterschap streeft naar een duurzaam watersysteem. Vasthouden, bergen en afvoeren zijn hierbij het uitgangspunt. Zes grote watergangen in de gemeente zijn waterlichaam KRW. Dat zijn Beentjesgraven, Dedemsvaart, Kloosterzielstreng, Kostverlorenstreng, Reest en Meppelerdiep. Langs de

watergangen worden natuurvriendelijke oevers en plas-draszones gerealiseerd. Ook geldt er een natuurlijker peilbeheer (afgestemd op de functies langs de watergang). Dit is vastgelegd in het Waterplan Staphorst, gezamenlijk beleid van de gemeente, Waterschap Groot Salland en Waterschap Reest en Wieden en onderdeel van Nationaal Bestuursakkoord Water 2003. Een natuurlijker peilbeheer is voor de Kloosterzielstreng en Kostverlorenstreng voor de periode tot 2015 ook onderdeel van Natura 2000. Tevens is het inrichten van de oevers, extensief onderhoud en vispasseerbaar maken opgenomen.

Lokaal beleid

Kadernota Buitengebied

Een zeer belangrijk beleidskader voor dit landschapsplan is de Kadernota Buitengebied. Ruimtelijke ontwikkelingen zullen niet stil staan. Deze nota geeft een beeld van de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied van Staphorst. Het beleid streeft naar een duurzame ruimtelijke ontwikkeling van het buitengebied, die tevens bijdraagt aan de sociale en economische vitaliteit en waarbij cultuurhistorische, landschappelijke en natuurlijke waarden worden behouden of versterkt. In beginsel worden nieuwe functies alleen toegestaan als bestaande functies niet worden aangetast.

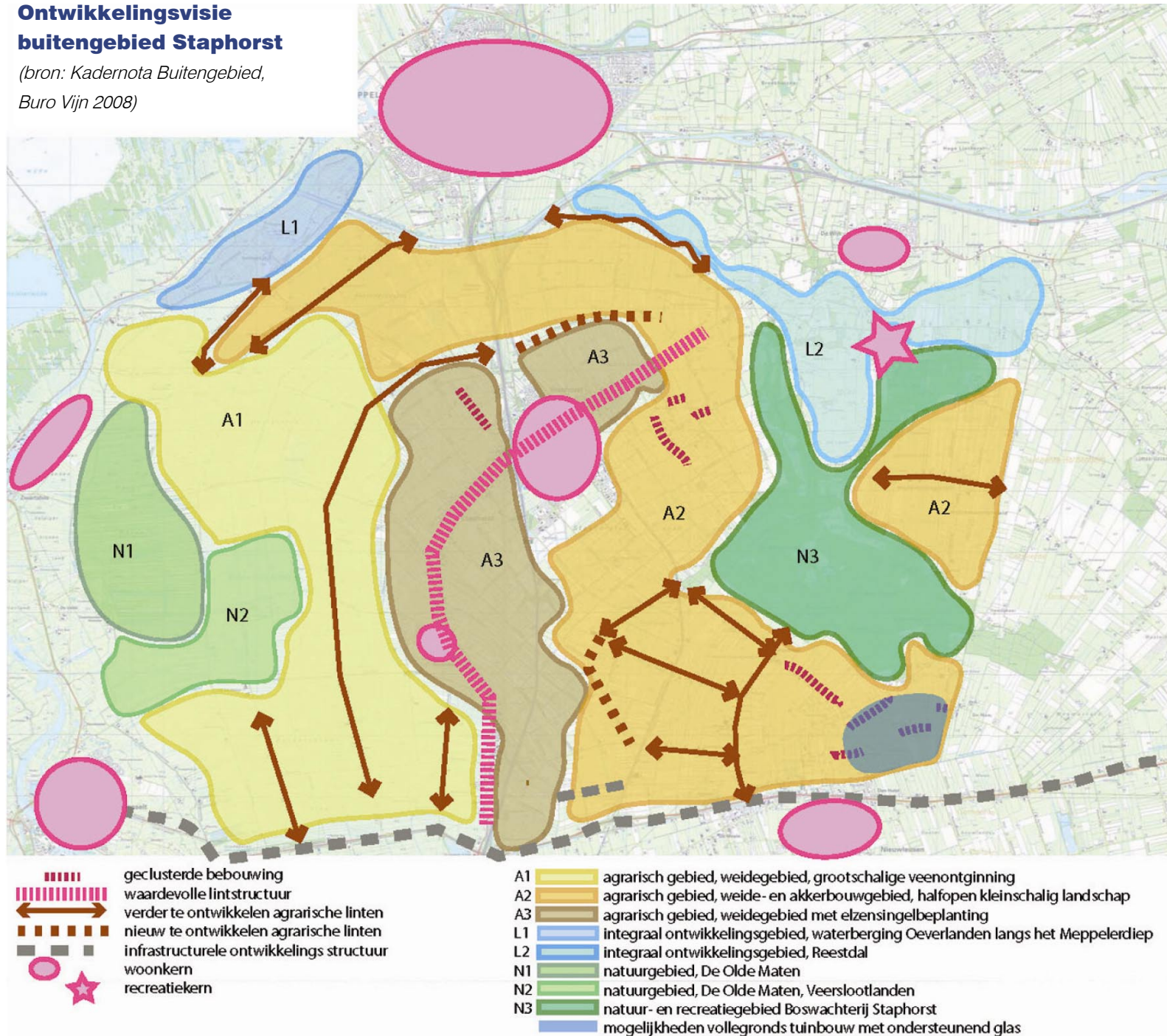
Kort samengevat formuleert de nota het volgende relevante beleid:

Landschap en cultuurhistorie

- Nieuwe ontwikkelingen zijn mogelijk, mits rekening wordt gehouden met de karakteristieken van het landschapstype.
- Bij nieuwe ontwikkelingen dient rekening te worden gehouden met natuur, water en de aanwezigheid van cultuurhistorische en archeologische waarden.

Ontwikkelingsvisie buitengebied Staphorst

(bron: Kadernota Buitengebied,
Buro Vijn 2008)

Agrarische bedrijven en bebouwing

- Bij uitplaatsing van agrarische bedrijven uit de Streek is hervestiging mogelijk in het omliggende buitengebied, mits geen beperkingen voor aanwezige agrarische bedrijven en landschappelijk ingepast.
- In ruilverkavelingsgebied Staphorst wordt ruimte gezocht voor schaalvergroting en eventuele nieuw- of hervestiging van agrarische bedrijven.
- Nieuw- of hervestiging wordt geconcentreerd in enkele linten in het buitengebied.
- Bestaande bedrijven in het buitengebied krijgen de ruimte voor intensivering, specialisatie, schaalvergroting en verbreding, gericht op grondgebonden landbouw, mits landschappelijk ingepast. Nevenactiviteiten moeten plaatsvinden in bestaande gebouwen en mogen niet ten koste gaan van de landbouwfunctie.
- Bestaande intensieve veehouderij mag groeien. Voor nieuwvestiging is geen ruimte.

Landelijk wonen

- In vrijkomende agrarische bebouwing is ruimte voor nieuwe functies, zoals wonen.
- Nieuwbouw van woningen is mogelijk in het kader van rood-voor-rood.
- Nieuwe landgoederen onder voorwaarden mogelijk.

Recreatie

- Kleinschalige recreatieve ontwikkelingen (zoals Bed & Breakfast of "Kamperen bij de boer") zijn mogelijk, mits rekening wordt gehouden met de karakteristieken van het landschap.
- 'Kamperen bij de boer' is mogelijk als nevenactiviteit. Daarnaast is kleinschalige verblijfsrecreatie of B&B mogelijk op voormalige agrarische bedrijven. B&B is ook mogelijk bij

burgerwoningen.

- De gemeente biedt ruimte aan routegebonden recreatie en de ontwikkeling van dagrecreatieve voorzieningen.

Landinrichting Staphorst/ Reestdal – (bron: "Schetsschuit" 2009)

Landinrichting Staphorst/ Reestdal is recent gestart en bevindt zich in de verkenningsfase. De gebiedsontwikkeling is een samenwerkingsverband van de gemeente Staphorst met de gemeente Hardenberg, de Provincie, het Waterschap Reest en Wieden en DLG.

De belangrijkste opgaven zijn:

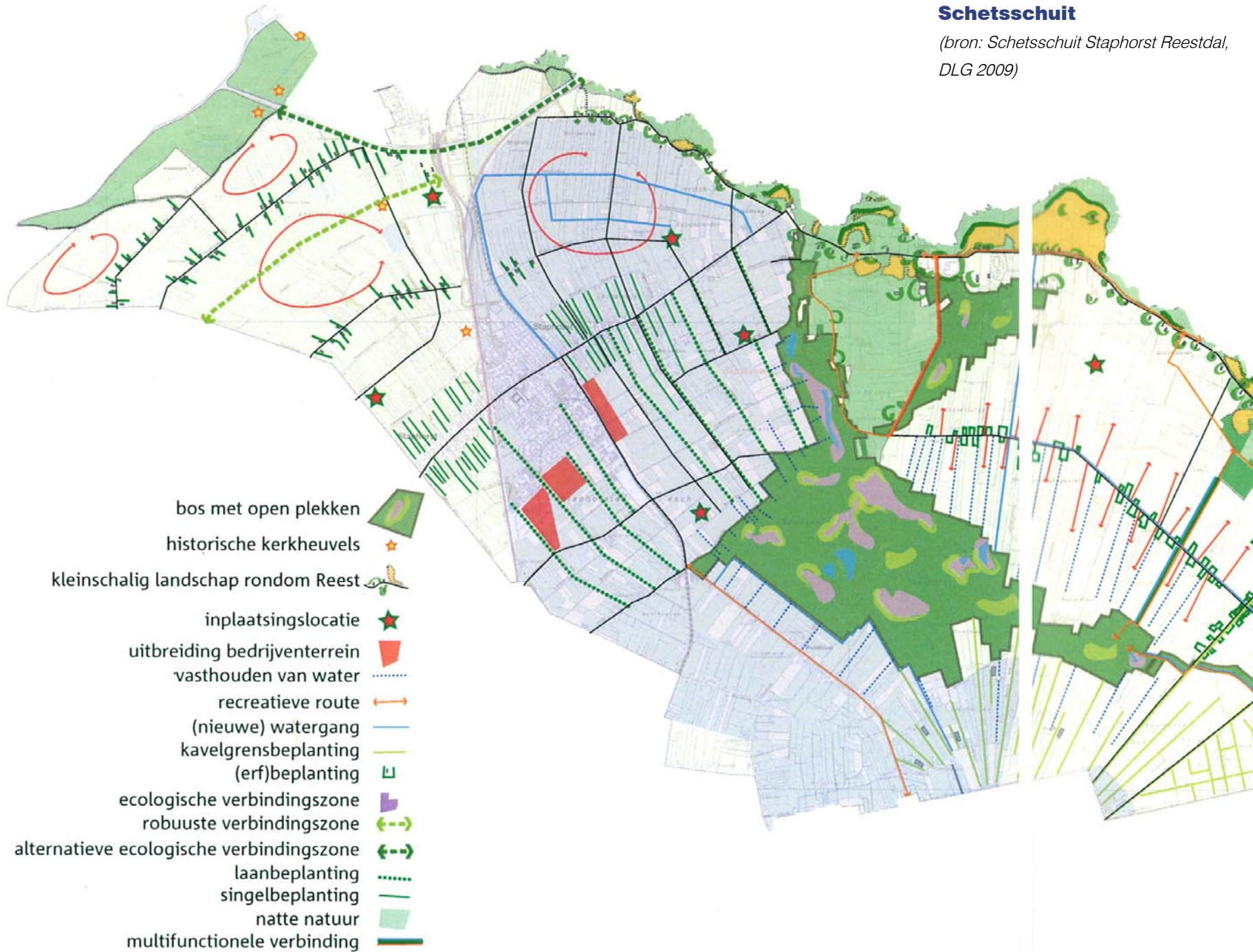
- versterken van de agrarische structuur, met name verkaveling;
- realiseren EHS en nieuwe natuur rondom het Reestdal;
- realiseren van waterveiligheid, het vasthouden van water in het beekdal in extreme situaties en het verbeteren van de waterhuishouding ten behoeve van landbouw en natuur;
- versterken landschappelijke structuur.

In 'schetsschuit', het resultaat van schetssessies met bewoners, gebruikers, agrariërs, natuur- en waterschapsmensen, overheden en specialisten, is een streefbeeld tot 2030 voor het gebied gegeven. Het streefbeeld houdt in:

- toekomstgerichte landbouw door het verbeteren van de verkaveling, aanwijzen van gebieden waar landbouw nummer één is, schaalvergroting en verbrede landbouw;
- inplaatsingslocaties voor agrarische bedrijven die elders geen ruimte meer hebben;
- ecologische verbindingzones Hoogeveense Vaart, Rienkskanaal (Natte as) en zuidoostpunt Staphorster Bos;
- ruimte voor bedrijvigheid en nieuwe economische dragers, zoals multifunctionele centra, koeriersdiensten, verbrede landbouw en nieuwe invullingen voor VAB's;

Schetsschuit

(bron: Schetsschuit Staphorst Reestdal,
DLG 2009)

- meer ruimtelijke afwisseling in het Staphorster Bos, behoud van de bosranden, vasthouden van water ten westen van het bos;
- behoud karakteristieke architectuur en verschillen tussen Westerhuizingerveld, Staphorst en Reestdal;
- nieuwe functie voor zandwegen, zoals recreatieve verbinding tussen Staphorster Bos en de Olde Maten;
- sterk landschappelijk casco met ruimte voor de boeren in het slagenlandschap door kap restanten van elzensingels en herplant met onderlinge afstand van 125 meter tussen de singels;
- uitbreiding tuinbouwgebied met ondersteunend glas bij Punthorst aangrijpen om oude slagenstructuur te herstellen en de glastuinbouw in te passen;
- verschraling van de natte hooilanden in het Reestdal.

Nota Belvédère Staphorst

Naast het feit dat de lintbebouwing van de Streek een beschermd dorpsgezicht is, zijn binnen de gemeente Staphorst twee Belvédèregebieden aangewezen: Staphorst en Reestdal. Deze gebieden zijn in de Nota Belvédère bestempeld als gebieden met grote cultuurhistorische betekenis. Voor beide gebieden geldt dat wordt ingezet op het instandhouden en het ontwikkelen van de cultuurhistorische identiteit. Instandhouding gebeurt door vastlegging in bestemmingsplannen. Ontwikkeling vindt plaats door een integrale benadering en aansluiting bij lokale initiatieven met name op gebied van natuurontwikkeling, natuurbeheer, waterbeheer en recreatie. Voor Belvédèregebied Staphorst kan ook worden ingespeeld op bestaande ontwikkelingen zoals verstedelijking en infrastructuur. Een kans voor versterking van de cultuurhistorische identiteit van het Reestdal is het Overijsselse landbouwproject voor herintroductie van oude gewassen van voor de maïscultuur. Het gaat bij Belvédère nadrukkelijk niet om behoud maar om 'behoud door ontwikkeling'. Het

Belvédèrebeleid zet in op het behouden van de waarden van het verleden voor de toekomst en hier een nieuwe betekenis aan toekennen zonder het gebied 'op slot' te willen doen. Nota Belvédère Staphorst is integraal met bewoners opgesteld.

Bestemmingsplan Buitengebied (uitgangspunten)

Het Bestemmingsplan Buitengebied wordt herzien met als basis de Kadernota Buitengebied. De nota gaat niet concreet in op individuele locaties, daarom is een Nota van uitgangspunten Bestemmingsplan Buitengebied opgesteld.

Belangrijke uitgangspunten op het gebied van landschap zijn:

- Bij bouw aanvragen van agrarische bedrijven, waarbij ruimtelijke schaalvergroting plaats vindt moet een inrichtingsschets worden ingediend met o.a. aandacht voor het landschap/verbetering van de ruimtelijke kwaliteit en de Kwaliteitsimpuls Groene omgeving uit de Omgevingsvisie Overijssel.
- Monumentale bomen als aanduiding op de kaart opnemen. Bestaande (elzen)singels en andere waardevolle landschappelijke elementen/structuren specifiek bestemmen en beschermen via een aanlegvergunningstelsel. Nieuwe landschapselementen zijn bij recht toegestaan binnen de bestemming agrarisch met waarden en natuur.
- Bestaande zandwegen zullen wegens hun karakteristiek specifiek worden bestemd. Aanlegvergunningstelsel voor verharding, indien voldoende noodzaak daarvoor bestaat.
- Hout en fruitteelt toestaan in het kleinschalige landschap tussen de Punthorst en de Maat en in het halfopen landschap van het Westhuizingerveld, elders niet.
- Nieuwe landgoederen zijn in principe denkbaar aansluitend aan natuurgebied en bos.
- Natuurlijke laagtes in het hele plangebied beschermen tegen egalisatie.

Ontwikkelingsvisie stadsrandzone Meppel – Reestdal

Deze visie beslaat een klein deel van de gemeente Staphorst gelegen ten oosten van Meppel in een soort driehoek tussen de Reest, de A28 en A32 en vormt een uitwerking van het gebiedsplan Samen over de Reest. Ook beslaat het plan een deel van het Meppelse grondgebied. Doel is de ontwikkeling van deze stadsrandzone tot een aantrekkelijk gebied, waar het landschap en identiteit van het Reestdal herkenbaar en beleefbaar is.

Daartoe zijn een aantal projecten geformuleerd:

- Herstel benedenloop Reestdal: Realiseren van een natuurlijker Reestdal met schoner water en een natuurlijke peildynamiek ten bate van de beekdalflora en –fauna.
- Vitaal en historisch cultuurlandschap: Voor het Staphorster deel zet het plan in op het tegengaan van de slijtage en verloedering van het zandontginningenlandschap en het geven van een nieuwe impuls door inrichting en beheer van erven en gronden. Opgave is het open houden van het landschap met behulp van de grondgebruikers en een bijdrage leveren aan het weidevogelbeheer.
- Veilige en aantrekkelijke routes en poorten: Sterkere beleving van het Reestdal dicht bij de stadsrand van Meppel voor o.a. wandelaars en fietsers.
- Groenblauwe zone A28-Hoogeveense Vaart: Verbinden van de natuurgebieden de Wieden, het Reestdal en de Wold Aa voor soorten die gebonden zijn aan droge en natte ecotopen.

Beleidsnotitie ‘Open plekken Staphorst’

De notitie is een voortvloeisel de Belvédère nota en biedt randvoorwaarden voor de invulling van open plekken achter de lintbebouwing van Staphorst-Rouveen ten behoeve van woningbouw.

Randvoorwaarden zijn onder andere:

- Het woningtype moet gebaseerd zijn op de Staphorster boerderij, qua positionering op de kavel, hoofdvorm, nokrichting, goothoogte en gevelindeling.
- Er dient voldoende afstand gehouden te worden tot de weg.
- In bepaalde situaties kan het lint onder voorwaarden worden uitgebreid door achter de laatste boerderij een nieuwe boerderij te bouwen.
- Karakteristieke zichtlijnen vanuit de lintbebouwing naar het achterliggende gebied dienen onbebouwd te blijven, deze open plekken zijn aangewezen en uitgesloten van bebouwingmogelijkheden.

‘Bossies an de diek’, ‘Boeren planten bomen’ en ‘Boomgaard op je erf’

De gemeente heeft verschillende lokale beleidsplannen met tot doel het stimuleren van erf- en perceelgrensbeplanting. Aan deze regelingen zijn subsidies gekoppeld.

Voor de lintbebouwing van Staphorst-Rouveen is dat 'Bossies an de diek'. Hieraan is een gemeentelijke subsidieregeling gekoppeld die het mogelijk maakt om tot herstel van het karakteristieke dorpsgezicht te komen door het terugbrengen van de oorspronkelijke beplanting op de erven van de boerderijen. 'Boeren planten bomen' is zo'n zelfde regeling maar dan voor alle erven buiten de bebouwde kom. Ten oosten van de A28 wordt daarnaast in 'Boomgaard op je erf' met subsidies de aanleg van fruitgaarden bij de boerderijen gestimuleerd om het voedselaanbod voor zoogdieren en vogels in dit gebied te vergroten.

Ook bestaat er een subsidieregeling voor elzensingels in het kader van Groenblauwe diensten² (projectvoorstel elzensingellandschap Rouveen).

² Groenblauwe diensten is een regeling voor herstel en duurzaam beheer van particuliere landschapselementen, met name in het houtsingellandschap. Deze regeling is per 10 februari 2010 in werking getreden.

Welstandsnota

Iedere aanvraag voor een bouwvergunning in de gemeente Staphorst wordt getoetst aan welstandscriteria. Bepalend voor de ruimtelijke kwaliteit van de bebouwing is zowel de kwaliteit van de individuele gebouwen, als de kwaliteit van het totaalbeeld van gebouwen in hun onderlinge samenhang. De nota geeft richtlijnen voor aan- en uitbouwen, bijgebouwen en overkappingen, kozijn- en gevelwijzigingen, dakkapellen, erfafscheidingen e.d.

Beleidsnotitie recreatie en toerisme

De Beleidsnotitie Recreatie en Toerisme richt zich op de verblijfsrecreatievoorzieningen voor toeristen. Ook de faciliteiten, activiteiten en evenementen op (dag)recreatief terrein, die zowel beschikbaar en toegankelijk zijn voor de inwoners van Staphorst als voor toeristen en andere mensen van buiten de gemeente, zijn meegenomen.

De gemeentelijke doelstellingen ten aanzien van recreatie en toerisme zijn (samengevat):

- uitbreiding kleinschalige verblijfsrecreatie rondom lint Staphorst/ Rouveen;
- kwaliteitsverbetering grootschalige verblijfsrecreatie IJhorst, geen uitbreiding;
- bevorderen bereikbaarheid en toegankelijkheid van de Olde Maten en het Reestdal, met focus op natuurbeleving en extensieve recreatie;
- realiseren van een netwerk van aantrekkelijke en veilige fietsroutes;
- bevorderen van de samenwerking tussen alle betrokken partijen.

Ontwikkelingen en trends

Er zijn verschillende ontwikkelingen gaande in het buitengebied die van invloed zijn op de ontwikkeling van het landschap en kansen bieden voor versterking van het landschap.

Schaalvergroting in de landbouw

De schaalvergroting in de landbouwsector zal zich naar verwachting ook in de komende jaren blijven voortzetten. Schaalvergroting vindt plaats door modernisering van de landbouw en door een ontwikkeling richting minder maar grotere landbouwbedrijven. Dit vraagt om een goede visie op en strategie voor het behoud en de ontwikkeling van het landschap, rekening houdend met de agrarische sector.

Nieuwe erven in het buitengebied

In het kader van de landinrichting zal mogelijk gezocht worden naar nieuwe locatie voor her- dan wel nieuwvestiging van agrarische bedrijven. Ook zullen in het kader van functieverandering (rood-voor-rood) huidige agrarische erven worden omgevormd tot burgererven. Daarbij is landschappelijke inpassing een belangrijk aandachtspunt. Vanuit ruilverkaveling Rouveen zijn overigens ook nieuwe clusters van erven ontwikkeld. In het kader van Landinrichting Staphorst / Reestdal kan een soortgelijke ontwikkeling ook in dat gebied plaatsvinden.

Nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen

Uitbreiding van de kern Staphorst met bedrijventerrein en woonwijken zijn in te toekomst te verwachten. Het Landschapsplan Staphorst kan aanbevelingen doen over locatiekeuzen.

Nieuwe landgoederen

Bij IJhorst liggen twee landgoederen. Mogelijk worden in de toekomst initiatieven genomen om nieuwe landgoederen te stichten. Hiervoor is provinciaal beleid ontwikkeld. Zo kunnen nieuwe landgoederen van minimaal 10 hectare met een "landhuis van allure" worden aangelegd. Voor NSW-landgoederen geldt volgens de provinciale regeling een minimum grootte van 5 hectare. In het Landschapsplan Staphorst kunnen indien nodig aanbevelingen worden opgenomen voor lokaal landgoederenbeleid.

Ruimtelijke gevolgen van beleid en ontwikkelingen

De hierboven beschreven samenvattingen van beleidsdocumenten en ontwikkelingen bieden uitgangspunten en kansen voor de ontwikkeling van het landschap. In deze paragraaf wordt per thema beschreven welke aandachtspunten en aanknopingspunten er zijn.

Natuurontwikkeling

Als gevolg van het natuurbeleid zal het ruimtelijke beeld van de natuurgebieden en ecologische verbindingzones in de toekomst veranderen. In het gebied de Olde Maten zullen delen een open landschapsbeeld krijgen, als gevolg van het open maken van petgaten (trekgaten). Andere delen kunnen een meer gesloten beeld krijgen, als gevolg van veranderingen in beheer. Ook het landschappelijke beeld van het Reestdal zal als gevolg van natuurbeleid veranderen. Het landschapsplan zal vanuit het landschapsbeeld redenerend een visie op de landschappelijke ontwikkeling van onder meer Reestdal geven. Deze visie kan enigszins afwijken van het gewenste "natuurbeeld".

Water

Bij de uitvoering van waterbeleid zullen de eerste veranderingen zichtbaar zijn aan de inrichting van waterlopen. Een aantal waterlopen, bijvoorbeeld langs de Oostermenneweg is al opnieuw ingericht. Door de aanleg van oeverzones ontstaan nieuwe landschapselementen met riet en mogelijk opgaande beplanting.

Cultuurhistorie

Het cultuurhistorische beleid biedt kansen voor behoud en herstel van historische bebouwing en hun omgeving (erven en landschapselementen), zoals in de Streek, en van historisch landgebruik, bijvoorbeeld in het Reestdal.

Nieuw erf in het buitengebied met een aanzet tot landschappelijke inpassing

Bebouwing in het buitengebied

De volgende onderdelen van ruimtelijk beleid zoals onder meer verwoord in de Kadernota Buitengebied kunnen verder worden uitgewerkt in het landschapsplan:

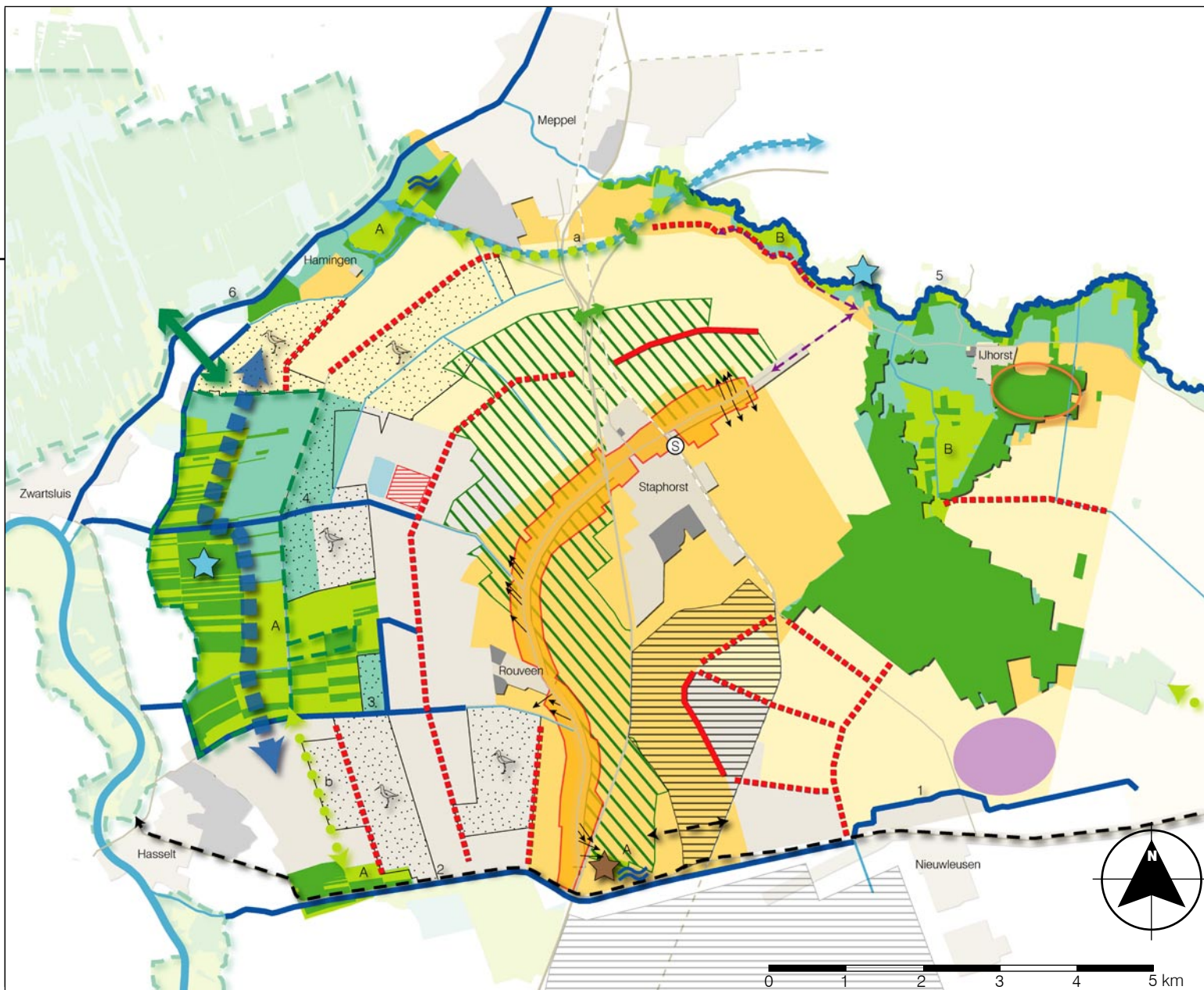
- Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met onder meer de karakteristieken van de landschapstypen en cultuurhistorische waarden. In het landschapsplan wordt beschreven wat de karakteristieken en waarden precies zijn en hoe deze kunnen worden behouden en ontwikkeld.
- Landschappelijke inpassing bij nieuw- of hervestiging van landbouwbedrijven en uitbreiding tuinbouwgebied met ondersteunend glas. In het landschapsplan worden per landschapstype bouwstenen voor landschappelijke inpassing uitgewerkt.
- Verder te ontwikkelen en nieuw te ontwikkelen agrarische linten.
- Het beleid biedt mogelijkheden voor VAB's, nieuwe woonerven in het kader van rood-voor-rood en nieuwe landgoederen.

Bij dergelijke ontwikkelingen zullen de landschapsvisie en de bouwstenen voor landschappelijke inpassing een landschappelijk kader bieden.

Landinrichting Staphorst / Reestdal

- Het versterken van de landschappelijke structuur is expliciet een opgave voor het plangebied van het landinrichtingsproject. Het landschapsplan kan hierbij aansluiten, of juist meer aandacht geven aan andere deelgebieden.
- De herverkaveling vraagt om een strategie met betrekking tot behoud en ontwikkeling van perceelgrensbeplanting. In het uitvoeringsplan van het landschapsplan wordt dit verder uitgewerkt.

Ruimtelijke gevolgen van beleid

Legenda

- Behouden bestaande natuur- en bos-gebieden en wateren (SPO)
- EHS - begrensd:
Robuuste natuurontwikkeling en openstelling voor publiek (OVO)
- EVZ - zoekgebied:
Ontwikkelen natuurwaarden (OVO)
a. EVZ Wieden - Reest-Wold Aa
b. EVZ Olde Maten - Stadsgaten
- Versterking Natte As - zoekgebied (HEO)
- Ontwikkelen Nieuwe Natuur (NGP)
A. Ontwikkelen natte natuur met grasland, moeras en bloemrijk nat soortenrijk grasland
B. Ontwikkelen beekdalnatuur met nat bloemrijk grasland, dotterbloemgrasland, moeras en op esgronden akkerbeheer (Nieuwe Natuur)
- Groene Kruispunt West; Wieden - Olde Maten
- Natura 2000 gebied (OVO)
(begrenzing kan nog veranderen)

Weidevogelgebied (OVO)

Realiseren faunapassage (o.a. herstel verbinding Reest) (SMR/ GSR)

Waterlichaam KRW (WPS)

1. Beentjesgraven
2. Dedemsvaart
3. Kloosterzielstreng
4. Kostverlorenstreng
5. Reest
6. Meppelerdiep

Vaart met oevers voor natuur en recreatie (SMR)

Topgebied voor aanpak verdroging (OVO)

Waterberging (OVO)

Herstel bisschopsschans; combinatie cultuurhistorie, waterberging, nieuwe natuur (rietoevers)

Beschermen karakteristiek dorpsgezicht (KICH)

Behouden karakteristieke zichtlijnen in lint (BOP)

Zoekgebied voor de oprichting van windturbines met inachtneming van landschaps- en natuurwaarden (OVO)

Uitbreiding zandwinlocatie (OVO)

Landschappelijke inpassing verblijfsrecreatie (GSR)

Mogelijkheid volgrond tuinbouw met ondersteunend glas - zoekgebied (KNB)

Mixlandschap landbouw, natuur, water en wonen (OVO)

Gebiedsontwikkeling / ruilverkaveling Staphorst Reestdal

Gebied elzensingelproject

Verder te ontwikkelen agrarische linten (KNB)

Nieuw te ontwikkelen agrarische linten (KNB)

Woningbouw/ aanleg bedrijventerrein i.c.m. water, groen en infrastructuur (OVO)

Aan te leggen fietspaden (RPF)

Ontwikkelingsstructuur infrastructuur (KNB)

Nieuw treinstation (OVO)

KNB = Kadernota Buitengebied
 OVO = Omgevingsvisie Overijssel
 SMR = Stadsrandzone Meppel-Reest
 WPS = Waterplan Staphorst
 BOP = Beleidsnotitie open plekken Staphorst
 NGP = Natuurgebiedsplan Overijssel
 KICH = Kennisinstructuur Cultuurhistorie
 RPF = Raamplan Fietspaden
 HEO = Herbegrenzing EHS Overijssel
 GSR = Gebiedsplan Samen over de Reest

bijlage **C**

INVENTARISATIE LANDSCHAPSELEMENTEN

Solitaire elzen of restanten van een elzensingel?

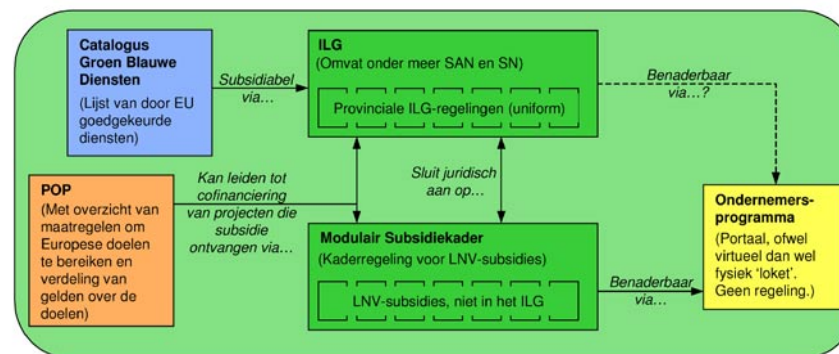
SUBSIDIEBRONNEN

Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG)

Uitvoering: Provincie Overijssel

Omschrijving: Het Investeringsbudget Landelijk Gebied bundelt bijna alle subsidieregelingen met betrekking tot landschap tot één budget. Dat geldt ook voor de subsidies uit het Europees Plattelands Ontwikkelingsprogramma 2007-2013 (POP II). Met dit ILG-budget moet de provincie zowel haar eigen doelen voor het landelijk gebied als de rijksdoelen realiseren.

De provincie vormt hiermee de schakel tussen de regio en het Rijk. Samenwerking met de regio is vastgelegd in het provinciaal meerjarenplan (PMJP). Dit PMJP is een samenwerkingsverband tussen de provincie, de gemeentes en de waterschappen. Hierin staat wat de doelen van de provincie zijn en met wie zij die doelen wil bereiken. De prestatieafspraken tussen Rijk en provincie gelden voor een periode van 7 jaar (2007-2013).

De komende jaren (tot 2013) richt de Provincie Overijssel zich op de volgende aspecten:

- **Perspectiefvolle landbouw:** Verbetering van de ruimtelijke structuur van de landbouw, verbreding en versterking van de economische basis van de landbouw, ontwikkeling van een ecologisch duurzame landbouw.
- **Behoud en versterking van de kwaliteit van natuur en (cultuur)landschap:** Realisatie van de ecologische hoofdstructuur, bescherming van natuurwaarden en soortendiversiteit, behoud en versterking van dragende landschapsstructuren en (cultuurhistorische) kwaliteiten, stimulering van aanleg, herstel en beheer van landschapselementen, realisatie van de gewenste (water)bodemkwaliteit.
- **Economische vitaliteit:** Dynamiek van de niet-agrarische bedrijvigheid, waaronder dynamiek van de toeristisch-recreatieve sector.
- **Sociale vitaliteit en leefbaarheid:** Instandhouding en versterking van de basisvoorzieningen, behoud van sociale cohesie en vitaliteit, behoud en ontwikkeling van historische en kenmerkende waarden in landschap en ruimtelijke ordening.
- **Veerkrachtig watersysteem:** Zorg voor voldoen stroomgebied aan de normen voor wateroverlast, zorg voor voldoen waterlichamen conform het Stroomgebiedsbeheersplan voor Rijn-Oost aan de ecologische en chemische kwaliteitsnormen uit de Europese Kaderrichtlijn Water.

(bron: PMJP Overijssel, 2006)

Voor de uitvoering en concretisering is Overijssel opgedeeld in 7 regio's, waarvan Noordoost-Overijssel relevant voor de gemeente Staphorst.

Samen met gemeenten en waterschappen stelt de provincie jaarlijks gebiedsprogramma's op die een concrete doorvertaling zijn van het PMJP naar de gebieden. Die gebiedsprogramma's vormen de basis voor juridisch bindende afspraken tussen de provincie en elke bestuurlijke partner afzonderlijk en voor subsidies aan tal van maatschappelijke organisaties die bijdragen aan het realiseren van het PMJP.

Voor POP II-gelden wordt naast de ILG-criteria ook aan de Europese criteria voor deze regeling getoetst. Beoordeling ligt bij Dienst Landelijk Gebied (DLG). Voor de lopende periode tot 2013 zijn er geen gelden meet vanuit het PMJP beschikbaar.

Groene en Blauwe Diensten

Uitvoering: Provincie Overijssel, team Subsidieverlening

Doelgroep: Gemeenten of rechtspersonen zoals stichtingen

Omschrijving: Grondeigenaren die een landschapselement op hun grondgebied willen aanleggen, beheren of onderhouden, dragen bij aan het behoud van het Overijsselse landschap. Daarmee leveren zij een groen of blauwe dienst aan de samenleving. Betaling voor deze dienst kan geschieden vanuit Groene en Blauwe Diensten, welke via de gemeente worden aangeboden. De gemeente dient daartoe op basis van haar Landschapsplan een projectvoorstel te maken, inclusief geplande inzet en kosten. Om financiering voor het project voor een periode van 20-30 jaar te garanderen wordt een (landschaps)fonds opgericht. De gemeente vult het fonds en de provincie verdubbeld het bedrag. Kortom Groen en Blauwe Diensten zijn provinciale subsidies voor de uitvoering, organisatie en opstellen van projectvoorstellen, mits niet in aanmerking komend voor gemeentelijke subsidie (zie onder).

Groene en Blauwe Diensten elzensingels Rouveen

Uitvoering: Gemeente Staphorst, Afdeling Groen / Stichting Groenblauwe Diensten

Doelgroep: Particulier

Omschrijving: Subsidie voor het herstellen, aanleggen en onderhouden van elzensingels binnen een projectgebied in Rouveen. Na eventuele aanleg of herstel is er voor de singels een subsidie met een contractperiode van 21 jaar voor onderhoud. Ook de in de ruilverkaveling aangelegde singels komen in aanmerking.

Subsidiestelsel Natuur- & Landschapsbeheer (SNL)

Uitvoering: Dienst Regelingen (LNV), Dienst Landelijk Gebied, Algemene Inspectiedienst

Doelgroep: agrarisch natuurbeheerders, professioneel terreinbeherende organisaties en particulieren, stichtingen, gemeenten, etc. die natuurterreinen beheren

Omschrijving: Vanaf 1 januari 2010 zijn de Provinciale Subsidieregeling Natuurbeheer (PSN), de provinciale Subsidieregeling Agrarisch Natuurbeheer (PSAN) en het Programma Beheer vervallen en is het Subsidiestelsel Natuur- & Landschapsbeheer (SNL) in werking getreden. Dit nieuwe stelsel

is een verbetering en gebouwd met de ervaringen rond de uitvoering van het Programma Beheer. SNL wordt in het kader van het ILG onder verantwoordelijkheid van de Provincie Overijssel uitgevoerd.

SNL bestaat uit 2 subsidieregelingen:

1. subsidieregeling Natuur- en Landschapsbeheer
2. subsidieregeling Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap, d.w.z. eenmalige investeringen ter verbetering van de natuurkwaliteit

De beheersubsidie bestaat uit subsidiemogelijkheden voor natuurbeheer, agrarisch natuurbeheer en landschapsbeheer. Het stelsel SNL werkt daarom niet zonder een natuurbeheerplan. Daarom is het Natuurbeheerplan Overijssel opgesteld. In het natuurbeheerplan staat waar er natuur begrensd is en welk beheer daar gewenst is. Deze natuurbeheerplannen zijn een wijziging ten opzichte van de oude gebiedsplannen in het kader van Programma Beheer. Op een beheertypenkaart staat aangegeven welke gebieden voor subsidie in aanmerking komen. De natuurdoelen zijn benoemd volgens de nieuwe indeling uit het nieuwe stelsel SNL, de Index Natuur en Landschapsbeheer. Deze index is het instrument voor de sturing op doelen, de financiering van het natuur- en landschapsbeheer en de monitoring. De Index bestaat uit de onderdelen natuur (N), agrarische natuur (A) en landschapselementen (L). Daarbij wordt een onderscheid gemaakt in doelen (natuurtypen, agrarische natuurtypen en landschapselemententypen) en beheertypen (natuurbeheertypen, agrarische beheertypen en landschapsbeheertypen). De Index vervangt de huidige natuurdoeltypen, de Programma Beheerpakketten en de gehanteerde typologieën van de verschillende beheerders en integreert de habitattypen van Natura 2000. Landschapsbeheertypen die subsidiabel zijn, zijn houtwal en houtsingel, elzensingel, hakhoutbosje, knotboom, eendenkooi, poel en klein historisch water, rietzoom/ klein rietperceel.

Om in aanmerking te komen voor subsidies uit Kwaliteitsimpuls Natuur en Landschap gaat het om een kwantitatieve of kwalitatieve opgave om in een gebied de natuurkwaliteit te verbeteren. Dit kan door:

- verwerving van gronden door natuurontwikkeling;
- (her)inrichting van terreinen;
- functieverandering van landbouwgrond naar natuur;
- herstel van milieu- en waterkwaliteit;
- kwaliteitsverbetering van bestaande natuur.

Een ambitiekaart (onderdeel van het natuurbeheerplan) beschrijft de gewenste eindsituatie van natuurterreinen en agrarische natuurgebieden. Dit in tegenstelling tot de beheertypenkaart, die de huidige situatie van de terreinen aangeeft en daarmee de basis voor de beheersubsidies. Het verschil tussen de ambitiekaart en de beheertypenkaart geeft aan of er gebruik kan worden gemaakt van een (investerings)subsidie Kwaliteitsimpuls.

Subsidiabel zijn:

- maatregelen voor verbetering van de natuurkwaliteit in een bestaand natuurterrein waarbij het beheertype niet veranderd;
- inrichtingsmaatregelen in een bestaand natuurterrein waarbij van het aanwezige beheertype wordt overgestapt naar het gewenste beheertype;
- inrichtingsmaatregelen waarbij landbouwgrond wordt omgevormd naar natuurterrein;
- inrichtingsmaatregelen op landbouwgrond om de kwaliteit van een aanwezig agrarisch beheertype te verhogen;
- inrichtingsmaatregelen op landbouwgrond met als doel nieuwe landschapselementen aan te leggen.

Het natuurbeheerplan geeft dus aan welk specifiek beheer de Provincie wenst in een bepaald gebied en welke beheerpakketten daarvoor open staan. De subsidieaanvraag moet dus passen binnen de doelstellingen van het natuurbeheerplan.

Aanvraag van de subsidies is op vrijwillige basis. Agrariërs en particuliere beheerders kunnen zelf kiezen of ze gebruik willen maken van de subsidieregeling of de grond aan de overheid verkopen. Particulier natuurbeheer wordt in Overijssel overal mogelijk gemaakt.

Regeling Draagvlak Natuur

Uitvoering: Dienst Regelingen (LNV)

Doelgroep: Stichtingen, verenigingen of samenwerkingsverbanden hiertussen die zich voornamelijk richten op natuur, bos en landschap (statutair vastgelegd), in meer dan één provincie actief zijn en voor minder dan 90% afhankelijk zijn van rijksmiddelen.

Omschrijving: De regeling bestaat uit 2 onderdelen:

1. De regeling stimuleert organisaties die projecten uitvoeren gericht op natuur- en milieueducatie, voorlichting, visievorming en samenwerking tussen organisaties. Projecten bestaan uit concrete producten en activiteiten die aan één of meer projectdoelstellingen van de regeling moeten voldoen.
2. De regeling stimuleert organisaties die door middel van programma's de maatschappelijke betrokkenheid bij natuur vergroten. Programma's zijn vooral gericht op processen en het benutten van de rol van de uitvoerende organisatie. De programma's moet ook aan één of meer programmadoelstellingen voldoen.

Subsidie Landgoed als natuurschoon (NSW)

Uitvoering: Dienst Regelingen (LNV)

Doelgroep: Eigenaar of erfpachter van een landgoed

Omschrijving: Het biedt fiscale voordelen om een landgoed te rangschikken onder de Natuurschoonwet 1928 (NSW). De belangrijkste voorwaarden om hiervoor in aanmerking te komen zijn:

- Het landgoed is minstens 5 ha. groot, aaneengesloten, of (deel van een) historische buitenplaats van minimaal 1 ha. Onder nadere voorwaarden kan een onroerende zaak van minder dan 5 ha. ook als NSW-landgoed worden aangemerkt.
- Het landgoed bestaat voor minstens 30% uit houtopstanden of natuurterreinen. Een combinatie van beide is ook mogelijk.

Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving

Uitvoering: Provincie Overijssel, team Subsidieverlening

Doelgroep: Gemeenten

Omschrijving: Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving heeft tot doel het versterken van de gebiedskenmerken en de realisatie van provinciale doelen:

- buffering en versterking EHS;
- versterking landschap en ruimtelijke kwaliteit in Nationale Landschappen en -Parken;
- versterking landschap en ruimtelijke kwaliteit in mixgebieden en/of lokaal landschappelijk geprioriteerde gebieden;
- versterking gebiedskenmerken en structuren die in de catalogus Gebiedskenmerken (provincie) als normatief of richtinggevend zijn aangemerkt;
- versterking cultuurhistorische waarden;
- versterking groen/blauwe netwerken;
- verbetering toegankelijkheid t.b.v. recreatief medegebruik.

De subsidie bedraagt maximaal 100% van de subsidiabele kosten met een maximum van 3 keer het bedrag dat een particulier moet investeren ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit met een maximum van €75.000 per aanvraag. Beheerkosten zijn niet subsidiabel. Een voorbeeld van een subsidiabel initiatief is een nieuw landgoed.

Subsidie Kwaliteit cultuurlandschap

Uitvoering: Provincie Overijssel, team Subsidieverlening

Doelgroep: Gemeenten, waterschappen, organisaties, particulieren

Omschrijving: Subsidiemogelijkheid voor plannen en projecten ter verbetering van het landschap, zowel het buitengebied als de kernrandzones. Dat kan zijn voor:

- opstelling van plannen, bijvoorbeeld een LOP, een beeldkwaliteitplan of een landgoedversterkingsplan, mits het plan is voorzien van een concreet uitvoeringsprogramma;
- uitvoering van projecten ter versterking van de kwaliteit van het cultuurlandschap, zoals landversterkingsplannen, herstel cultuurhistorische elementen, innovatieve projecten, aanleg van landschapselementen in herverkavelingsprojecten;
- investering in aanleg en herstel van recreatief groen in robuuste structuren groter dan 2 ha., met uitzondering van nieuwe bedrijventerreinen of woonwijken;
- investering in aanleg en herstel van groene elementen, bijvoorbeeld voor de inpassing van dorpsranden of randen van bedrijventerreinen.

Subsidie Herverkaveling en kavelruil

Uitvoering: Dienst Landelijk Gebied, Regio Oost, Team Subsidies en Financieringen

Doelgroep: Particulier, instelling, organisatie, onderneming, vereniging of stichting

Omschrijving: Subsidie voor het opstellen en uitvoeren van een projectplan dat gericht is op verbetering van de verkavelingstructuur. Voorwaarde is onder meer dat het projectgebied minimaal 300 ha. groot is.

Subsidieprogramma Stimulering recreatie en toerisme

Uitvoering: Provincie Overijssel, team Subsidieverlening

Doelgroep: Gemeenten

Omschrijving: Doel van het programma is het verbeteren van de toeristisch-recreatieve voorzieningen. Daarbij gaat het om het beheer en onderhoud van de recreatieve infrastructuur en realisatie van recreatieve fietspaden en regionale routestructuren. Ook stimuleert het programma de promotie en vermarkting van het toerisme.

Kwaliteitsimpuls Toerisme in Overijssel (KITO)

Uitvoering: Provincie Overijssel, team Subsidieverlening

Doelgroep: Toeristische ondernemingen

Omschrijving: Subsidie is beschikbaar voor adviestrajecten in toeristische projecten, investeringen in de kwaliteit en uitstraling van een toeristische onderneming, investeringen in een duurzame toeristische sector (o.a. energielabel voor recreatiewoningen) en stimulering van samenwerking in de toeristische sector.

Regeling Streekeigen Huis en Erf (SHE)

Uitvoering: Gemeente Staphorst, Afdeling Groen (i.s.m. Landschap Overijssel en Monumentenwacht)

Doelgroep: Particulier

Omschrijving: Om te voorkomen dat erven in de gemeente Staphorst hun streekeigen karakter verliezen, bestaat de regeling Streekeigen Huis en Erf (SHE), een samenwerkingsverband tussen de gemeente, de provincie, de Monumentenwacht en het Oversticht. Particuliere eigenaren kunnen advies en subsidie krijgen voor het opknappen van hun boerderij, schuur en/of de erfinrichting. Er zijn gelden beschikbaar voor het verbeteren van de beplanting (hagen, boomgaarden, solitairen) op 36 erven en het herstellen van de typische Staphorster bebouwing op 9 erven. Het gaat om kleinschalige maatregelen en ontwikkelingen op de erven. Grootschalige ontwikkelingen zijn buitengesloten voor deze subsidieregeling.

Subsidie Bossies an de diek

Uitvoering: Gemeente Staphorst, Afdeling Groen

Doelgroep: Particulier

Omschrijving: Subsidiemogelijkheid voor het terugbrengen van de oorspronkelijke beplanting in de tuinen van de boerderijen gelegen aan de Oude Rijksweg en de Gemeenteweg of de rijks- en gemeentelijke monumenten. Hiertoe staat een gemeentelijke folder ter beschikking. Afhankelijk van het aantal aanvragers zal het beschikbare budget over de aanvragen verdeeld worden. De gemeente Staphorst bestelt de beplanting en levert deze uit.

Subsidie Boomgaard op je erf

Uitvoering: Gemeente Staphorst, Afdeling Groen

Doelgroep: Particulier

Omschrijving: Gemeentelijke subsidie voor het aanplanten van fruitgaarden op de erven aan de oostkant van de A28. Voorwaarde is dat de fruitgaarden toegankelijk zijn voor vogels en zoogdieren.

Subsidie Boeren planten bomen

Uitvoering: Gemeente Staphorst, Afdeling Groen

Doelgroep: Particulier

Omschrijving: 'Boeren planten bomen' is een zeer succesvolle actie van Landschapsbeheer en biedt de mogelijkheid aan agrariërs, particulieren en landgoedeigenaren die in het buitengebied wonen om hun (boeren) erven te verfraaien met streekeigen boom- en struiksoorten of ouderwetse hoogstamfruitbomen. Door de aanvrager dient een soortenlijst samengesteld te worden met behulp van een uitvoerig instructieboekje, uitgegeven door Landschapsbeheer Nederland. De gemeentelijke subsidie voor dit project, op het plantmateriaal, bedraagt 50%. De beplanting wordt uitgeleverd door de gemeente Staphorst.

Fondsen

Naast deze subsidieregelingen zijn er ook meerdere particuliere en semi-publieke fondsen die financiële steun geven aan diverse initiatieven met name op gebied van cultuur, zoals VSB-fonds, Prins Bernhard Cultuurfonds, Mondriaanstichting, Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij, Stichting Triodosbank en -fonds, Stichting Cultuurfonds van de bank van Nederlandse gemeenten, Bouwfonds cultuurfonds, Stichting Kunst en Openbare Ruimte en het Stimuleringsfonds voor Architectuur.

Daarnaast bestaat er de mogelijkheid om te financieren vanuit een vereveningsregeling of een op te richten landschapsfonds (zie paragraaf 3.5)

VERKLARENDE WOORDENLIJST

Achterdijk: Lage dijk aan achterzijde van een eerste ontginning, die de ontginning moest beschermen tegen het hoger gelegen veen erachter

Afwatering: Het afvoeren van overtollig water door een stelsel van watergangen

Agro-toerisme: Recreatieve activiteiten gekoppeld aan een agrarische onderneming, zoals kamperen bij de boer en verkoop streekeigen producten

Autonome ontwikkelingen: Ontwikkelingen op basis van huidig vastgesteld beleid en (maatschappelijke) trends

Beek: Kleine tot middelgrote stroom

Beeldkwaliteit: Beeldkwaliteit bestaat uit 2 niveaus; het structuurbeeld en de identiteit. Het structuurbeeld betreft de ruimtelijke relatie tussen objecten of elementen. Met de identiteit wordt de herkenbare eigenheid van een gebied of ruimtelijk object bedoeld.

Beheer: Onderhoud van landschapselementen

Beheermaatregelen: Maatregelen ten bate van (natuurvriendelijk) beheer

Beheersubsidie: Financiële vergoeding die het bijvoorbeeld mogelijk moet maken op rendabele wijze landbouw te bedrijven, waarbij het beheer van landschapselementen binnen de bedrijfsvoering kan worden opgenomen

Bemaling: Het op de gewenste hoogte houden van het waterpeil in een polder of boezem

Binnendijks: Deel van het rivierengebied dat door winterdijken wordt beschermd tegen de invloed van de rivier

Biodiversiteit: De hoeveelheid verschillende planten- en diersoorten die in een gebied voorkomen

Biotoop: Specifiek leefgebied van plant of dier

Blauwgrasland: Voedselarm, onbemest vochtig hooi- of weiland dat vroeger één keer per jaar in de zomer werd gehooïd. De naam is afkomstig van de blauwachtig gekleurde grassen die er groeien. Soms staan deze weilanden 's winters onder water. De belangrijkste grassoort is het pijpenstrootje, maar ook borstelgras en blauwe zegge komen voor.

Blokverkaveling: Verdeling van de (cultuur)grond in relatief kleine, rechthoekige of onregelmatige stukken (percelen). Volgt de loop van natuurlijke elementen zoals een beek of een heuvel.

Bodem: Bovenlaag van de grond, beïnvloed door processen aan het oppervlak

Boksloot: Een wat bredere sloot in het veengebied waardoor een baggerschuit (bok) kon varen waarmee het turf werd vervoerd

Bolakkers: Kleine akkers met een bolle ligging, ontstaan door eeuwenlange ophoging met potstalmest; ook wel eenmansessen genoemd

Broek- en heideontginning: Ontgonnen natte heide- en grote broekgebieden, die veelal pas ontgonnen konden worden in de tweede helft van de 19^e eeuw en het begin van de 20^e eeuw door nieuwe technieken. Gekarakteriseerd door een rationele blokverkaveling.

Cluster: Groep, bijvoorbeeld van gebouwen of van bomen.

Cultuurhistorie: Geschiedenis van de mens zoals deze tot uitdrukking komt in het landschap; onderscheid in archeologie, historische geografie en historische bouwkunde.

Dekzand: Fijne eolische (door de wind ontstane) zandafzetting uit de laatste ijstijd (Weichselien), die vrijwel geheel Nederland heeft bedekt. Dekzand is rijk aan kwarts en onvruchtbaar.

Dekzandkopjes: In de laatste ijstijd (Weichselien) door koude poolwinden ontstane (manshoge) zandbergjes in het veenlandschap.

Dekzandrug: Door toendrastormen in de laatste ijstijd (Weichselien) gevormde ruggen, meestal op de grens van begroeide en onbegroeide gebieden.

Dekzandopduiking: Geomorfologische aanduiding voor een zandige plek, hoger gelegen dan de omgeving. Zie ook dekzandkopjes.

Doelsoort: Planten- en of diersoort die wordt gebruikt om de omvang, inrichting en beheer van een ecologische verbinding of gebied vast te stellen.

Doorsnijding: Infrastructuur verbindt gebieden (in langsrichting), maar doorsnijdt ook gebieden (in dwarsrichting).

Draineren: Ondergronds afvoeren van (overtollig) water naar sloten.

Dynamisch: Veranderlijk.

Ecologie: De wetenschap van de relaties tussen levende systemen en hun omgeving en de eigenschappen van beiden.

Ecologische hoofdstructuur (EHS): Samenhangend netwerk van in (inter)nationaal opzicht belangrijke, duurzaam te behouden ecosystemen (natuurgebieden en ecologische verbindingzones).

Ecologische verbindingzones (EVZ): Corridors met als doel de afzonderlijke kerngebieden binnen de EHS met elkaar te verbinden tot een samenhangend ecologisch netwerk.

Ecologisch kerngebied: Gebied waarin hoge natuurwaarden voorkomen en een zeer belangrijke rol spelen in de ecologische structuur op hogere schaal.

Ecosysteem: Samenhangend systeem van dieren, planten en de abiotische omgeving.

Eendenkooi: Vanginrichting voor wilde eenden, met geboomte (kooibos) omzoomde vijver (kolk of kooiplas) met vier steeds smaller wordende slootjes (vangpijpen). Vroeger ving de kooiker hier eenden voor het vlees, tegenwoordig worden de inrichtingen alleen nog gebruikt om eenden te ringen. Om de rust in de kooi te garanderen, mag er binnen een bepaalde cirkel vanuit het midden van de kooi niet worden gejaagd.

Eenmansessen: Kleine individuele essen. Zie verder es.

Eerdgronden: Bodemkundige aanduiding voor humusrijke gronden.

Element: Kleinste landschappelijke bouwsteen (bijvoorbeeld boom, haag en houtwal).

Elzensingel: Rij met elzen langs slootkanten, ontstaan door spontaan ontkiemende elzenzaadjes. De vroegere boeren waren blij met de op hun perceelsranden kiemende boompjes en zaagden ze periodiek af voor brandhout en gebruikshout. Later werd het elzenhout ook gebruikt in ijzersmelterijen voor steenkool het hout verdrong. Nadat de functie van elzensingels was komen te vervallen (na de Tweede Wereldoorlog) groeiden veel elzensingels uit tot grote bomen.

Enkeerdgrond: Door de mens gevormde bodem van 50 cm of dikkere laag die een hoog percentage organisch materiaal bevat. Is langdurig bemest en wordt in verband gebracht met de potstal.

Ensembles: Een aaneengesloten gebied dat als landschappelijk geheel wordt beschouwd. Een ensemble bestaat uit verschillende fragmenten (zoals gebouwen, infrastructuur, reliëf, open ruimte, ...) die door hun onderlinge relatie een zekere ruimtelijke samenhang vertonen. Dankzij deze ruimtelijke samenhang zijn ensembles herkenbaar.

Erosie: Uit- of wegslijten van grond door stromend water (fluviale erosie) of de wind (eolische erosie).

Es: Aaneengesloten (bolle) akkers op de zandgronden, vaak door houtwal beschermd, eeuwenlang opgehoogd met mest en plaggen uit de potstallen (waar de schapen 's nachts verbleven). Iedere boer was eigenaar van een paar stukjes grond op de es.

Fauna: Het dierenrijk in een bepaalde regio.

Faunapassage: Passage waar dieren een drukke weg kunnen oversteken. Voorbeelden zijn dassentunnel, stobbenwal en ecoduct.

Flora: Het plantenrijk in een bepaalde regio.

Fouragegebied: Verblijfplaats van een planten- of diersoort voor het zoeken van voedsel.

Geologie: Aardkunde.

Geomorfologie: Wetenschap die de verschijningsvorm van het aardoppervlak bestudeert.

Gerende verkaveling: Verdeling van een gebied in min of meer regelmatige stroken die naar achteren toe steeds smaller worden en (soms) samenkomen in één punt.

Geriefhout: Hout voor eigen gebruik van een boerderij; esenhout voor stelen van gereedschap, berkenhout voor bezems en wilgenhout voor in de kachel.

Groene diensten: Regeling voor beloning van onderhoud aan groenelementen.

Grondwater: Water in de bovenste grondlagen, waarvan de hoogte beïnvloed wordt door de stand van het oppervlaktewater en de grondsoort.

Habitat: Natuurlijk woongebied van een organisme of een levensgemeenschap.

Hakhout: Eén of meer bomen of boomvormers (vaak eik) die telkens bij de stam worden afgehakt. Nadat ze zijn geveld lopen zij opnieuw op de stronk uit.

Hoogstamboomgaard: Boomgaard waarin fruitbomen groeien met hoge, lange stammen.

Hoogveen: Veen dat groeit onder invloed van voedselarm regenwater, boven NAP gelegen.

Houtwal: Een houtwal bestaat uit een wallichaam met daarop bomen (voornamelijk eiken, maar ook berken en beuken) en struiken (sleedoorn, meidoorn, hazelaar, vuilboom en lijsterbes). De bomen dienden voorheen als bouwhout, als weidepalen, brandhout of voor de leerlooï-industrie.

Houtsingel: Houtwal zonder wallichaam, vaak een elzensingel. Houtwallen en houtsingels komen met name voor op de hoger gelegen zandgronden en hadden geriefhout of veekering als functie.

Identiteit: Verschijningsvorm van een element of een gebied, waarin het unieke karakter tot uitdrukking komt.

Inzijing: zie wegzijinging.

Karakteristiek: Het geheel aan kenmerkende eigenschappen van een element of een gebied.

Klink: Vorm van maaiveldaling in veengebieden. Zie ook oxidatie.

Kwel: Opwellen van grondwater naar het oppervlaktewater.

Laaglandbeek: Regenbeek zonder bron, maar met een groot oorspronggebied. Stroomt in de lage delen van Nederland, vaak tussen dekzandruggen. Omdat deze beken langzaam stromen, komen veel meanders voor.

Laagveen: Veen dat groeit onder invloed van het grondwater, beneden NAP gelegen.

Landgoed: Uitgestrekt complex van bossen en/of landbouwgronden, meestal in combinatie met een buitenplaats. Een landgoed vormt een ruimtelijke eenheid van verschillende, doorgaans grondgebonden functies die centraal worden beheerd.

Landschap: Het waarneembare deel van de aarde, dat wordt bepaald door de onderlinge samenhang en wederzijdse beïnvloeding van abiotische, biotische en antropogene factoren.

Landschapstype: Een karakteristieke combinatie van landschapskenmerken en landschapselementen, die in een bepaalde samenhang voorkomen als gevolg van natuurlijke omstandigheden en het menselijk gebruik.

Langhuisboerderij: Boerderij waarbij het woonhuis en het achterhuis onder één dak in elkaars verlengde liggen.

Legakker: Een smalle en lange strook grond in het veengebied, waar uitgebaggerd veen op te drogen werd gelegd om er turven van te maken. Zo ontstaat een typische legakkerstructuur van leggakkers omgeven door water (petgaten) of moerassige veengrond.

Lint(bebouwing): Langgerekte lijn van (veelal vrijstaande) bebouwing langs een weg of waterverbinding.

Maaiveld: De hoogteligging van verharde en onverharde grond ten opzichte van NAP.

Meanderen: Het slingeren van de beek/rivier door plaatselijk vrij gering verval en een lage stroomsnelheid.

Moderne rationale verkaveling: Verdeling van de (cultuur)grond in grote rechthoekige stukken (kavels).

Nota Belvédère: Beleidsnota over de relatie tussen cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting.

Occupatiepatroon: Voor een gebied kenmerkend patroon van bewoning/ verstedelijking, nauw gerelateerd aan de ontginningsgeschiedenis en aan het kavelpatroon.

Oeverland: Buitendijks gelegen stuk grond.

Ontginningsgeschiedenis: Historie van de in gebruik name (ontginning) van gronden, vaak vergeleken met bewoningsgeschiedenis.

Overstaander: Vrijstaande boom die tot doel heeft bescherming te bieden aan de verjonging (al dan niet geplant) en als zaadbron te dienen voor de natuurlijke verjonging. Meestal is de boom gespaard bij houtkap.

Oxidatie: Na ontwatering van veengebieden kan zuurstof doordringen in de bovenste veenlagen, waardoor plantenresten verteren en uiteenvallen in koolstof en water.

Patroon: Structuur die in een bepaalde situatie inzicht verschaft.

Peilbeheer: Beheer gericht op het reguleren van het grondwaterpeil in een gebied.

Perclering: Verdeling van (cultuur)grond in kleinere stukken.

Petgat: Een petgat is een smalle en lange strook water die is ontstaan door het uitbaggeren van veen. Veel grote plassen in veengebieden zijn ontstaan uit petgaten doordat stormen de tussengelegen legakkers wegsloegen of doordat ook de legakkers werden weggebaggerd. Petgaten worden ook wel trekaten genoemd. Zie ook legakker.

Polder: Met dijken omgeven gebied waarbinnen de waterstand kunstmatig op peil wordt gehouden.

Potstal(systeem): Schapenstal waarin steeds een nieuwe laag stro, heideplaggen van de hogere gronden of bladstrooisel op mest en gier werd gestrooid. Schrale zandgronden werden eeuwenlang met mest en plaggen uit de potstallen opgehoogd.

Relict: Overblijfsel uit vroeger tijd dat nog getuigt van de toestand zoals die destijds was.

Reliëf: De natuurlijke oneffenheid van het aardoppervlak.

Retentie: Het vasthouden van water in een gebied met het doel verdroging en piekafvoeren tegen te gaan.

Ribben: Overijssels woord voor legakker. Zie legakker.

Rivier: Natuurlijke waterloop ontstaan uit de samenvloeiing van neerslag en/of smeltwater.

Rivierduin: Door het verstuiwen van zand ontstane verhoging van het terrein langs een rivier.

Ruilverkaveling: Proces waarbij voor een bepaald gebied de inrichting wordt afgestemd op een efficiëntere verkaveling, verbetering van de infrastructuur en verbetering van de waterhuishouding.

Singel: Met loofhout beplante strook.

Slagenverkaveling: Verdeling van cultuurgrond in lange en smalle, door sloten gescheiden, stukken (kavels).

Solitair: Alleenstaand, bijvoorbeeld een alleenstaande boom.

Strokenverkaveling: Verdeling van cultuurgrond in lange en smalle stukken (kavels). Zie ook slagenverkaveling.

Structuur: Wijze van opbouw van een samengesteld geheel.

Stuifzand: Door overbegrazing en gebruik door de wind opgestoven arme dekzanden. Veel stuifzanden zijn in de 19e eeuw omgezet in bossen en daardoor in Europa zeldzaam. De ecologische omstandigheden komen in hoge mate overeen met die in woestijnen.

Successie: Van successie is sprake wanneer een levensgemeenschap dankzij natuurlijke processen wordt opgevolgd door een volgende.

Terp: Opgeworpen hoogte (met mest, zoden en huisafval) in (voorheen) dijkloos land waarop men woonde of die als vluchtheuvel diende.

Uitblazingskom: Komvormig gebied dat is ontstaan door verstuiwing van het zand.

Veen: Opeenhoping van dode plantenresten tijdens moerasachtige omstandigheden.

Vegetatie: Al het plantaardige dat ergens groeit; begroeiing.

Ven: Voedselarme plas op zandgrond, bijvoorbeeld heide, waarin veenvorming voorkomt.

Verbrede landbouw: Verbrede activiteiten die altijd in combinatie met agrarische activiteiten worden uitgevoerd. Er wordt onderscheid gemaakt in de thema's agrarisch natuur- en landschapsbeheer, recreatie, zorg, product en afzet.

Verdroging: Het proces van afname van de hoeveelheid beschikbaar water of van kwelintensiteit voor de plantengroei.

Verkaveling: Manier waarop cultuurgrond in stukken (kavels) is verdeeld.

Verlanding: Proces waarbij moerassen, wetlands, plassen of ondiepe meren langs natuurlijke weg in land veranderen.

Wegzijging: Door hoogteligging en bodemgesteldheid infiltreert water naar het grondwater. Ook inzijging genoemd.

LITERATUUR EN BRONNEN

Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN), Het Waterschapshuis, website www.ahn.nl, 2009

Annex de uitvoering van Groene Diensten elzensingellandschap Rouveen, Aequator, 2010

Beleidsnotitie 'Open plekken Staphorst', gemeente Staphorst, 2008

Beleidsnotitie Recreatie en Toerisme 2009-2014, gemeente Staphorst, 2009

Beleidsnotitie 'Toepassing uitvoeringskader Rood voor rood met gesloten beurs in de gemeente Staphorst', gemeente Staphorst, 2006

Bestemmingsplan Buitengebied Staphorst, concept, BügelHajema Adviseurs, 2010

Bestemmingsplan De Esch 3 Staphorst, gemeente Staphorst, 2010

Bodemkaart, website www.bodemdata.nl, 2009

Catalogus van boerderijen en erven, provincie Overijssel/ Het Oversticht, 2006

Cultuurhistorische Atlas Overijssel, provincie Overijssel/ Het Oversticht, website www.atlas-cultuurhistorie.nl, 2010

Folder 'Boeren planten bomen', gemeente Staphorst / Landschap Overijssel, 2009

Folder 'Bossies an de Diek', gemeente Staphorst, 2009

Folder 'Elzensingels in Staphorst', gemeente Staphorst, 2009

Gebiedsplan 'Samen over de Reest', provincie Overijssel / provincie Drenthe, 2003

Grondwatertrappenkaart, website www.bodemdata.nl, 2009

Historische Atlas Overijssel, Robas, 1990

Inrichting BSK Percelen Bisschopsschans, DLG, 2009

Inrichting BSK Percelen Stadsgaten, DLG, 2009

Inrichtingsplan Stadsrandzone Meppel Reestdal, DLG, 2010

Inrichtingsvisie EVZ Hoogeveense Vaart, Landschap Overijssel, 2010

Investeringsbudget Landelijk Gebied (ILG), De basisbeginselen, LNV, 2010

Kennisinfrastructuur Cultuurhistorie, KICH cultuur historische kaart, website www.kich.nl, 2009

Kadernota Buitengebied Staphorst, gemeente Staphorst / buro Vijn, 2008

Landschapbeleidsplan Meppel, Oranjewoud, 2001

Landschapbeleidsplan Staphorst, Nieuwland Advies, 1997

Natuurbeheerplan provincie Overijssel, provincie Overijssel, 2010

Natuurgebiedsplan Overijssel, provincie Overijssel, 2008

Nieuwe Kaart van Nederland, Nirov, website, 2009

Nota Belvédère Staphorst, gemeente Staphorst, 2009

Nota van uitgangspunt bestemmingsplan Buitengebied, gemeente Staphorst, 2009

Olde Maten en Veerslootlanden, Voortgangsrapportage kerndocument, provincie Overijssel, 2009

Omgevingsvisie Overijssel, provincie Overijssel, 2009

Omgevingsverordening Overijssel, provincie Overijssel, 2009

Ontwikkelingsvisie Stadsrandzone Meppel – Reestdal, gemeente Staphorst / Nieuwland Advies, 2007

'Op verkenning', Onderzoek naar toeristisch kamperen in Gelderland en Overijssel 2008, GOBT, 2008

'Over stallen gesproken', Kwaliteitsimpuls stallenbouw Overijssel, provincie Overijssel/ Het Oversticht, 2009

Provinciaal Meerjarenprogramma, Uitvoeringsprogramma voor het Landelijk Gebied, provincie Overijssel, 2006

Raamplan Fietspaden 2008, provincie Overijssel, 2008

Samenwerkingsovereenkomst Groene Diensten elzensingellandschap Rouveen, gemeente Staphorst/ Stichting Groene en Blauwe Diensten Overijssel, 2010

'Schetsschuit Staphorst Reestdal', DLG, 2009

Startnotitie MER Olde Maten en Veerslootlanden, CSO Adviesbureau/ DLG, 2010

'Sturen op kwaliteit', Meer grip op ruimtelijke kwaliteit van woningen in het buitengebied, Het Oversticht, 2010

Toepassing uitvoeringskader hergebruik Vrijkomende Agrarische Bebouwing(VAB) in de gemeente Staphorst, gemeente Staphorst, 2006

Topografische kaart, Kadaster, 2010

'TOP onderzoek', Toeristische overstappunten Vechtdal Overijssel 2008, GOBT, 2008

Traditie en vernieuwing, Inspiratieboek voor de transformatie van erven en boerderijen in Overijssel, Het Oversticht, 2008

Uitvoeringsbesluit Subsidies 2007, geldig vanaf 27 januari 2011, provincie Overijssel, 2011

Uitvoeringsplan Toerisme 2008-2011, Eenheid EMT/ provincie Overijssel, 2008

Verkenning van de actuele en potentiële natuur- en landschapswaarden van zandwinplassen in Overijssel, Landschap Overijssel/ Eelerwoude, 2005

Waterplan Staphorst, gemeente Staphorst / Grontmij, 2008

Welstandsnota Staphorst; Sneltoetscriteria, gemeente Staphorst / Arcadis, 2004

Website gemeente Staphorst, www.staphorst.nl, 2009-2011

Website provincie Overijssel, www.overijssel.nl, 2009-2010

Werkboek Kwaliteitsimpuls Groene Omgeving, provincie Overijssel, 2010

DEELNEMERS PROJECTGROEP EN KLANKBORDGROEP

Projectgroep

Bob Boer	gemeente Staphorst, Groen, <i>projectleider</i>
Leander Broere	Landschap Overijssel
Suzan Brand	gemeente Staphorst, Groen
Albert Coster	LTO-Noord
Hugo van Dijk	Waterschap Groot Salland
Arend-Jan Schuurman	gemeente Staphorst, Economische zaken/ grondzaken/ plattelandsvernieuwing
Maarten Scherrenburg	Nieuwland Advies, <i>extern projectleider</i>
Tony Hengstmengel	Nieuwland Advies, adviseur landschap

Klankbordgroep

Klaas Brand	Wethouder gemeente Staphorst
Bob Boer	gemeente Staphorst, Groen, <i>projectleider</i>
Klaas Slager	raadslid, gemeente Staphorst
Henk Luten	Historische vereniging Staphorst
Koob Dunnink	Agrarische natuurvereniging Olde Maten / LTO
Roelof Coster	Landbouwcontactcommissie
Gerard van den Berg	Natuurbeschermingsvereniging IJhorst/Staphorst eo
Bart Vries	Provincie Overijssel, Landschap en Ruimtelijke Ordening
Edwin Saathof	gemeente Staphorst, Ruimtelijke ordening
Hendrik Spiker	Agrarisch jongerencontact Staphorst
Maarten Scherrenburg	Nieuwland Advies, <i>extern projectleider</i>
Tony Hengstmengel	Nieuwland Advies, adviseur landschap

Agendaleden:

Betty Hoogeveen	gemeente Staphorst, Recreatie
Richard Stegeman	gemeente Staphorst, Ruimtelijke ordening
Jacco Hulst	gemeente Staphorst, Monumenten
Hennie Olthof	Staatsbosbeheer, Platform Recreatie

Nieuwland Advies

Nieuwland Advies is een adviesbureau, gespecialiseerd in beleidstrajecten voor het stedelijk en landelijk gebied. Nieuwland Advies is sterk in de praktische uitwerking van dat beleid in beheer- en inrichtingsplannen, onderzoek en expertise-ontwikkeling en in de organisatie en uitvoering van communicatie-activiteiten. Onze kracht ligt in creatief meedenken en in de kennis van het beleid en de praktijk. Het proces - de communicatie, het draagvlak en het meedenken van betrokkenen - krijgt bij ons veel aandacht. Nieuwland Advies staat voor ruimtelijke kwaliteit. De principes van een duurzame samenleving komen terug in onze dienstverlening en bedrijfsvoering.

Nieuwland Groep

Nieuwland Advies

bezoekadres **Haagsteeg 4**
postadres **Postbus 522**
6700 AM Wageningen
telefoon + **31.(0)317.467.246**
fax + **31.(0)317.467.200**
e-mail **advies@nieuwland.nl**
www.nieuwlandadvies.nl

Nieuwland Geo-informatie & Opleidingen

bezoekadres **Hesselink van Suchtelenweg 4**
postadres **Postbus 522**
6700 AM Wageningen
telefoon + **31.(0)317.421.711**
fax + **31.(0)317.425.046**
e-mail **info@nieuwland.nl**
www.nieuwland.nl